3.11.2017

SISÄLTÖOHJE RAHALAITOSTEN TILASTORAPORTOINTIA VARTEN (RATI- JA KOTI-RAPORTIT)

Versio 2.0 (3.11.2017)
Voimassa 1.1.2018 alkaen

Tämän ohjeen mukainen raportointi alkaa tammikuun 2018 tiedoista.

VERSIOHISTORIA

Versio	Päivämäärä	Voimassaolo	Muutokset
1.0	30.12.2008	1.1.2009–	Ensimmäinen versio sisältöohjeesta
1.1	27.2.2009	1.3.2009-	Lisätty KOTI-raportoinnin suomenkielinen ohje, luku 15 Päivitetty EKP:n säädökset. RATI-vaadeluokitusta vähennetty lainojen osalta (I.4) Käännökset ruotsiksi ja englanniksi versiosta 1.1
1.2	29.5.2009	1.6.2009-	Lisätty luku vähimmäisvarantolaskelmista (luku 16). Lisätty arvopaperien salkkujaon raportointi (kohta 6.7) Täsmennetty johdannaisten raportointia, liite poistettu Kv.organisaatioiden luokitus muuttunut (koodilista) Lisätty ohjeistusta, erityisesti arvopaperistamisesta
1.21	17.6.2009	1.7.2009-	Lisätty vakuuden raportointiohje Täsmennetty johdannaisten raportointikoodeja ja lisätty uusi johdannaisvaade FX-spot Uusittu esimerkkejä
1.3	11.9.2009	14.9.2009-	Korjattu esimerkkejä Täsmennetty määrityksiä, erityisesti vakuus ja siirtyvät korot
1.3.1	2.10.2009	5.10.2009-	Täsmennetty kv. organisaatioiden luokittelua Ohjeistettu XML-muotoiset koodilistat
1.4	4.12.2009	7.12.2009-	Täsmennetty määrityksiä, erityisesti KOTI-raportointiin, vähimmäisvarantoihin sekä pienempiä täsmennyksiä mm. osakkeiden lukumäärien raportointiin, johdannaisiin ja korkokäsitteisiin
1.5	5.3.2010	1.4.2010-	Täsmennetty määrityksiä Lisätty päästöoikeuksien raportointi (luku 5.8.)
1.6	29.4.2010	1.5.2010	Täsmennetty johdantoa (luku 1) Täsmennetty mahdollisuutta negatiivisten lukujen raportointiin (luku 3.4) Täsmennetty luottotappioiden kirjausta (luku 13.2)
1.7	1.7.2010	1.7.2010	Korjattu lukua 15 KOTI-raportointi
1.8	29.6.2011	1.1.2012	Lisätty tietuekuvaukseen 1.6 liittyvä uusi ohjeistus uusiin vuositason tietoihin (luku 5), lyhyeksimyynteihin (luku 6.9), sähköiseen rahaan (luku 8.2) ja muihin saamisiin ja velkoihin (luku 8.7).

Versio	Päivämäärä	Voimassaolo	Muutokset
			Täsmennetty määrityksiä vakioiduista johdannaisista (luku 8.4). Täsmennetty pääomavarmuutta (luku 6.3).
1.9	17.10.2012	1.11.2012	Täsmennetty kohtia: peruskäsitteitä (luku 2), raportointi Suomen Pankille käytännössä (luku 3), talletustilien lukumäärä (luvut 5.2 – 5.5), konttorien lukumäärä (luku 5.7), arvopaperien raportointi (luku 6), talletukset (luku 8.2), lainat (luku 8.5), sektoriluokitus (luku 9.1) lisäsektorin raportointi: erillisyhtiö tai selvitysyhteisö lainan tai talletuksen vastapuolena (luku 9.1.2), alkuperäinen maturiteetti (luku 10.6), korkosidonnaisuus (luku 10.9), siirtyvät korot (luku 11.7), raportointivelvoite (luku 15.2), raportoitavat tase-erät (luku 15.3), raportoitavat taseen ulkopuoliset erät sekä johdannaiset (luku 15.4), vähimmäisvarantolaskelmat (luku 16).
1.10	30.8.2013	1.1.2014	Päivitetty kattamaan uudet vuonna 2014 voimaan tulevat RATIa koskevat tilastovaatimukset: uusi sektoriluokitus, käyttämättömät luottojärjestelyt, lainojen uusien sopimusten jako aitoihin uusiin sopimuksiin ja uusiin neuvotteluihin sekä uudet tilien lukumäärätiedot. Lisäksi KOTI-raportointia koskeva ohjeistus on päivitetty vastaamaan BIS:n uusia suuntaviivoja (luku 15). Vähimmäisvarantoja koskevaa lukua (luku 16) on täsmennetty.
1.10		1.1.2014	Tarkennettu paikallisten velkojen raportointivaatimuksia ja emoyhtiön käsitettä (luku 15: KOTI-raportointi).
1.10	31.1.2014	1.1.2014	Muutettu kansainvälisten organisaatioiden sektorikoodeja (luku 9.1: Sektoriluokitus).
1.11	2.9.2014		Poistettu maininta pitkäaikaissäästämisestä (luku 1: Johdanto).
1.11	2.9.2014		Tarkennus johdannaisten määritelmään (luku 8.4: Johdannaiset).
1.11	2.9.2014		Tarkennus Suomessa toimivien tytäryhtiöiden vähimmäisvarantolaskelmaan(luku16: Vähimmäisvarantolaskelmat.
1.11	8.9.2014		Täsmennetty KOTI-raportoinnin ohjetta (luku 15).
1.11	7.1.2015		Lisätty täsmennys repomyyntien uusista sopimuksista.
1.11	24.2.2015		Lisätty täsmennys rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskijan sektorista sekä muutettu nimeämiskäytäntöä: sijoitusrahasto-osuus→rahasto-osuus.
1.11	14.4.2015		Hoitamattomien saamisten määrittelyyn muutos.
1.11	14.4.2015		Lisätty siirtyvän lainan ohjeistus.
1.11	30.10.2015	1.1.2015 -	Poistettu maininta pitkäaikaissäästämisestä (luku 1).

Versio	Päivämäärä	Voimassaolo	Muutokset
			Lisätty luku 2.5, Raportoijan velvollisuus säilyttää raportoidut tiedot Lisätty määrityksiä lukuun 5.2. Lisätty täsmennys rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskijan sektorista sekä muutettu nimeämiskäytäntöä: sijoitusrahasto-osuus à rahasto-osuus (luku 6.7). Lisätty täsmennys repomyyntien uusista sopimuksista, luku (luku 8.2). Tarkennus johdannaisten määritelmään (luku 8.4). Täsmennetty lukua 11.1.3. Lisätty siirtyvän lainan ja lyhennysvapaan ohjeistus (luku 11.2.2). Hoitamattomien saamisten määrittelyyn muutos (luku 13.1). Tarkennus Suomessa toimivien tytäryhtiöiden vähimmäisvarantolaskelmaan (luku 15). Täsmennetty KOTI-raportoinnin ohjetta (luku 16).
1.12	30.6.2016	1.12.2016 -	Lisätty neljä muuttujaa BS-tietueeseen
1.12	30.6.2016	1.12.2016-	Poistettu kappale 8.9 Tiedonkeruun täydentävien erien vaateet, jossa ohjeistettiin järjestettyjen yritys- ja kuntatodistusten raportoinnista REST-tietueella. Lisätty ohje arvopaperikohtaisesta raportoinnista kappaleeseen 6.11.
1.12	30.6.2016		Lisätty kappaleeseen 6.8 ohje omien velkapapereiden takaisinostojen raportoinnista.
1.12	5.7.2016		Lisätty kapitalisaatiosopimusten raportointiohje Muut erät-osioon
1.12	21.9.2016		Muokattu konsernin sisäisten erien ohjeistusta Muokattu koko kappaletta 12: arvopaperistettujen ja muiden lainasiirtojen raportointi
1.13	2.12.2016		Korjattu virhe s. 66, oma osakepääoman taseen jaoettelu on L (velka) ja taloustoimi on S (kanta). BS-tietueelle päivitetty kenttien 21 ja 22 sisältöä.
2.0	13.10.2017	1.1.2018-	Päivitetty kaikki raportointiohjeen linkit ja korjattu muutamia kirjoitusvirheitä. Lisätty ohjeistus koskien tarkemman vaadejaottelun käyttöä (luku 5.8.). Tarkennettu kohdan 4 määritelmää luvussa 6.8. Päivitetty luku 6.9. vastaamaan IFRS9 luokittelua. Lisätty muiden lainojen tarkemman vaadejaottelun määritelmät lukuun 8.5. Poistettu kv-organisaatioiden taulukko luvusta 9.1.

Versio	Päivämäärä	Voimassaolo	Muutokset
			Tarkennettu ohjeistusta lisäsektorin raportoinnista luvussa 9.1.2. Päivitetty hoitamattomien lainojen raportointia koskevaa ohjeistusta luvussa 11.1. Korjattu suppeasti määritellyn efektiivisen koron määritelmää luvussa 11.1.2. Päivitetty hoitamattomien lainojen ja arvonalentumisia koskevat ohjeistukset luvuissa 13.1.1 ja 13.1.2. Päivitetty vähimmäisvarantovelvoitteesta vapautettujen luottolaitosten taulukko luvussa 14. Tarkennettu vähimmäisvarantotalletuksen raportointia luvussa 8.5 ja lisätty esimerkkitaulukko.

Sisällys

1 JOHDANTO 9
2 PERUSKÄSITTEITÄ 11
2.1 Raportoija 12
2.2 Raportointivelvollisuus 12
2.3 Täysimääräinen ja kevennetty RATI-raportointi 13
2.4 Raportoitavat tiedot ja tietueet 14
2.5 Raportoijan velvollisuus säilyttää raportoidut tiedot 17
3 RAPORTOINTI SUOMEN PANKILLE KÄYTÄNNÖSSÄ 18
3.1 Tietojen toimittamisaikataulu 18
3.2 Tekniset raportointivaatimukset 18
3.3 Tiedonvälitys 18
3.4 Raportoinnissa noudatettavat vähimmäisvaatimukset 19
3.5 Luokitusmuutosten raportointi 20
3.6 Muuttuneiden tietojen raportoiminen 20
4 TUNNUKSET JA KOODIT 21
4.1 Tiedon toimittaja – tietojen raportoija 21
4.2 Kyselytunnus 21
4.3 Yksilöintitunnus ja nimi 21
4.4 Sisäinen tunnus 21
4.5 ISIN-koodi 22
5 TASETIETOJEN RAPORTOINTI RATI-TIEDONKERUUSSA (BS-TIETUE) 24
5.1 Raportointifrekvenssi 24
5.2 Tilien lukumäärätiedot 24
5.3 Asuntolaina-asiakkaiden lukumäärä 27
5.4 Konttorien lukumäärä 27
5.5 Henkilökunnan lukumäärä 27
5.6 Tase yhteensä 27
5.7 Päästöoikeudet 27
5.8 Tarkemman vaadejaottelun käyttö (kenttä 23) 28
6 ARVOPAPERIEN RAPORTOINTI RATI-TIEDONKERUUSSA (SBS-TIETUE) 29
6.1 Yleistä 29
6.2 Arvopaperivaateet 29
6.3 Lukumäärä 30
6.4 Pääomavarmuus 30
6.5 Suora sijoitus 30
6.6 Osingot 31
6.7 Liikkeeseenlaskija, vastapuoli 31
6.8 Saman arvopaperin tietoja yhdellä tai usealla rivillä 31
6.9 Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu 35
6.10 Arvopaperin lyhyeksimyynti 35
6.11 Muiden puolesta järjestetyt rahamarkkinapaperit 38
7 LAINA- JA TALLETUSTIEDOT (LD-TIETUE) SEKÄ MUUT TASE-ERÄT (REST-TIETUE) 40

8 RAHOITUSVAADELUOKITUS 41
8.1 Käteinen 41
8.2 Talletukset 42
8.3 Muut arvopaperit kuin osakkeet ja johdannaiset (velkapaperit) 45
8.4 Johdannaiset 46
8.4.1 Johdannaisten kantatiedot 46
8.4.2 Johdannaisten nettomaksut 49
8.5 Lainat 51
8.5.1 Syndikoidut lainat 56
8.5.2 Käyttämättömät luottojärjestelyt 57
8.6 Osakkeet ja osuudet 59
8.7 Muut saamiset ja velat 60
8.8 Muut kuin rahoitusvaateet 61
9 SEKTORI- JA TOIMIALALUOKITUS 64
9.1 Sektoriluokitus 64
9.1.1 Lisäsektorin raportointi: arvopaperistaminen ja muut lainansiirrot 65
9.1.2 Lisäsektorin raportointi: erillisyhtiö tai selvitysyhteisö lainan tai talletuksen vastapuolena 65
9.2 Toimialaluokitus 66
10 MUISTA LUOKITUKSISTA 68
10.1 Taseen jaottelu 68
10.2 Taloustoimi 68
10.3 Maa- ja alueluokitus sekä kansainväliset organisaatiot 70
10.4 Raportointivaluutta ja konversiovaluutta 70
10.5 Vakuudet ja takaukset 71
10.6 Alkuperäinen maturiteetti 72
10.7 Jäljellä oleva maturiteetti 73
10.8 Korontarkistusperiodi 73
10.9 Korkosidonnaisuus 74
10.10 Lainan koko 75
10.11 Konsernin sisäiset erät (RATI-raportointi) 75
10.12 Käyttötarkoitusluokitus 76
10.12.1 Asuntolainat (H) 76
10.12.2 Vapaa-ajanasuntoihin liittyvät luotot (R) 77
10.12.3 Opintolainat (S) 77
10.12.4 Kulutusluotot (C) 77
10.12.5 Muu käyttötarkoitus (O) 77
10.12.6 Käyttötarkoitusta ei määritelty (N) 78
11 KORKOKÄSITTEET RATI-TEDONKERUUSSA 79
11.1 Sovellettavat korkokäsitteet 79
11.1.1 Sovittu vuosikorko 79
11.1.2 Suppeasti määritelty efektiivinen korko 82
11.1.3 Todellinen vuosikorko 83
11.2 Uusi sopimus / uusi liiketoimi ja uudet lainojen nostot 83

11.2.1 Uudet talletussopimukset....84
11.2.2 Aidot uudet lainasopimukset, uudelleen neuvotellut lainat ja uudet nostetut lainat....85
11.2.3 Korkosidonnaisuuden muutokset....87
11.2.4 Lisälaina....87
11.2.5 Useassa erässä nostettava laina....88
11.2.6 Nostamattomasta lainasta perittävät korot....88
11.3 Alkuperäinen koron kiinnitysaika....88
11.4 Kirjausajankohta....89
11.5 Lainan korkokatto/korkolattia....89
11.6 Eräiden erityistuotteiden käsittely....90
11.7 Siirtyvät korot....91
12 ARVOPAPERISTETTUJEN JA MUIDEN LAINASIIRTOJEN RAPORTOIMINEN....92
12.1 Taustaa....92
12.2 Arvopaperistettujen lainojen raportointi....94
12.3 Myytyjen lainojen raportointi....99
12.3.1 Lainojen ostojen raportointi....100
12.4 Lainat, joita hallinnoidaan erillisyhtiön tai muun yrityksen lukuun, sekä siirretyt lainat....104
13 ARVOSTUS....107
13.1.1 Hoitamattomat lainat....107
13.1.2 Arvonalentumiset....108
13.2 Hintojen ja valuuttakurssien muutoksista johtuvat arvostusmuutokset....108
13.3 Markkina-arvo (dirty price)....108
13.4 Markkina-arvo (clean price)....109
14 VÄHIMMÄISVARANTOLASKELMAT....110
15 RAHALAITOSTEN KONSERNITIEDONKERUU (KOTI)....116
15.1 Ketkä ovat velvollisia raportoimaan KOTI-tietoja?....116
15.2 Raportointi käytännössä....117
15.3 KOTI-kyselyssä raportoitavat tiedot....117
15.3.1 Konsernin rahoitussaamiset pl. johdannaiset (KOTI-vaade 111)....118
15.3.2 Konsernin rahoitusvelat pl. johdannaiset (KOTI-vaateet 22, 33, 51, 7 ja 81)....119
15.3.3 Paikalliset rahoitussaamiset ja -velat (KOTI-vaade 115)....120
15.3.4 Konsernin kiinteä omaisuus (KOTI-vaade 82)....121
15.3.5 Raportoituihin rahoitussaamisiin liittyvät riskinsiirrot maasta toiseen....122
15.3.6 Johdannaissopimuksiin liittyvät saamiset ja velat (KOTI-vaade 34)....123
15.3.7 Taseen ulkopuoliset erät (KOTI-vaateet 112 ja 113)....123
15.4 KOTI-raportointiin liittyviä esimerkkejä....126
16 LUOKITUKSET....129

1 JOHDANTO

Suomen Pankki kerää rahalaitoksilta tilastotietoja, joita tarvitaan EKPJ:n tehtävien hoitamiseen (kuten rahapolitiikkaan, vakauden valvontaan sekä pankkivalvontaan), kansainvälisten järjestöjen tilastovaatimusten täyttämiseen ja kansallisiin tarpeisiin. Ns. RATI-raportointi kattaa sekä EKP:n vaatimat että kansalliset tase- ja korkotilastotiedot, tiedot arvopaperien hallussapitotilastoa, emissiotilastoa, maksutasetilastoa ja rahoitustilinpitoa varten sekä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) vaatimat pankkitilastotiedot. BIS:lle kerätään lisäksi konsernitason tietoja (ns. KOTI-raportointi). Sekä RATI- että KOTI-kyselyillä kerättyjä tietoja voidaan käyttää myös muihin tilastotarkoituksiin. Suomen Pankin laatimia tilastoja julkaistaan mm. Suomen Pankin ja Euroopan keskuspankin verkkosivuilla.

Tasetilastotietoja käytetään myös luottolaitosten vähimmäisvarantovelvoitteen laskemiseen. Finanssivalvonnalla (Fiva) on oikeus käyttää Suomen Pankin rahalaitoksilta keräämiä tilastotietoja valvontatarkoituksiin. RATI-kyselyyn on yhdistetty myös Fivan tarvitsemia arvopaperikohtaisia tietoja.

Suomen Pankin tiedonhankintavaltuudet perustuvat seuraaviin säännöksiin: Neuvoston asetus (EY) N:o 2533/98 Euroopan keskuspankin valtuuksista kerätä tilastotietoja kuten se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 951/2009 (muutettu 2015/373) ja laki Suomen Pankista N:o 214/1998 (26§, 28§).

Euroopan keskuspankin asetus rahalaitossektorin taseesta (EKP/2013/33, muutettu EKP/2014/51) velvoittaa Suomen Pankin keräämään tasetilastotiedot Suomessa toimivilta rahalaitoksilta, joita ovat luottolaitokset, rahamarkkinarahastot ja Suomen Pankki. Asetuksen perusteella kansallinen keskuspankki voi päättää, että rahamarkkinarahastojen tilastotiedot kerätään sijoitusrahastojen tasetilastoasetuksen (EKP/2013/38) perusteella. Tähän perustuen Suomen Pankki kerää rahamarkkinarahastojen tiedot muiden sijoitusrahastojen tasetietojen kanssa ns. SIRA-kyselyllä vuoden 2009 alusta lähtien. Korkotietojen keruu nojautuu EKP:n rahalaitosten korkotilastoasetukseen (EKP/2013/34, muutettu EKP/2014/30). Asetus arvopaperien omistusta koskevista tilastoista (EKP/2012/24, muutettu EKP/2015/8) edellyttää arvopaperikohtaisen tiedonkeruun rahalaitoksilta. Lisäksi tase- ja korkotilastotiedonkeruuta ohjaavat EKP:n suuntaviivat raha-, rahoituslaitos- ja rahoitusmarkkinatilastoista (EKP/2014/15, muutettu EKP/2014/43). Maksutasetietojen keruu puolestaan perustuu EKP:n suuntaviivoihin (EKP/2011/23, muutettu (EKP/2013/25), suuntaviivoihin arvopaperien omistusta koskevista tilastoista (EKP/2013/7) ja BIS:n vaatimukset -suuntaviivoihin maaliskuulta 2013.

EKP on luonut rahalaitosten tase- ja korkotilastointiin rikkomusten seurantajärjestelmän. Järjestelmässä seurataan tietojen toimittamista, tarkkuutta ja käsitteellistä vastaavuutta koskevien vähimmäisvaatimuksien noudattamista. Jos rahalaitos ei noudata raportoinnin vähimmäisvaatimuksia, Suomen Pankki lähettää rahalaitokselle huomautuskirjeen, ja EKP voi määrätä toistuvasta laiminlyönnistä seuraamuksena sakon.

2 PERUSKÄSITTEITÄ

Tässä luvussa kuvataan rahalaitosten tilastoraportoinnin (RATI-raportointi) ja konserniraportoinnin (KOTI-raportointi) peruskäsitteitä sekä luokituksia. Muita raportointia käsitteleviä dokumentteja ovat tekninen ohje (RATI- ja KOTI-tiedonkeruun tietuemuodot), koodilistat, sanasto, raportointiesimerkit sekä linkit Virati-luokituspakettiin.

Ohjetta täydennetään aina kun aihetta ilmenee. Kysymykset ja kommentit ovat tervetulleita sähköpostitse osoitteeseen rahoitustilastot@bof.fi.

Ajantasainen versio tästä ohjeesta on osoitteessa https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/.

Seuraavassa määritellään, mitä Suomen Pankin tiedonkeruussa käytetyillä käsitteillä tarkoitetaan:

Raportoija on tiedonantaja, joka on velvollinen toimittamaan tässä ohjeessa määritellyt tilastotiedot Suomen Pankille.

Tiedon toimittaja vastaa raportoijakohtaisten tietojen toimittamisesta Suomen Pankille.

Kysely on Suomen Pankin tiedonkeruu, jossa määritellään kaikki raportoijalta vaaditut tilastotiedot.

Tilastointiajanjakso on ajanjakso, johon toimitetut tilastotiedot perustuvat. Tilastointiajanjakso voi olla yksi kuukausi, yksi vuosineljännes tai yksi vuosi.

Raportti on raportoijan laatima ilmoitus Suomen Pankin tiedonkeruuseen eli kyselyyn, joka toimitetaan Suomen Pankille. Raportti voi sisältää vain yhden (1) raportoijan ilmoituksen.

Tietue on säännöllisessä muodossa esitettävä tilastotietojen kokonaisuus. Tietuemuodon mukaisesti raportoitu rivi on yksi tietue.

Raportointi on raportin laatiminen ja raportin toimittaminen Suomen Pankille.

Raportointifrekvenssi on kyselyn raportointivelvoitteiden lukumäärä kalenterivuoden aikana. Raportointifrekvenssi voi olla kuukausittainen tai neljännesvuosittainen.

Tilastointiajanjakson raportointivelvoitteen toteutumisella tarkoitetaan ajankohtaa, jolloin Suomen Pankki on vastaanottanut ja hyväksynyt raportin.

2.1 Raportoija

RATI-raportoinnissa raportoijana ovat Suomessa toimivat luottolaitokset ja Suomen Pankki.

KOTI-raportoinnin mukaiset (konserni)tiedot raportoidaan erillisellä raportilla neljännesvuosittain. Raportoijina ovat ne luottolaitokset, joiden ulkomaiset saamiset ylittävät 200 miljoonaa euroa tai joilla on vähintään yksi ulkomainen tytäryhtiö tai sivukonttori. KOTI-raportoijajoukko tarkistetaan vuosittain, mutta se on pysynyt samana vuodesta 2009 saakka.

2.2 Raportointivelvollisuus

RATI-kyselyn mukaisia tilastotietoja ovat velvollisia raportoimaan kaikki Suomessa toimivat rahalaitokset. Näitä rahalaitoksia ovat luottolaitokset, rahamarkkinarahastot ja Suomen Pankki. Rahamarkkinarahastot täyttävät raportointivelvollisuutensa sijoitusrahastoraportoinnin (SIRA) mukaisesti vuoden 2009 alusta. Suomen Pankki voi myöntää raportointihelpotuksia pienille rahalaitoksille (kevennetty raportointi, ks. luku 2.3). Rahalaitoksiksi luokitellaan myös sellaiset sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat[1], joiden pääasiallinen toiminta on sähköisen rahan liikkeeseenlasku. Nämä yhteisöt on toistaiseksi vapautettu RATI-raportoinnista liikkeeseenlasketun sähköisen rahan vähäisen volyymin vuoksi. Sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat eivät ole vähimmäisvarantovelvollisuuden alaisia yhteisöjä.

EKP on luonut rahalaitosten tase- ja korkotilastointiin[2] rikkomusten seurantajärjestelmän. Järjestelmässä seurataan tietojen toimittamista, tarkkuutta ja käsitteellistä vastaavuutta koskevien vähimmäisvaatimusten noudattamista.[3] Jos rahalaitos ei noudata RATI-raportoinnin vähimmäisvaatimuksia, sille voidaan määrätä sakkoja. Välttyäkseen mahdollisilta seuraamuksilta tiedonantajan tulee kiinnittää huomiota etenkin siihen, että tilastotiedot toimitetaan Suomen Pankille määräajassa. Suomen Pankki voi myöntää poikkeustapauksissa tiedonantajan pyynnöstä lisäaikaa raportointikalenterissa määriteltyyn määräaikaan. Pyyntö tulee esittää ennen määräajan umpeutumista, viimeis-

[1] Toiminta määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY (sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamista, harjoittamista ja toiminnan vakauden valvonnasta) alaisuudessa.
[2] Tasetilastoasetus (EKP/2013/33, muutettu EKP/2014/51) ja korkotilastoasetus (EKP/2013/34, muutettu EKP/2014/30).
[3] Ks. Euroopan keskuspankin päätös tilastointiin liittyvien tiedonantovaatimusten noudattamatta jättämisestä (EKP/2010/10).

tään viimeisenä raportointipäivänä kello 16.30. Raportointikalenteri toimitetaan kaikille raportoijille vuosittain, ja se on myös saatavilla Suomen Pankin verkkosivuilta osoitteesta https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/.

Tiedonantaja on velvollinen toimittamaan Suomen Pankille oikeat tilastotiedot, eikä rikkomusten seurantajärjestelmän tarkoitus ole estää tietojen korjaamista. Tästä syystä rikkomuskirjauksia ei tehdä vähäisistä korjauksista eikä ensimmäistä raportointia seuraavan ajanjakson aikana tehdyistä korjauksista.

Tässä ohjeessa käsitellään luottolaitoksia RATI-raportoinnissa raportoivina yksikköinä. Suomen Pankki voi luokitella myös muun yrityksen kuin Finanssivalvonnan valvonnassa olevan luottolaitoksen rahalaitokseksi, jos yritys täyttää EKP:n tasetilastoasetuksen mukaisen rahalaitoksen määritelmän. Myös tällaisen yrityksen tulee raportoida tämän ohjeen mukaisesti.

RATI- ja KOTI-raportointi voidaan hoitaa palveluntuottajan välityksellä.

2.3 Täysimääräinen ja kevennetty RATI-raportointi

Täysimääräinen ja kevennetty RATI-raportointi kattaa käytännössä samat erät (ks. RATI-vähimmäisvaatimustaulukot tietueittain). Kevennetty raportointi tarkoittaa siten (lähes) samojen tietojen raportointia, mutta harvemmin, neljännesvuosittain.

Rahalaitoksille voidaan myöntää RATI-raportointiin helpotuksia EKP:n asetuksen perusteella edellyttäen, että täysimääräinen kansallinen tiedonkeruu kattaa kuukausittain riittävästi jäsenmaan rahalaitosten yhteenlasketun taseen loppusummasta. Kevennetyllä raportoinnilla eli häntäraportoinnilla tarkoitetaan raportointihelpotuksia saaneen pienen rahalaitoksen raportointia (”tail reporting”).

Suomen Pankki tarkistaa vuosittain kriteerit, joiden mukaan RATI-raportointihelpotuksia myönnetään, kuten myös raportointihelpotuksia saaneiden rahalaitosten joukon. Toistaiseksi helpotuksia ovat saaneet rahalaitokset, joiden taseen loppusumma on enintään 200 miljoonaa euroa. Helpotuksia saaneet rahalaitokset ovat velvollisia toimittamaan tasetietonsa Suomen Pankille neljännesvuosittain. Rahalaitos voi halutessaan raportoida tietonsa kuten täysraportoijat kuukausittain. Raportointitavan muutoksesta on kuitenkin sovittava Suomen Pankin kanssa. Sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat on toistaiseksi vapautettu kokonaan raportoinnista, ja niiden toimintaa seurataan Finanssivalvonnan keräämien tietojen perusteella.

Kevennetysti raportoivien rahalaitosten RATI-raportointifrekvenssi on neljännesvuosi. Kevennetysti raportoivat rahalaitokset ilmoittavat

a) päättävän taseen tiedot kyseisen neljännesvuoden viimeisen kuukauden mukaisesti
b) virtaerien summan kyseisen neljännesvuoden viimeisen kuukauden ajalta
c) tiedon toteutuneesta arvopaperistamisesta ja muista lainasiirroista sekä sen kyseisen neljännesvuoden kuukauden, jolloin liiketoimi toteutui (ks. luku 12).

2.4 Raportoitavat tiedot ja tietueet

Rahalaitosten tilastotiedonkeruu koostuu kahdesta erillisestä kyselystä: RATI ja KOTI.

Rahalaitosten RATI-kyselyn tiedoilla tarkoitetaan tässä ohjeessa määriteltyjä kuukausittaisia tai neljännesvuosittaisia taseen saamis- ja velkaeriä, lainojen ja talletusten uusia sopimuksia, lainojen luottotappioita ja arvonalennuksia, uusia nostoja, arvopaperistamista ja muita lainansiirtoja, tietoja osingoista ja suorista sijoituksista, tietoja rahalaitoksen välittämistä yritys- ja kuntatodistuksista, rahalaitoksen erillisyhtiön tai muun yrityksen puolesta hallinnoimia lainoja sekä toisen yrityksen taseeseen siirrettyjä lainoja silloin, kun tiedot ovat rahalaitoksen saatavilla. Lisäksi vuoden lopun tilanteesta raportoidaan eräitä lukumäärätietoja. Täysraportoijat raportoivat siis virrat jokaiselta kuukaudelta, kevennetysti raportoivat vain neljänneksen viimeisen *kuukauden* virrat. Tasetiedot raportoidaan vastaavasti kuukauden lopun tai neljännesvuoden lopun tilanteesta.

Rahalaitosten KOTI-kyselyssä raportoidaan neljännesvuosittain konsernin saamisia ja velkoja sekä taseen ulkopuolisia eriä.

Kaikkia rahalaitoksia koskeva RATI-kysely sisältää seuraavat tietueet:

Tietue	Tietueen tyyppi	Käyttö
Erätietue	000	**Tiedoston aloittava tekninen tietue**
Tasetietue	BS	**Yleiset tiedot, tase yhteensä, lukumäärätietoja**
Sisältötietue	LD	**Laina- ja talletustiedot**
Sisältötietue	SBS	**Arvopaperikohtaiset tiedot**
Sisältötietue	REST	**Muut tase-erät vaateesta riippuen eri tasoille aggregoituna**
Sisältötietue	**IL**	**Ryhmäkohtainen arvonalentuminen**

KOTI-kysely sisältää seuraavat tietueet:

Tietue	Tietueen tyyppi	Käyttö
Erätietue	000	**Tiedoston aloittava tekninen tietue**
Tasetietue	BS	**Yleiset tiedot, tasetietoja**
Sisältötietue	**CS**	**Konsernitason tiedot**

RATI-kyselyn tasetietoja, määriä ja muita tietoja raportoidaan kuudessa RATI-tietueessa.

1. Erätietueessa (000) raportoidaan mm. tietoja tietojen toimittajasta. Tietueessa on myös vapaatekstikenttä, jossa raportoija voi lähettää Suomen Pankille lyhyitä viestejä koskien raportointia.
2. Tasetietueessa (BS) raportoidaan rahalaitoksen (raportoijan) nimiyms. tietojen lisäksi taseen loppusumma sekä lukumäärätietoja henkilökunnasta, konttoreista ja tileistä.
3. Laina- ja talletustietueessa (LD) raportoidaan lainat ja talletukset luokiteltuina maittain, valuutoittain, maturiteeteittain, sektoreittain, toimialoittain, korkosidonnaisuuksittain ja eräiden muiden attribuuttien mukaan aggregoituina (ks. tietuemuoto). Tietueessa raportoidaan ajanjakson lopun laina- ja talletuskannat sekä niiden korot. Lainoista ja talletuksista raportoidaan myös yhden kuukauden aikana solmitut

uudet sopimukset korkotietoineen ja lainoista lisäksi uudet nostetut lainat korkotietoineen. Tietueessa raportoidaan lisäksi yhden kuukauden aikana arvopaperistetut lainat ja muut lainojen siirrot (ostot ja myynnit). Jos luottolaitos toimii (edelleen) siirretyn lainaerän hallinnoijana, raportoi se myös tiedot hallinnoimastaan lainakannasta sekä tietoja siirretyistä lainoista. Tietueessa raportoidaan myös kohdistetut lainojen luottotappiot ja arvonalennukset.

4. Arvopaperitietue (SBS) käsittää arvopaperikohtaisen raportoinnin saamisista sekä velkana olevat velkapaperit ja osakkeet. Lisäksi raportoidaan tiedot pankkien välittämistä rahamarkkinapapereista. Arvopapereista raportoidaan myös tietoja osingoista ja suorista sijoituksista. Arvopapereista eritellään reposopimusten kohteena olevat.
5. Sisältötietue (REST) kattaa johdannaisten virtatiedot (nettomaksut) ja muut kuin arvopapereihin, lainoihin ja talletuksiin liittyvät tasetiedot.
6. Arvonalentumistietueessa (IL) raportoidaan sellaiset lainoihin kohdistuvat luottotappiot ja arvonalennukset, joita ei voida kohdistaa tiettyyn lainaan tai tietylle lainansaajalle. Jos erä on kuitenkin kohdistettavissa tiettyyn maahan, sektorille, toimialalle tai käyttötarkoitukseen, raportoijaa pyydetään raportoimaan tämä (osittais)tieto.

KOTI-raportissa raportoidaan seuraavat tiedot:

1. Erätietueessa (000) raportoidaan mm. tietojen toimittajaa koskeva informaatio.
2. Konsernitietotietueessa (CS) raportoidaan konsernitason tietoja.
3. Tasetietueessa (BS) raportoidaan rahalaitoksen nimi- yms. tietojen lisäksi taseen loppusumma sekä konsernin vakavaraisuuteen liittyviä tunnuslukuja.

Raportointi on täysraportoijille (RATI) yhtäläinen kaikkina vuoden kuukausina. Kevennetty raportti (RATI, ks. kohta 2.3) on vastaavasti samanlainen kullakin neljänneksellä.

KOTI-raportointi on samansisältöinen jokaisella neljänneksellä.

2.5 Raportoijan velvollisuus säilyttää raportoidut tiedot

Raportoijalla on velvollisuus säilyttää Suomen Pankille toimittamansa RATI-raportti viisi (5) vuotta. Säilytysvelvollisuus koskee CSV-muotoista raporttitiedostoa.

Raportoijan on sisäisiä raportointijärjestelmiänsä kehittäessään hyvä ottaa huomioon mahdollisuus muodostaa raportteja takautuvasti korjauksia varten. Korjausraporttien tarve voi koskea viimeisimpiä raportointikuukausia, mutta Suomen Pankki saattaa pyytää toimittamaan korjauksia pidemmältä ajanjaksolta systemaattisesti toistuneiden merkittävien virheiden takia.

3 RAPORTOINTI SUOMEN PANKILLE KÄYTÄNNÖSSÄ

Raportointiin liittyvät seuraavat ohjeet:

- sisältöohje (tämä dokumentti)
- RATI-tietuemuoto
- KOTI-tietuemuoto
- RATI- ja KOTI-koodilistat
- sanasto
- RATI-raportoinnin vähimmäisvaatimustaulukko
- RATI- ja KOTI-raportoinnin esimerkkejä.

3.1 Tietojen toimittamisaikataulu

RATI-tiedot toimitetaan raporttina Suomen Pankille viimeistään tilastointiajanjaksoa seuraavan kuukauden 10. pankkipäivänä. Suomen Pankki toimittaa raportointivelvolliselle kunkin vuoden raportointikalenterin.

KOTI-tiedot toimitetaan raporttina Suomen Pankille viimeistään tilastointiajanjaksoa seuraavan kuukauden viimeisenä pankkipäivänä. Suomen Pankki toimittaa raportointivelvolliselle kunkin vuoden raportointikalenterin.

Sekä RATI- että KOTI-raportointikalenterit julkaistaan Suomen Pankin verkkosivuilla osoitteessa https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/.

3.2 Tekniset raportointivaatimukset

Tietuemuoto-dokumentit sisältävät mm. RATI- ja KOTI-tietuekuvaukset ja validointisäännöt raportoitaville tiedoille.

3.3 Tiedonvälitys

Rahalaitosten tilastoraportoinnin tiedonvälitys Suomen Pankkiin tapahtuu DCS-palvelun (Data Collection Service) avulla. Palvelua ylläpitää operaattori, jolla on valtiovarainministeriön myöntämä ns. TYVI-operaattorin sertifikaatti. Rahalaitos toimittaa tiedot raporttina sähköisessä muodossa operaattorille. Operaattori tarkastaa validointien mukaisesti raportin ja välittää hyväksytyn raportin Suomen Pankille. Suomen Pankki tarkastaa raportin sisällön virheettömyyden. DCS-palvelua koskevissa kysymyksissä raportointivelvollinen asioi operaattorin asiakastukipalvelun kanssa. Asiakastukipalvelu palvelee ympäri vuorokauden suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Tietoja toimitettaessa on huomioitava, että toimituskalenterin viimeistä raportointipäivää tarkistetaan ainoastaan tuotantodatasta (Erätietueen kenttä 05 Tiedon tyyppi = ”P”). Nämä raportit siirtyvät Suomen Pankin tuotantoympäristöön. Raportteja, jotka raportoidaan koodilla ”T” (testidata, välitetään Suomen Pankkiin), ei voida hyväksyä tuotantoraporteiksi.

3.4 Raportoinnissa noudatettavat vähimmäisvaatimukset

Arvotiedot raportoidaan euromääräisinä sentin tarkkuudella (kaksi desimaalia). Korot raportoidaan kahden desimaalin tarkkuudella. Osakkeiden ja osuuksien lukumäärätiedot raportoidaan tarvittaessa kuudella desimaalilla. Muut lukumäärätiedot raportoidaan normaalien pyöristyssääntöjen mukaisesti kokonaislukuina.

Tasetiedot ovat kyseisten saamisten tai velkojen yhteissummia – eivät siis esim. yhden osakkeen tai osuuden hintoja tai arvoja. Raportoitava tieto voi siten olla esim. 50 osakkeen yhteenlaskettu markkina-arvo, kun rahalaitoksella on omistuksessaan 50 kpl (samaa) osaketta.

Raportoinnissa ei pääsääntöisesti hyväksytä negatiivisia arvoja. Seuraavissa tapauksissa negatiivisia lukuja voidaan raportoida:

1. Muu oma pääoma ja varaukset
2. Lyhyeksi myynnit
3. Luottotappiot ja arvonalennukset raportoidaan miinus-merkkisinä
4. Johdannaisten sekä muiden saamisten ja velkojen täsmäytyserät
5. Sovittu vuosikorko.

RATI-raportin LD- ja SBS-tietueilla voidaan poikkeustapauksissa raportoida täsmäytys- ja korjauseriä negatiivisina. Tällaiset erät voivat johtua esimerkiksi suojauksista tai arvostuksista. Joissain poikkeustapauksissa myös arvonalentumisten kohdistaminen tase-erään voi aiheuttaa negatiivisen tasearvon. Negatiivisista tasearvoista tulee informoida Suomen Pankkia, jossa erien kehitystä seurataan ja tarvittaessa kysytään lisätietoja.

Negatiivisena ei ole sallittua raportoida esimerkiksi velkapuolella valuuttatilin ylitystä, vaan se tulee siirtää taseen saamispuolelle. Vastaavasti taseen saamispuolella lainaa ei voi raportoida negatiivisena, vaan se tulee siirtää taseen velkapuolelle. BS-tietueella ei voi raportoida negatiivisia lukuja. Taseen loppusumman tulee täsmätä Finanssivalvonnalle raportoidun valvontataseen loppusumman kanssa.

RATI-raportoinnin vähimmäisvaatimukset tietueittain määritellään Suomen Pankin verkkosivuilla olevassa vähimmäisvaatimustaulukossa.

3.5 Luokitusmuutosten raportointi

Tase-erien kantatietoihin voivat vaikuttaa myös muut tekijät kuin varsinaiset rahoitustaloustoimet. Tällaisia ovat esimerkiksi hinnan muutokset, luottotappiokirjaukset, valuuttakurssimuutokset ja luokitusmuutokset. Luokitusmuutos on kyseessä silloin, kun tase-erä siirtyy luokasta toiseen ilman taloustoimea tai tase-erän arvo muuttuu esimerkiksi kirjanpitokäytäntöjen muutoksesta johtuen.

Luokitusmuutos ilmoitetaan myös esimerkiksi silloin, kun arvopaperi tai muu rahoitussaaminen tai -velka siirtyy taseen vaateesta toiseen tai, jos jonkin tase-erän vastapuolisektori muuttuu esimerkiksi rekisterin päivityksen yhteydessä. Ilmoitus havaitusta siirtymästä tulee tehdä Suomen Pankille viipymättä esimerkiksi sähköpostilla (rahoitustilastot@bof.fi) tai erätietueen vapaassa tekstikentässä. Tietoja ei erikseen sisällytetä RATI- tai KOTI-kyselyyn vaan raportissa esitetään kulloinkin voimassa olevat taseen tiedot. Suomen Pankki kysyy lisätietoja havaitessaan tase-erien välillä poikkeuksellisia siirtymiä.

Esimerkki:
Jos taseeseen aiemmin arvopaperiksi kirjattu erä muuttuu lainaksi, Suomen Pankille ilmoitetaan erän kokonaisarvo siirtohetkellä sekä mahdollisten arvopaperien ISIN-koodit tai jos arvopapereilla ei ole ISIN-koodia, vastaavat tiedot kuin SBS-tietueessa. Lainojen muuttuessa arvopaperiksi, ilmoitetaan lainojen kokonaisarvon lisäksi mahdollisimman tarkasti LD-tietueen sektorit, joista lainoja on siirretty.

3.6 Muuttuneiden tietojen raportoiminen

Rahalaitos voi tarvittaessa korjata omasta aloitteestaan aikaisemmin raportoimiaan tietoja. Normaalin käytännön mukaan varsinaisen raportointiperiodin lisäksi kuukautta aikaisempi tilasto tarkentuu korjausten vuoksi. Tätä vanhempiin tilastointiajankohtiin liittyvistä korjauksista pyydetään sopimaan erikseen Suomen Pankin kanssa.

Suomen Pankki voi pyytää korjauksia tarvittaessa myös pitemmältä periodilta, mutta näistä sovitaan aina erikseen raportoijan kanssa.

4 TUNNUKSET JA KOODIT

4.1 Tiedon toimittaja – tietojen raportoija

Tiedon toimittaja välittää tietueet Suomen Pankkiin. Tietojen toimittaja voi olla muu kuin rahalaitos, jonka tietoja raportoidaan. Tietojen toimittajaa koskevat tiedot (mm. suomalaisen tiedon toimittajan Y-tunnus tai ulkomaisen tiedon toimittajan yksilöivä tunnus) raportoidaan teknisessä erätietueessa (000-tietue). Tietojen toimittaja voi olla myös rahalaitos itse.

Kaikissa sisältötietueissa (SBS, LD, REST, BS, IL ja CS) ilmoitetaan sen rahalaitoksen tiedot (mm. suomalaisen raportoijan Y-tunnus tai ulkomaisen raportoijan yksilöivä tunnus), jonka tietoja raportoidaan (*raportoija*). Raportti voi sisältää vain yhden (1) raportoijan ilmoituksen.

4.2 Kyselytunnus

RATI-raportointi sisältää ensisijaisesti rahalaitoksia koskevia tietoja (kyselytunnus RATI). Tiedot BIS:n konsernitilastoon raportoidaan kyselytunnuksella KOTI.

4.3 Yksilöintitunnus ja nimi

Tiedon toimittaja, raportoija ja ISIN-koodittoman arvopaperin liikkeeseenlaskija on yksilöitävä. Kotimaisista yksiköistä käytetään aina yrityksen Y-tunnusta (yksilöintitunnuksen tyyppi Y). Ulkomaisesta yksiköstä on mahdollista antaa Euroopan keskuspankin antama rahalaitoskoodi (M, MFI-koodi), Bank Identifier Code (B, BIC-koodi, ISO 9362) tai jokin muu tunnus (tunnuksen tyyppi O).

Y-tunnus raportoidaan ilman toiseksi viimeisen ja viimeisen luvun välissä olevaa viivaa. Kotimaisten yksiköiden Y-tunnuksia voi etsiä esim. yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ) osoitteesta http://www.ytj.fi/.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan nimi raportoidaan SBS-tietueessa aina, sekä ISIN-koodillisista että ISIN-koodittomista arvopapereista (SBS-tietue, kenttä 38).

4.4 Sisäinen tunnus

Arvopapereista raportoidaan (RATI-tiedonkeruun SBS-tietueessa) raportoijan omassa sisäisessä tietojärjestelmässään käyttöön ottama tunnus arvopaperin tunnistamiseksi. Arvopaperi raportoidaan käyttäen samaa sisäistä tunnusta eri ajanjaksoina. Sisäinen tunnus raportoidaan sekä ISIN-koodillisten

että ISIN-koodittomien arvopapereiden tapauksessa. Raportoija voi käyttää sisäisenä tunnuksena arvopaperin ISIN-koodia. Suomen Pankki käyttää sisäistä tunnusta ja kolmea muuta arvopaperierän identifioivaa tietoa mm. arvopaperien hinnan- ja arvostusmuutoksia laskettaessa.

Jos sama arvopaperi raportoidaan SBS-tietueessa kahdella tai useammalla rivillä esimerkiksi erilaisen arvostuksen vuoksi, pitää rivien erota toisistaan vähintään yhden kentän osalta (joko 5 Taloustoimi, 8 Sisäinen tunnus, 15 Nimellisarvon valuutta tai 18 Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu).

Myös muiden erien sisäinen tunnus voidaan raportoida.

Jos sisäinen tunnus muuttuu, vaikka sen kuvaama tase-erä on edelleen sisällöltään sama, muutoksen syy (aiemmin ISIN-koditon saa ISIN-koodin, yrityksen nimi vaihtuu tms.) raportoidaan Suomen Pankille esimerkiksi erätietueen kentässä 9 (raportoijan kommentti) tai erillisellä sähköpostiviestillä (rahoitustilastot@bof.fi).

4.5 ISIN-koodi

RATI-raportin SBS-tietueen kentässä 9 raportoidaan arvopaperin ISIN-koodi, jonka perusteella arvopaperin tiedot rikastetaan EKP:n keskitetystä arvopaperirekisteristä (CSDB). Keinotekoisten ISIN-koodien käyttö on kielletty, vaikka ne muistuttaisivatkin ISIN-koodia. Tällaiset arvopaperit raportoidaan ISIN-koodittomina.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden tunnistamiseen käytetään yleensä ISIN-koodeja. ISIN-koodit myöntää liikkeeseenlaskumaan kansallinen ns. numerointikeskus, esimerkiksi arvopaperikeskus (Suomessa Euroclear Finland Oy) tai muu vastaava instituutio. Virallisesti myönnetyt ISIN-koodit noudattavat kansainvälistä ISO 6166 -standardia. Myös monille julkisen kaupankäynnin kohteena oleville johdannaisille on annettu ISIN-koodi, mutta RATI-raportissa arvopaperikohtaisesti raportoidaan vain velkapaperit sekä osakkeet ja osuudet.

Jos velkapaperilla on virallinen ISIN-koodi, mutta ko. velkapaperilla ei kuitenkaan käydä kauppaa jälkimarkkinoilla eikä sitä voi siirtää tai mitenkään korvata vastakkaisella sopimuksella markkinoilla, tulee velkapaperi raportoida LD-tietueella vaateissa *I.41 Rahamarkkinavelkakirjalaina (jälkimarkkinattomat)* tai *I.223 Velkakirjalainat (jälkimarkkinattomat)* riippuen siitä onko ko. velkapaperi saaminen vai velka. Tällaisia tapauksia voivat olla esimerkiksi suunnatut emissiot, jotka on rajoitettu kahdenvälisillä sopimuksilla

vain tietyille sijoittajille, eikä näitä velkapapereita voida tämän jälkeen enää siirtää edelleen. Keskitetystä arvopaperirekisterissä ei ole sellaisten arvopaperien tietoja, joilta puuttuvat jälkimarkkinat.

5 TASETIETOJEN RAPORTOINTI RATI-TIEDONKERUUSSA (BS-TIETUE)

Tässä luvussa kuvataan tasetietueen (RATI-BS) sisältöä.

Tasetietueessa raportoidaan rahalaitoksen kuukauden tai neljännesvuoden lopun taseen loppusumma. Vuositason tietoina raportoidaan mm. tietoja talletustilien, konttorien ja henkilökunnan lukumääristä.

Vuositason tiedot (BS-tietueessa) raportoidaan tammikuun raportissa joulukuun tietojen yhteydessä. Raportoituja vuositason tietoja voidaan korjata vielä maaliskuun loppuun mennessä lähettämällä joulukuun lopun tiedot uudelleen.

5.1 Raportointifrekvenssi

Kentässä ilmoitetaan, onko rahalaitos täysraportoija (kuukausitiedot) vai neljännesvuosiraportoija (ks. kohta 2.3). Raportointifrekvenssillä ei siis tarkoiteta raportoitavien tietojen frekvenssiä (koodilista 4, raportointifrekvenssi).

5.2 Tilien lukumäärätiedot

BS-tietueella raportoidaan seuraavat vuoden lopun talletustilien lukumäärätiedot:

- Yleisön talletustilien lukumäärä (kenttä 9)
- Kotitalouksien talletustilien lukumäärä (kenttä 8)
- Yleisön siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä (kenttä 10)
- Yleisön siirtokelpoisten yön yli -talletustilien, joita voidaan käyttää internetin tai verkkopankin välityksellä, lukumäärä (kenttä 11)
- Yleisön muiden kuin siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä (kenttä 15)
- Yleisön muiden kuin siirtokelpoisten yön yli -talletustilien, joita voidaan käyttää internetin tai verkkopankin välityksellä, lukumäärä (kenttä 16)
- Maksutilien lukumäärä (kenttä 17)
- Sähköisen rahan tilien lukumäärä (kenttä 18)

Tietoja käytetään pääasiassa vuosittaisen maksuliiketilaston laadintaan.
Kentät jätetään tyhjiksi, jos ko. talletustilejä ei ole. Tilit, joilla ei ole talletuksia, lasketaan kuitenkin mukaan tilien lukumäärään.

Jokainen tili raportoidaan ainoastaan kerran, vaikka tilillä olisi useampi tilinomistaja. Jos jollakin luottolaitoksella on pooli asiakkaista, joiden varat on talletettu yhdelle tilille toiseen luottolaitokseen, raportoidaan tässä tapauksessa talletusasiakkaiden lukumäärä.

Talletustilien lukumäärä (kenttä 9)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa olevien yleisön eli muiden kuin rahalaitosten talletustilien lukumäärä vuoden lopussa.

Kotitalouksien talletustilien lukumäärä (kenttä 8)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa olevien kotitalouksien (koodilista 11, sektori 14) talletustilien lukumäärä vuoden lopussa.

Siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä (kenttä 10)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa olevien yleisön eli muiden kuin rahalaitosten siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä vuoden lopussa.

Siirtokelpoiset yön yli -talletukset ovat talletuksia, jotka voidaan nostaa käteiseksi. Ne ovat suoraan vaadittaessa heti siirrettävissä maksujen suorittamiseksi toiselle talouden toimijalle käyttäen yleisesti käytettyä maksuvälinettä, kuten tilisiirtoa, suoraveloitusta, maksu- tai luottokorttia, sähköistä rahaa, sekkiä tai muuta vastaavaa maksutapaa ilman merkittävää viivettä, rajoituksia tai sakkomaksuja.

Kentässä raportoidaan sellaiset tilit, joiden talletusvaade LD-tietueella on ”221” Siirtokelpoiset yön yli -talletukset, ”227” e-raha Hardware based (laitteistopohjainen) ja ”228” = e-raha Software based (ohjelmistopohjainen).

Muiden yön yli -talletustilien lukumäärä (kenttä 15)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa olevien yleisön eli muiden kuin rahalaitosten muiden kuin siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä vuoden lopussa. Kentässä raportoidaan tilit, joiden talletusvaade LD-tietueella on ”222” Muut yön yli -talletukset.

Internetin tai verkkopankkisovellusten välityksellä käytettävien siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä (kenttä 11)
Kentässä ilmoitetaan sellaisten yleisön eli muiden kuin rahalaitosten siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä vuoden lopussa, jotka ovat käytettävissä sähköisesti internetin tai verkkopankkisovellusten välityksellä käyttämällä siihen soveltuvia ohjelmistoja ja puhelinyhteyksiä maksujen suorittamiseen.

Erään ei lueta yön yli -talletuksia, joihin liittyy puhelimella tai matkapuhelimella toimiva pankkiyhteys, ellei yhteys toimi myös internetin tai verkkopankkisovellusten välityksellä.

Internetin tai verkkopankkisovellusten välityksellä käytettävien muiden yön yli -talletustilien lukumäärä (kenttä 16)
Kentässä ilmoitetaan sellaisten yleisön eli muiden kuin rahalaitosten muiden kuin siirtokelpoisten yön yli -talletustilien lukumäärä vuoden lopussa, jotka ovat käytettävissä sähköisesti internetin tai verkkopankkisovellusten välityksellä käyttämällä siihen soveltuvia ohjelmistoja ja puhelinyhteyksiä.

Erään ei lueta yön yli -talletuksia, joihin liittyy puhelimella tai matkapuhelimella toimiva pankkiyhteys, ellei yhteys toimi myös internetin tai verkkopankkisovellusten välityksellä.

Maksutilien lukumäärä (kenttä 17)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa olevien maksutilien lukumäärä vuoden lopussa. Maksutilillä tarkoitetaan yhden tai useamman maksupalvelunkäyttäjän nimissä olevaa tiliä, jota käytetään maksutapahtumien toteuttamiseen.

Sähköisen rahan tilien lukumäärä (kenttä 18)
Kentässä raportoidaan tilit, joille tallennetaan sähköistä rahaa. Tilinhaltija voi käyttää tilin saldoa suorittaakseen maksuja ja siirtääkseen varoja tililtä toiselle. Sähköisen rahan tileihin ei lueta kortteja, joihin sähköistä rahaa voidaan tallentaa suoraan.

Avattujen perusmaksutilien lukumäärä (kenttä 19)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa kalenterivuoden aikana avattujen perusmaksutilien lukumäärä. Perusmaksutilillä tarkoitetaan luottolaitoslain (610/2014) luvun 15 pykälissä 6 ja 6 a määriteltyä tiliä. Jos rahalaitos ei tarjoa perusmaksutiliä, kenttä jätetään tyhjäksi.Mikäli perusmaksutiliä tarjotaan, raportoidaan kentässä vähintään 0.

Evättyjen perusmaksutilihakemusten lukumäärä (kenttä 20)
Kentässä ilmoitetaan raportoivassa rahalaitoksessa kalenterivuoden aikana evättyjen perusmaksutilihakemusten lukumäärä. Perusmaksutilillä tarkoitetaan luottolaitoslain (610/2014) luvun 15 pykälissä 6 ja 6 a määriteltyä tiliä. Jos rahalaitos ei tarjoa perusmaksutiliä, kenttä jätetään tyhjäksi. Mikäli perusmaksutiliä tarjotaan, raportoidaan kentässä vähintään 0.

Siirrettyjen kuluttajien maksutilien lukumäärä (kenttä 21)
Luottolaitoslain (610/2014) 15 a luvussa tarkoitetussa tilinsiirtopalvelussa siirrettyjen kuluttajien maksutilien lukumäärä kalenterivuoden aikana. Vain siirtävä rahalaitos ilmoittaa. Kuluttajan maksutilillä tarkoitetaan tässä yhteydessä yhden tai useamman kuluttajan (eli luonnollisen henkilön, joka toimii pääasiallisesti sellaisessa tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino-tai

ammattitoimintaansa) nimissä olevaa direktiivin 2014/92/EU määrittämää maksutiliä (mm. 1, 2 ja 9 artiklat).

Evättyjen kuluttajien maksutilin siirtohakemusten lukumäärä (kenttä 22)
Luottolaitoslain (610/2014) 15 a luvussa tarkoitetussa tilinsiirtopalvelussa evättyjen kuluttajien maksutilien siirtohakemusten lukumäärä kalenterivuoden aikana. Vain siirtävä rahalaitos ilmoittaa. Kuluttajan maksutilillä tarkoitetaan tässä yhteydessä yhden tai useamman kuluttajan (eli luonnollisen henkilön, joka toimii pääasiallisesti sellaisessa tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino-tai ammattitoimintaansa) nimissä olevaa direktiivin 2014/92/EU määrittämää maksutiliä (mm. 1, 2 ja 9 artiklat).

5.3 Asuntolaina-asiakkaiden lukumäärä

Kentässä ilmoitetaan raportoivan rahalaitoksen kotitaloussektoriin kuuluvien (koodilista 11, sektori 14) asuntolaina-asiakkaiden lukumäärä. Asuntolainoihin ei lasketa mukaan vapaa-ajanasuntojen hankintaan otettuja lainoja.

5.4 Konttorien lukumäärä

Kentässä ilmoitetaan raportoivan luottolaitoksen konttorien lukumäärä Suomessa vuoden lopussa. Konttorien lukumäärä kattaa sellaiset konttorit, joissa voidaan tehdä maksupalveluihin liittyviä suorituksia. Pääkonttorit luetaan mukaan lukuun, mutta ulkomaisia sivukonttoreita ei.

5.5 Henkilökunnan lukumäärä

Kentässä ilmoitetaan rahalaitoksen Suomessa toimivan henkilökunnan lukumäärä keskimäärin vuoden aikana.

5.6 Tase yhteensä

Kentässä ilmoitetaan kuukauden tai neljännesvuoden lopun taseen loppusumma. Taseen loppusumman tulee vastata Finanssivalvonnalle ilmoitettavan valvontataseen loppusummaa. Markkina-arvokentissä SBS- ja REST-tietueella ilmoitetaan tämän takia tase-erän arvoksi se arvo, jolla erä on kirjattu kirjanpitotaseessa.

5.7 Päästöoikeudet

Päästöoikeuksista ei ole tällä hetkellä vakiintunutta tilastointikäytäntöä. Toistaiseksi raportoijat voivat soveltaa päästöoikeuksien osalta samaa käytäntöä kuin julkaisemassaan tilinpäätöksessä.

5.8 Tarkemman vaadejaottelun käyttö (kenttä 23)

Luottotietoraportoinnin tarkempi muiden lainojen vaadejaottelu otetaan käyttöön RATI-raportoinnissa vapaaehtoisena raportointiperiodiin 2018M12/Q4 asti. Tämän jälkeen, 2019M1/Q1 alkaen, jaottelu muuttuu pakolliseksi kansallisen tietotarpeen vuoksi. Vuoden 2018 raportointiperiodeilla BS-tietueen kenttään 23 täytetään arvo 1, jos raportoija käyttää luottotietoraportoinnin mukaista koodilistaa, jossa muut lainat (47) on korvattu seuraavilla koodeilla:

- rahoitusleasing (47211)
- factoring (47311)
- muut myyntisaamiset (47319)
- muut lainat (4791).

Siinä tapauksessa, että raportoija ei vielä raportointivuonna 2018 ota käyttöön tarkempaa instrumenttijaottelua, BS-tietueen kenttä 23 jätetään tyhjäksi.

6 ARVOPAPERIEN RAPORTOINTI RATI-TIEDONKERUUSSA (SBS-TIETUE)

Arvopaperit raportoidaan SBS-tietueessa arvopaperikohtaisesti sekä ISIN-koodillisista että ISIN-koodittomista arvopapereista. Tässä kuvataan arvopaperikohtaisen tiedonkeruun tietovaatimukset.

6.1 Yleistä

Arvopaperikohtaisessa raportoinnissa annetaan tiedot jokaisesta arvopaperista erikseen; jokainen arvopaperi raportoidaan omalla rivillään tai riveillä (ks. luku 6.8.). Raportoijan ilmoittaman arvopaperin ISIN-koodin (ks. kohta 4.5) avulla raportoidun arvopaperin tiedot voidaan Suomen Pankissa yhdistää Euroopan keskuspankin keskitetyssä arvopaperitietokannassa (CSDB) oleviin arvopaperin tietoihin. Tämän vuoksi ISIN-koodillisista arvopapereista kerätään ISIN-koodin ohella vain keskeisimmät tarvittavat tiedot. Muiden puolesta järjestetyistä rahamarkkinapapereista kerätään hieman enemmän tietoja, vaikka niillä olisi ISIN-koodi. Yleensä nämä ovat paperimuotoisia, jolloin niiden tiedot eivät välttämättä löydy CSDB:stä.

Tiedot kerätään arvopaperikohtaisesti myös niistä arvopapereista, joilla ei ole ISIN-koodia. Raportoinnissa arvopaperin tunnisteena käytetään tällöin raportoijan omassa sisäisessä tietojärjestelmässään arvopaperista käyttämää yksikäsitteistä tunnusta (sisäinen tunnus, SBS-tietue, kenttä 8) sekä liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnusta ja nimeä. ISIN-koodittomista arvopapereista raportoidaan kattavammat tiedot kuin ISIN-koodillisista, koska näitä tietoja ei saada keskitetystä arvopaperitietokannasta.

Sekä ISIN-koodillisista että ISIN-koodittomista arvopapereista raportoidaan (saamisissa) aina liikkeeseenlaskijan nimi (SBS-tietue, kenttä 38), jonka avulla Suomen Pankki voi etsiä liikkeeseenlaskijan perustietoja, jos tiedot eivät jostain syystä täydenny CSDB:stä tai yritysrekisteristä.

Rahalaitoksen oma osake-, osuus- tai peruspääoma raportoidaan (velkana) SBS-tietueessa joko ISIN-koodillisena tai ISIN-koodittomana.

Rahalaitoksen itsensä liikkeeseen laskemien velkapapereiden maaluokitukseksi ilmoitetaan raportoinnissa se maa, jossa paperi on laskettu liikkeeseen (SBS-tietue, kenttä 35). Saamisissa olevasta arvopaperista kenttään 40 merkitään liikkeeseenlaskijan kotimaa.

6.2 Arvopaperivaateet

Tämän raportoinnin rahoitusvaadeluokituksessa arvopapereiksi luokitellaan velkapaperit (muut arvopaperit kuin osakkeet ja johdannaiset), noteeratut

osakkeet, noteeraamattomat osakkeet ja osuudet sekä rahasto-osuudet (koodilista 8, luokat I.3 ja I.5). Velkapapereilla tarkoitetaan rahamarkkinapapereita ja joukkolainoja. Johdannaisia ei raportoida arvopaperikohtaisesti.

6.3 Lukumäärä

Tässä kentässä ilmoitetaan osakkeen tai osuuden omistettu lukumäärä raportin kohdeajanjakson lopussa, tarvittaessa kuudella desimaalilla. Pääomarahastosijoitusten lukumääränä ilmoitetaan rahastoon maksettu pääomapanos eli sijoituksen hankinta-arvo. Vielä maksamatta olevia sijoitussitoumuksia ei raportoida. Raportin kohdeajanjakson aikana tehty lisäsijoitus pääomarahastoon ilmoitetaan pääomapanoksen ts. lukumäärän lisäyksenä.

6.4 Pääomavarmuus

Rahalaitoksen itsensä liikkeeseen laskemista velkapapereista raportoidaan pääomavarmuus-kentässä (SBS-tietue, kenttä 12) tieto siitä, onko velkapaperi pääomavarma vai ei.

Instrumentit, joiden nimellinen pääomavarmuus lunastushetkellä voi olla alle 100 %, erotetaan pääomavarmoista tuotteista. 100 prosentin nimellinen pääomavarmuus viittaa ainoastaan alkuperäisen pääoman takaisinmaksuun. Se ei koske sopimuksessa ennalta määrättyjä maksuja, kuten esimerkiksi koron maksuja arvopaperin elinkaaren aikana. Mikäli arvopaperin liikkeeseenlaskuhinta on yli 100 % (ylikurssi, esim. 110 %), on arvopaperi kuitenkin pääomavarma, mikäli sen nimellispääomaturva on 100 %.

Ei-pääomavarmoja velkapapereita ovat esimerkiksi hybridit instrumentit. Ne ovat rahalaitosten liikkeeseen laskemia velkapapereita, joiden arvo liikkeeseenlaskuvaluutassa saattaa erääntyessä olla matalampi kuin alkuperäinen sijoitus. Tämä johtuu instrumentin rakenteesta: siinä on sekä velka- että johdannaisosa. Hybridejä instrumentteja ovat esimerkiksi käänteiset vaihtovelkakirjalainat ja diskonttotodistukset.

6.5 Suora sijoitus

Suora sijoitus -kentässä (SBS-tietue, kenttä 22) ilmoitetaan, onko hallussa oleva omistus (ulkomainen) suora sijoitus.

Suora sijoitus raportoidaan saamisissa silloin, kun on kyseessä ISIN-koditon osake tai osuus ja kun omistusosuus on vähintään 10 % ja kun lisäksi historiallinen hankintahinta on vähintään 50 milj. euroa. ISIN-koodillisista arvopapereista Suomen Pankki saa tiedot EKP:n arvopaperitietokannasta. Suora sijoitus raportoidaan ainoastaan saamisista.

6.6 Osingot

Ulkomaille maksetut ja ulkomailta saadut osingot raportoidaan euroina ISIN-koodittomien osakkeiden ja osuuksien osalta (SBS-tietue, kenttä 23). Myös osingon raportointivaluutta raportoidaan. Se on aina euro (SBS-tietue, kenttä 24).

6.7 Liikkeeseenlaskija, vastapuoli

Saamisissa olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan sektori ja kotimaa (SBS-tietue, kentät 39 ja 40) raportoidaan ISIN-koodittomista arvopapereista. Erityisesti on huomattava rahasto-osuuksia raportoitaessa (vaade 52), että liikkeeseenlaskijan sektori voi olla ainoastaan 123 (rahamarkkinarahastot), 1241 (sijoitusrahastot UCITS) tai 1242 (muut yhteissijoitusyritykset). Suomen Pankki saa samat tiedot ISIN-koodillisista arvopapereista EKP:n arvopaperirekisteristä. Liikkeeseenlaskijan nimi raportoidaan kaikissa tapauksissa (SBS-tietue, kenttä 38).

Repo-oston tai -myynnin (koodilista 6: taloustoimi) kohteena olevasta arvopaperista raportoidaan arvopaperin liikkeeseenlaskijatiedot vastaavasti kuin muistakin arvopapereista (ks. yllä). Lisäksi raportoidaan sopimuksen vastapuolen kotimaa ja sektori. Jos vastapuoli ei ole tiedossa (arvopaperia ei ole ostettu tai lainattu), raportoidaan kauppapaikan kotimaa ja sen sektori (aina S.126, Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat).

6.8 Saman arvopaperin tietoja yhdellä tai usealla rivillä

Arvopaperit raportoidaan kukin erikseen riippumatta siitä, onko niillä ISIN-koodi vai ei. Perustapauksessa yhtä arvopaperia vastaa siten yksi rivi SBS-tietueessa.

Saman arvopaperin tietoja raportoidaan useammalla rivillä mm. seuraavissa tapauksissa:

1. Jos rahalaitos käy kauppaa samalla arvopaperilla usealla eri valuutalla, ja erät kirjataan rahalaitoksen omassa kirjanpidossa eri (nimellis)valuutan määräisinä, raportoidaan kukin valuutta (ja erä) erillisellä rivillään, nimellisarvo alkuperäisvaluutassa (konversiovaluutassa) ja markkinahinnat euroiksi muutettuna.
2. Jos sama arvopaperi kirjataan tilinpäätöskäsittelyssä eri luokkiin (ks. luku 6.9), erät raportoidaan erillisinä.
3. Jos osa (samasta) arvopaperista on repokaupan kohteena ja osa ei. Arvopaperin taseeseen luettava erä raportoidaan kokonaisuudessaan saamisissa (Taseen jaottelu, koodilista 5: (A). Taloustoimeksi merkitään Kanta (S), koodilista 6.

Repokaupan (ml. arvopaperien lainaus) kohteena oleva arvopaperi / osa arvopaperista raportoidaan taseen ulkopuolisena (O) eränä. Se, että arvopaperi on repokaupan (ml. arvopaperien lainaus) kohteena, raportoidaan käyttäen koodilistaa 6: Taloustoimi joko repo-ostona (RB) tai repomyyntinä (RS).

4. Mikäli itse liikkeeseen laskettua velkapaperia ostetaan takaisin, mutta ei kuoleteta, siitä raportoidaan taseen jaottelulla ”L” kuolettamaton määrä vähennettynä takaisin ostetulla määrällä. Takaisin ostettu määrä raportoidaan taseen jaottelulla ”O” ja taloustoimella ”LB”. Velkapaperin täytyy siis olla aluksi raportoituna taseen jaottelulla ”L” ennen kuin sitä voidaan ostaa takaisin. Siinä tapauksessa, että arvopaperin raportointi valvojalle tehdään bruttomääräisenä (sekä velkana että saamisena), takaisin ostettu osuus kuitenkin raportoidaan taseen jaottelulla ”A”. Mikäli takaisin ostettu osuus kuoletetaan, kuoletettua osaa ei enää raportoida.

Raportoitaessa saman arvopaperin tietoja usealla rivillä, kukin rivi on siis voitava yksilöidä käyttämällä vähintäänkin joko erilaista sisäistä tunnusta, taloustoimea, nimellisarvon valuuttaa tai arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukaista luokittelua.

Esimerkki:
Raportoijan omistama osake ja raportoijan repomyymä/lainaama osuus arvopaperista raportoidaan eri riveinä.

RIVI 1: Raportoijan hallussa oleva **ISIN-koodillinen** osake		RIVI 2: Raportoija repo-myy / lainaa rivillä 1 omistamansa ISIN-koodillisen osakkeen.	
Tietueen tyyppi	SBS	Tietueen tyyppi	SBS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	Raportoijan tunnus	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	Taseen jaottelu	O
Taloustoimi	S	Taloustoimi	RS
Vaade	511	Vaade	511
Varattu	-	Varattu	-
Sisäinen tunnus	ABC123	Sisäinen tunnus	ABC123
ISIN-koodi	USXXXXXX	ISIN-koodi	USXXXXXX
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Pääomavarmuus	-	Pääomavarmuus	-
Lukumäärä	5000,00	Lukumäärä	1000,00
Nimellisarvo yhteensä	-	Nimellisarvo yhteensä	-
Nimellisarvon valuutta	USD	Nimellisarvon valuutta	USD
Markkina-arvo yhteensä (dirty)	500 000,00	Markkina-arvo (dirty)	100000,00
Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR	Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR
Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	2	Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	-
Markkina-arvo yhteensä (clean)	-	Markkina-arvo (clean price)	-
Markkina-arvon valuutta (clean)	-	Markkina-arvon valuutta (clean price)	-
Konsernin sisäiset erät	N	Konsernin sisäiset erät	N
Suora sijoitus	-	Suora sijoitus	-
Osingot	-	Osingot	-
Osingon valuutta	-	Osingon valuutta	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Vastapuolen sektori	-	Vastapuolen sektori	1221
Vastapuolen kotimaa	-	Vastapuolen kotimaa	GB
Liikeeseenlaskupäivä	-	Liikkeeseenlaskupäivä	-
Maturiteettipäivä	-	Maturiteettipäivä	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Liikkeeseenlaskumaa	-	Liikkeeseenlaskumaa	-
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnuksen tyyppi	-	Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnuksen tyyppi	-
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnus	-	Liikkeeseenlaskijan tunnus	-
Liikkeeseenlaskijan nimi	Bank ABC	Liikkeeseenlaskijan nimi	Bank ABC
Liikkeeseenlaskijan sektori	-	Liikkeeseenlaskijan sektori	-
Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-	Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-

Esimerkki:
Raportoijan liikkeeseen laskema arvopaperi ja sen takaisin ostettu osuus raportoidaan eri riveinä.

Raportoijan liikkeeseenlaskema **ISIN-koodillinen** velkapaperi		Raportoijan liikkeeseenlaskeman **ISIN-koodillisen** velkapaperin takaisin ostettu osuus	
Tietueen tyyppi	SBS	Tietueen tyyppi	SBS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	Raportoijan tunnus	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	L	Taseen jaottelu	O
Taloustoimi	S	Taloustoimi	LB
Vaade	33	Vaade	33
Varattu	-	Varattu	-
Sisäinen tunnus	ABC123	Sisäinen tunnus	ABC123
ISIN-koodi	XSXXXXXX	ISIN-koodi	XSXXXXXX
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Pääomavarmuus	Y	Pääomavarmuus	Y
Lukumäärä	-	Lukumäärä	-
Nimellisarvo yhteensä	500000,00	Nimellisarvo yhteensä	100000,00
Nimellisarvon valuutta	EUR	Nimellisarvon valuutta	EUR
Markkina-arvo yhteensä (dirty)	550000,00	Markkina-arvo yhteensä (dirty)	102000,00
Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR	Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR
Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	4	Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	-
Markkina-arvo yhteensä (clean)	545000,00	Markkina-arvo yhteensä (clean)	101800,00
Markkina-arvon valuutta (clean)	EUR	Markkina-arvon valuutta (clean)	EUR
Konsernin sisäiset erät	-	Konsernin sisäiset erät	-
Suora sijoitus	-	Suora sijoitus	-
Osingot	-	Osingot	-
Osingon valuutta	-	Osingon valuutta	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Vastapuolen sektori	-	Vastapuolen sektori	-
Vastapuolen kotimaa	-	Vastapuolen kotimaa	-
Liikeeseenlaskupäivä	20080101	Liikeeseenlaskupäivä	
Maturiteettipäivä	20151031	Maturiteettipäivä	
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Liikkeeseenlaskumaa	-	Liikkeeseenlaskumaa	
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnuksen tyyppi	-	Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnuksen tyyppi	-
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnus	-	Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnus	-
Liikkeeseenlaskijan nimi	-	Liikkeeseenlaskijan nimi	-
Liikkeeseenlaskijan sektori	-	Liikkeeseenlaskijan sektori	-
Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-	Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-

6.9 Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu

Tässä kentässä raportoidaan arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu (koodilista 35: tilinpäätöskäsittely). Luokittelu on IFRS 9 -standardin mukainen.

Saamisiin kuuluvalle arvopaperille valitaan yksi seuraavista luokitteluvaihtoehdoista:

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat arvopaperit (2, 4, 41 ja 8):
2 = Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat
4 = Rahoitusvarat, jotka nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi
41 = Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat pl. kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
8 = Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat

6 = Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat

14 = Kassan saldot keskuspankeissa ja muut vaadittaessa maksettavat talletukset.

Velkoihin kuuluvalle arvopaperille valitaan yksi seuraavista luokitteluvaihtoehdoista:

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat arvopaperit (2, 4, 41 ja 8):
2 = Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat
4 = Rahoitusvarat, jotka nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi
41 = Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat pl. kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät
8 = Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat

6 = Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvarat

Jos samaa arvopaperia on taseen eri osissa, erät raportoidaan erillisinä.

6.10 Arvopaperin lyhyeksimyynti

Arvopaperien lyhyeksimyynnit SBS-tietueella raportoidaan merkitsemällä sarakkeeseen "Taseen jaottelu" arvo ”O” ja taloustoimeksi ”SH”. Lisäksi

määräkentät tulee raportoida negatiivisina. SBS-tietueella raportoituja SH-rivejä (lyhyeksimyynnit) ei lasketa mukaan taseeseen.

Mikäli lyhyeksimyyntiin ei liity repolainausta ja vastapuolta ei tunnisteta, vastapuolen sektorina ilmoitetaan 126 (pörssi) ja vastapuolen sijaintimaana pörssin sijaintimaa.

Lyhyeksimyynnistä syntyneet velat (Fivan Määräykset ja ohjeet 1/2013, liitetiedot: "Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat") tulee raportoida REST-tietueella käyttäen vaadetta lyhyeksimyynti (vaade I.714). Lyhyeksimyydyt positiot tulee raportoida positiivisina.

Esimerkki:
Raportoija myy lyhyeksi ruotsalaiselta pankilta repo-ostamansa ISIN-koodillisen osakkeen.

Tietueen tyyppi	SBS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	O
Taloustoimi	SH
Vaade	511
Varattu	-
Sisäinen tunnus	ABC123
ISIN-koodi	SEXXXXXX
Varattu	-
Varattu	-
Pääomavarmuus	-
Lukumäärä	-1000,00
Nimellisarvo yhteensä	-
Nimellisarvon valuutta	EUR
Markkina-arvo yhteensä (dirty)	-100000,00
Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR
Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	2
Markkina-arvo yhteensä (clean)	-
Markkina-arvon valuutta (clean)	-
Konsernin sisäiset erät	N
Suora sijoitus	-
Osingot	-
Osingon valuutta	EUR
Varattu	-
Varattu	-
Varattu	-
Vastapuolen sektori	1221
Vastapuolen kotimaa	SE
Liikeeseenlaskupäivä	-
Maturiteettipäivä	-
Varattu	-
Varattu	-
Varattu	-
Liikkeeseenlaskumaa	-
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnuksen tyyppi	-
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnus	-
Liikkeeseenlaskijan nimi	Bank AB
Liikkeeseenlaskijan sektori	-
Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-

6.11 Muiden puolesta järjestetyt rahamarkkinapaperit

Muiden puolesta järjestetyt rahamarkkinapaperit raportoidaan SBS-tietueella arvopaperikohtaisesti tiedonkeruuta täydentävänä tietona, Näistä raportoidaan kuukauden lopussa liikkeessä oleva kanta nimellis- ja markkina-arvoon käyttämällä taseen jaotteluna arvoa ”M” riippumatta siitä, kenen hallussa arvopaperi on. Mikäli raportoija itse omistaa järjestämäänsä rahamarkkinapaperia, se raportoidaan erikseen taseen jaottelun arvolla ”A”.

Myös kuukauden aikana järjestetyt ja erääntyneet rahamarkkinapaperit raportoidaan. Nämä raportoidaan taseen jaottelun arvolla ”M” ja taloustoimen arvolla ”F”. Näissä tapauksissa nimellisarvona raportoidaan emission nimellisarvo ja markkina-arvona (clean) liikkeeseenlaskussa saatu määrä.

Esimerkki:

Muiden puolesta järjestetty rahamarkkinapaperi, kanta		Muiden puolesta järjestetty rahamarkkinapaperi, liikkeeseenlasku ja erääntyminen periodin aikana	
Tietueen tyyppi	SBS	Tietueen tyyppi	SBS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	Raportoijan tunnus	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	M	Taseen jaottelu	M
Taloustoimi	S	Taloustoimi	F
Vaade	33	Vaade	33
Varattu	-	Varattu	-
Sisäinen tunnus	ABC123	Sisäinen tunnus	ABC123
ISIN-koodi	FIXXXXXX	ISIN-koodi	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Pääomavarmuus	-	Pääomavarmuus	-
Lukumäärä	-	Lukumäärä	-
Nimellisarvo yhteensä	5000000,00	Nimellisarvo yhteensä	5000000,00
Nimellisarvon valuutta	EUR	Nimellisarvon valuutta	EUR
Markkina-arvo yhteensä (dirty)	4975000,00	Markkina-arvo (dirty)	-
Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR	Markkina-arvon valuutta (dirty)	-
Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	-	Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	-
Markkina-arvo yhteensä (clean)	4970000,00	Markkina-arvo (clean price)	4995000,00
Markkina-arvon valuutta (clean)	EUR	Markkina-arvon valuutta (clean price)	EUR
Konsernin sisäiset erät	-	Konsernin sisäiset erät	-
Suora sijoitus	-	Suora sijoitus	-
Osingot	-	Osingot	-
Osingon valuutta	-	Osingon valuutta	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Vastapuolen sektori	-	Vastapuolen sektori	-
Vastapuolen kotimaa	-	Vastapuolen kotimaa	-
Liikeeseenlaskupäivä	20160601	Liikkeeseenlaskupäivä	20170308
Maturiteettipäivä	20170315	Maturiteettipäivä	20170315
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Varattu	-	Varattu	-
Liikkeeseenlaskumaa	-	Liikkeeseenlaskumaa	-
Liikkeeseenlaskijan yksikkötunnuksen tyyppi	Y	Liikkeeseenlaskijan yksikkötunnuksen tyyppi	O
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnus	NNNNNNNN	Liikkeeseenlaskijan tunnus	368417
Liikkeeseenlaskijan nimi	Kunta ABC	Liikkeeseenlaskijan nimi	Yritys ABC
Liikkeeseenlaskijan sektori	-	Liikkeeseenlaskijan sektori	-
Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-	Liikkeeseenlaskijan kotimaa	-

7 LAINA- JA TALLETUSTIEDOT (LD-TIETUE) SEKÄ MUUT TASE-ERÄT (REST-TIETUE)

RATI-raportoinnissa laina- ja talletustiedot raportoidaan LD-sisältötietueessa. Muut tase-erät rahalaitos raportoi REST-tietueessa. Mikäli arvonalentumisia ei pystytä kohdistamaan LD-tietueen riveille, voidaan tieto raportoida IL-tietueessa.

Lisäksi osa rahalaitoksista raportoi vastaavia konsernitason tietoja KOTI-raportissa, erityisesti sen CS-tietueessa.

Näihin tietueisiin liittyviä, suurelta osin yhteisiä luokituksia ja muuttujia on kuvattu seuraavissa luvuissa. Konserniraportoinnin sisältö (KOTI) kuvataan tarkemmin tämän ohjeen luvussa 16.

8 RAHOITUSVAADELUOKITUS

Rahoitusvaateet on jaettu kahteen luokitukseen: RATI-tietueissa käytettäviin vaateisiin ja KOTI-tietueissa käytettäviin vaateisiin (koodilistat 8 ja 8b).Rahoitusvaateita sovelletaan joko saamisiin tai velkoihin tai molempiin, sekä osittain taseen ulkopuolisiin eriin.
Raportoitaessa jätetään instrumenttiluokitusta kuvaava I-kirjain ja sitä seuraava piste pois.

8.1 Käteinen

Käteinen (I.21) on RATI-raportoinnissa aina saaminen (koodilista 5: saaminen [A])**.** Käteisrahasta raportoidaan REST-tietueessa erikseen euromääräiset (koodilista 10: valuutta, EUR) ja muun valuutan määräiset (koodilista 10b: valuutta, 003) setelit ja kolikot. Muut valuutat kuin euro ilmoitetaan yhtenä summana euroiksi muunnettuna. Käteisrahalle ei merkitä vastapuolta.

Käteiseen raportoidaan ainoastaan setelit ja kolikot. Muut erät esimerkiksi lounassetelit ja postimerkit raportoidaan muiden saamisten muissa erissä (vaade I.719).

Esimerkki:
Käteinen, euromääräinen ja muun valuutan määräiset yhteensä.

Sarake	Käteinen, euro	Käteinen, muu kuin euro
Tietueen tyyppi	REST	REST
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	A
Taloustoimi	S	S
Varattu	-	-
Vaade	21	21
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Konsernin sisäiset erät	-	-
Sisäinen tunnus	-	-
Sektori	-	-
Maakoodi	-	-
Varattu	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	003
Tasearvo	1000,00	1000,00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR

8.2 Talletukset

Talletukset (laaja)[4] on jaettu RATI-luokituksessa kuuteen alaluokkaan. Talletukset ovat RATI-raportoinnissa aina rahalaitoksen velkoja (L), ja ne raportoidaan aina LD-tietueessa. Talletustilin arvo (LD-kenttä, tasearvo 32) ei voi olla negatiivinen. Jos talletustilillä on miinussaldo, ylitys kirjataan taseen saamispuolelle. RATI-raportoinnissa sovellettavat talletusvaateet ovat seuraavat:

- siirtokelpoiset yön yli -talletukset (I.221)
- ei-siirtokelpoiset yön yli -talletukset (I.222)
- velkakirjalainat (jälkimarkkinattomat) (I.223)
- repomyynnit (I.224)
- määräaikaistalletukset (I.225)
- irtisanomisehtoiset talletukset (I.226)
- e-raha: Hardware based (laitteistopohjainen s-raha) (I.227)
- e-raha: Software based (ohjelmistopohjainen s-raha) (I.228).

Siirtokelpoiset yön yli -talletukset (I.221) käsittävät yleisön talletuksista kaikki vaadittaessa maksettavat talletukset, jotka voidaan nostaa ilman merkittäviä nostoon liittyviä kuluja tai rajoituksia. Siirtokelpoisilta yön yli -talletustileiltä voidaan myös vaadittaessa suorittaa maksuja toiselle taloudelliselle toimijalle käyttäen yleisesti käytössä olevia maksuvälineitä. Yleisesti käytössä olevia maksuvälineitä ovat esimerkiksi tilisiirto, suoraveloitus, maksu- ja luottokortit ja sekki. Yön yli -talletus, johon liittyy luotto-ominaisuus, kirjataan tililuotoksi/sekkiluotoksi taseen saamispuolelle, kun tilin saldo on kuukauden lopussa negatiivinen.

Siirtokelpoisiin yön yli -talletuksiin luetaan myös ne luottolaitoksen velat yrityksille, jotka se maksaa vastikkeeksi yritykselle korvaukseksi yrityksen asiakkaiden luottokorttimaksuista.

[4] Talletukset (laaja) tarkoittaa EKP-tiedonkeruussa kaikkia velkojille kohdistettavissa olevia velkaeriä, jotka eivät ole arvopaperipohjaisia (”amounts owed to creditors other than those arising from issuing securities”). Se on siis laajempi termi kuin yleisesti käytetty yleisön talletukset -termi, sillä se kattaa kaikki sektorit ja varsinaisten talletusten ja repojen lisäksi myös muut velat luottolaitoksille, yleisölle ja julkisyhteisöille. Talletukset (laaja) sisältävät yleisösektorien osalta näin ollen perinteiset yleisön talletukset, jotka eivät ole arvopaperimuotoisia, repomyynnit (ja niihin rinnastettavan muun takaisinostosopimuksin tehdyn varainhankinnan, kuten esim. ns. sell and buy back -sopimukset), jälkimarkkinattomat rahamarkkinavelkakirjat ja muut velkakirjalainat (ml. velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja jotka eivät ole arvopaperimuotoisia). Erä kattaa myös varsinaiset rahamarkkinatalletukset ja valtion talletukset. Talletukset (laaja) sisältää myös rahalaitosten nimissä liikkeeseen lasketuissa ladattavissa rahakorteissa olevat rahamäärät ja muut sähköisen rahan liikkeeseen laskemisesta aiheutuvat velat, vaikka ne viranomaistaseessa luettaisiinkin muihin kuin edellä tässä kappaleessa mainittuihin tase-eriin. Talletukset (laaja) -erään kohdistuu tarkempia luokitteluja vastinsektorin mukaan.

Ei-siirtokelpoiset yön yli -talletukset (I.222) sisältävät rahamarkkinatalletuksista yön yli -talletukset (overnight) ja yleisön talletuksista sellaiset vaadittaessa maksettavat talletustilit, joilta voidaan nostaa vain käteistä tai joita voidaan käyttää ainoastaan saman tilinomistajan toisen tilin kautta. Lisäksi rahalaitosten ottamat lainat, jotka on maksettava takaisin lainan myöntämispäivää seuraavana päivänä viimeistään pankkipäivän päättyessä, kirjataan ei-siirtokelpoisiin yön yli -talletuksiin. Pitkäaikaissäästämistili luokitellaan ei-siirtokelpoisiin yön yli -talletuksiin.

Velkakirjalainat (jälkimarkkinattomat) (I.223) sisältävät velkakirjaan perustuvat varainhankintasopimukset, joissa asiakas on lainanantaja ja luottolaitos lainanottaja. Erään luetaan myös jälkimarkkinattomat rahamarkkinavelkakirjat. Lisäksi rahalaitosten varainhankintana ottamat lainat, joiden takaisinmaksuaika on pidempi kuin lainan myöntämispäivää seuraavana päivänä, kirjataan velkakirjalainoihin.

Repomyynnit (I.224) on rahan vastaerä, jonka raportoijat saavat arvopapereista/kullasta, jotka ne myyvät tiettyyn hintaan samalla sitoutuen ostamaan samat (tai vastaavat) arvopaperit/kullan takaisin tiettyyn kiinteään hintaan tiettynä myöhempänä ajankohtana.[5] Rahat, joita raportoijat saavat vastineeksi kolmannelle osapuolelle (väliaikainen haltija) siirretyistä arvopapereista/kullasta, luokitellaan takaisinostosopimuksiin, mikäli on olemassa kiinteä sitoumus käänteisoperaatiosta eikä ainoastaan mahdollisuutta toteuttaa se. Tämä merkitsee sitä, että tiedonantajilla on edelleen tosiasiallinen (taloudellinen) omistusoikeus asianomaisiin arvopapereihin/kultaan operaation aikana, ja kaikki arvopapereihin liittyvät riskit ja palkkiot kuuluvat tiedonantajalle.

Seuraavat repo-operaation muodot ovat kaikki rakenteeltaan sellaisia, että ne täyttävät välttämättömät edellytykset niiden käsittelemiseksi vakuudellisina lainoina. Siten tiedonantajien (vastineeksi kolmannelle osapuolelle väliaikaisesti siirretyistä arvopapereista/kullasta) saamat rahat luokitellaan takaisinostosopimuksiin.

- Rahat, jotka on saatu vastineeksi kolmannelle osapuolelle käteisvakuutta vastaan väliaikaisesti lainatuista joukkovelkakirjoista/kullasta.
- Rahat, jotka on saatu vastineeksi kolmannelle osapuolelle ns. sale- / buy back -sopimuksella väliaikaisesti siirretyistä arvopapereista/kullasta.

[5] Repo-ostot ja -myynnit kirjataan LD-tietueeseen sen sisältöisinä kuin ne ovat rahalaitoksen taseessa. SBS-tietueessa raportoidaan taseeseen sisältyvien reposopimusten kohteena olevat arvopaperit kukin erikseen ja sen lisäksi mahdolliset, taseen ulkopuolisten sopimusten kohteena olevat arvopaperit.

Jotta repotyyppisiä operaatioita käsiteltäisiin johdonmukaisesti, arvopaperilainausoperaatioiden yhteydessä lainatut arvopaperit pysyvät alkuperäisen omistajan taseessa (eikä niitä pidä siirtää väliaikaisen haltijan taseeseen), mikäli on olemassa käänteisoperaatioita koskeva kiinteä sitoumus (eikä ainoastaan mahdollisuus menettelyyn). Repo-tyyppisten operaatioiden taustalla olevat arvopaperit kirjataan SBS-tietueessa vaadeluokkaan 33 "Velkapaperit".

Repomyynnistä odotetaan raportoitavan uutena liiketoimena (N) koko sopimuksen määrä sopimuksen tekoperiodilla. Sillä, onko maksu suoritettu vai ei, ei ole merkitystä uutta liiketoimintaa koskevassa tilastollisessa raportoinnissa. Uudella liiketoimella ei välttämättä ole raportoitaessa vaikutusta taseeseen.

Yksinkertaisuudessaan tilanne on repomyynnin osalta sama kuin lainan nosto useammassa erässä. Sillä, nostetaanko laina yhdessä tai useammassa erässä, ei ole merkitystä korkotilastojen kannalta. Ajankohtana t^0 tehty sopimus sisällytetään rahalaitosten uutta liiketoimintaa koskeviin korkotilastoihin kokonaisuudessaan.

Määräaikaistalletuksia (I.225) ovat kaikki erät, joille on sovittu kiinteä juoksuaika ja joita ei voida muuttaa rahaksi ennen sovitun kiinteän määräajan kulumista tai joiden ennenaikaisesta rahaksi muuttamisesta haltijan on maksettava jonkinlainen sakkomaksu. Ryhmä sisältää myös muut kuin yön yli -ehtoiset rahamarkkinatalletukset. Tähän erään sisältyvät myös hallinnollisesti säännellyt talletukset, joissa maturiteettikriteeri ei ole merkitsevä. Rahoitustuotteet, joihin liittyy korontarkistussääntöjä, luokitellaan aikaisimman maturiteetin mukaan. Vaikka määräaikaistalletuksiin saattaa liittyä mahdollisuus nostaa ne aikaisemmin, jos nostosta on ilmoitettu etukäteen, tai vaikka ne voidaan tietyin seuraamuksin maksaa takaisin vaadittaessa, näitä ominaisuuksia ei pidetä luokittelun kannalta merkityksellisinä. ASP-talletukset luokitellaan määräaikaistalletuksiksi.

Mikäli luottolaitos saa Suomen Pankilta hätärahoitusta (ELA, Emergency Liquidity Assistance), kirjataan se pääsääntöiseksi määräaikaistalletukseksi (I.225).

Jos rahapolitiikan vastapuoli on nostanut perusrahoitusoperaatiossa (MRO) lainaa, tulee se raportoida RATI-raportilla määräaikaistalletuksena, jonka vastapuolena on Suomen Pankki ja kotimaana Suomi. Perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti on yksi viikko. Samoin, jos rahapolitiikan vastapuoli on osallistunut kohdennettuihin pitempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin

(TLTRO), tulee laina raportoida määräaikaistalletuksena. TLTRO-operaatioiden alkuperäistä maturiteettia laskettaessa käytetään apuna lainojen takaisinmaksupäivää 26.9.2018. Mikäli vastapuoli hakee ja saa jokaisessa TLTRO-operaatiossa rahoitusta, LD-tietueelle tulee ajan myötä useampi rivi keskuspankkivelkaa, koska osa eristä on alkuperäiseltä maturiteetiltaan eripituisia.

Irtisanomisehtoiset talletukset (I.226) ovat ei-siirtokelpoisia talletuksia, joilla ei ole sovittua määräaikaa, mutta joihin sovelletaan irtisanomisaikaa, jonka kuluessa rahaksi muuttaminen ei ole mahdollista tai ei ole mahdollista ilman seuraamuksia. Tämä luokka sisältää myös sellaiset lain mukaan periaatteessa vaadittaessa takaisin maksettavat säästö- tai tuottotalletukset, joihin kansallisen käytännön mukaan kuitenkin sovellettaisiin sakkomaksuja ja rajoituksia, kuten nostorajoituksia. Ei-siirtokelpoiset tilit, joihin sovelletaan merkittäviä sakkomaksuja, luokitellaan maturiteettiluokkaan "enintään 3 kuukautta" ja sijoitustilit, joihin kohdistuu nostorajoituksia maturiteettiluokkaan "yli 3 kuukautta ja enintään 2 vuotta".

Sähköiset rahat e-raha Hardware based (laitteistopohjainen) (I.227) ja Software based (ohjelmistopohjainen) (I.228) ovat siirtokelpoisia talletuksia. Sähköinen raha tarkoittaa rahallista arvoa, joka ilmenee liikkeellelaskijaan kohdistuvana saamisena ja joka on talletettuna sähköisesti. Sen arvo on liikkeeseen laskettujen varojen suuruinen. Myös muiden kuin liikkeeseenlaskijan tulee hyväksyä raha maksuvälineenä. Rahalaitosten tase- ja korkotilastoissa sähköinen raha sisällytetään yön yli –talletuksiin.

Laitteistopohjaiseen e-rahaan (Hardware based) (I.227) liittyy asiakkaan käsiteltävissä oleva sähköinen väline, usein sirullinen prepaid-kortti.
Sähköinen raha on *ohjelmistopohjaista e-rahaa (Software based) (I.228)* silloin, kun sähköistä rahaa käytetään tietokonekäyttöisellä ohjelmistolla, joka tavallisesti siirtää sähköistä arvoa tietokoneverkon, kuten internetin, välityksellä. Rahalaitosten tase- ja korkotilastoissa sähköinen raha sisällytetään yön yli -talletuksiin.

8.3 Muut arvopaperit kuin osakkeet ja johdannaiset (velkapaperit)

Muita arvopapereita kuin osakkeita ja johdannaisia (I.33) ovat erityisesti rahamarkkinapaperit ja joukkolainat. Tässä ohjeessa niitä kutsutaan myös *velkapapereiksi*. Velkapaperit raportoidaan arvopaperikohtaisesti SBS-tietueella. Velkapapereina tulee raportoida seuraavat:

- Arvopaperit, jotka antavat haltijalle ehdottoman oikeuden kiinteään tai sopimuksen mukaiseen tuloon korkoina ja/tai määrättyinä kiinteinä summina, jotka maksetaan määräpäivänä (tai -päivinä) tai alkaen liikkeeseenlaskun yhteydessä yksilöidystä ajankohdasta.
- Siirtokelpoiset lainat, jotka on järjestetty uudelleen niin, että niitä edustaa suuri määrä identtisiä velkakirjoja, ja joilla voidaan käydä kauppaa järjestäytyneillä jälkimarkkinoilla.
- Saamistodistuksina olevat saamiset, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla saamisilla.

Arvopaperilainausoperaatioiden yhteydessä lainatut tai takaisinostosopimuksen perusteella myydyt arvopaperit pysyvät alkuperäisen omistajan taseessa (eikä siis siirretä väliaikaisen haltijan taseeseen), mikäli on olemassa käänteisoperaatiota koskeva kiinteä sitoumus, eikä vain mahdollisuutta siihen. Mikäli väliaikainen haltija myy saamansa arvopaperit repo-operaation yhteydessä, myyntitapahtuma on kirjattava suorana arvopaperitransaktiona/kultana sekä kirjattava väliaikaisen haltijan taseeseen arvopaperisaalkun/kullan negatiivisena positiona.

8.4 Johdannaiset

8.4.1 Johdannaisten kantatiedot

Johdannaisten kantatiedot luokitellaan joko vakioiduiksi johdannaisiksi (vaade I.341), vakioimattomiksi (OTC-)johdannaisiksi (vaade I.342) tai FX-spot-eräksi (I.343). Johdannaiset yhteensä -tasoa (vaade I.34) ei RATI-raportoinnissa voi käyttää. Johdannaisten kantatiedot raportoidaan REST-tietueella aggregoituina maittain, valuutoittain ja sektoreittain – ei arvopaperikohtaisesti. Jos esim. taseen täsmäytysvaiheessa syntyy kohdentamaton johdannaiserä, se raportoidaan maakoodilla XX, valuuttakoodilla UUU ja konsernikoodilla N, ja sektorikoodi jätetään tyhjäksi. Vain rahalaitoksen taseessa olevat johdannaiset tulee raportoida.

Saamisina (A) tulee raportoida johdannaiset, joiden bruttomääräinen markkina-arvo on positiivinen, ja velkoina (L) johdannaiset, joiden bruttomääräinen markkina-arvo on negatiivinen.

Vakioidulla johdannaissopimuksella (I.341) tarkoitetaan johdannaisluonteista sopimusta, jonka kaupankäynti ja/tai selvitys tapahtuu pörssissä tai vastaavassa markkinapaikassa (S.126), jonka ehdot on määritelty kyseisen pörssin tai vastaavan markkinapaikan säännöissä ja jonka markkinahinta noteerataan kyseisessä pörssissä tai markkinapaikassa päivittäin. Vakioiduista

johdannaissopimuksista tulee raportoida bruttomarkkina-arvon lisäksi sopimuksen valuutta ja markkinapaikan maa. Mikäli vakioidun johdannaisen vastapuolena on kaupanvälittäjä eikä pörssi, sektoriksi raportoidaan S.125.

OTC-johdannaisilla (I.342) eli vakioimattomilla johdannaisilla tarkoitetaan kahdenvälisiä johdannaissopimuksia, joita ei selvitetä johdannaispörssissä tai selvitysyhteisössä. OTC-johdannaissopimuksista tulee raportoida bruttomarkkina-arvon lisäksi sopimuksen valuutta, sopimuksen vastapuolen sektori sekä vastapuolen maa. *OTC-johdannaiset, jotka ominaisuuksiltaan vastaavat vakioituja pörssijohdannaisia tulee luokitella OTC-johdannaisiksi.*
FX-spot-eräksi (I.343) kirjataan valuuttakauppa, joka toimitetaan kyseisen valuuttaparin vakiintuneena SPOT-päivänä, eli hinnoitellaan puhtaalla SPOT-kurssilla ilman termiinipisteitä. SPOT-kaupat tulee raportoida kantatietoina (taloustoimi "S") vain siltä osin kuin ne kirjataan taseeseen. Taseeseen kirjaamaton SPOT-kauppa tulee raportoida vain virtatietona (taloustoimi "F"), ulkomailla asuvien kanssa tehdyistä sopimuksista johtuneet maksuvirrat, ks. luku 8.4.2).

Mikäli raportoijan ja johdannaispörssin välillä toimii jokin selvitysyhteisö (CCP = central counterparty clearing house), tulee vastapuolen tiedoiksi ilmoittaa selvitysyhteisön sektori (S.125, S.126 tai S.122) ja maa. Jos keskusvastapuolen selvitysyhteisön kautta tehtyjen kauppojen sopimusehdot ovat vakiot ja kaupankäynti tai selvitys hoidetaan pörssissä, johdannaiset luokitellaan vakioiduksi. Muissa tapauksissa selvitysyhteisön kautta tehdyt kaupat luokitellaan OTC -johdannaiseksi.

Valuuttakenttä (REST-tieueen kenttä 15):

- **Quanto-johdannaisten** tapauksessa tietuemuodon konversiovaluutta-kentässä raportoidaan se valuutta, johon kohde-etuus on muutettu.
- **Basket-johdannaisten (korijohdannaisten)** tapauksessa raportoidaan se valuutta, jonka määräisenä suoritus on tarkoitus sopimuksen mukaan maksaa (ns. pay leg).
- **Indeksijohdannaisten** tapauksessa raportoidaan se valuutta, jonka määräisenä suoritus on tarkoitus sopimuksen mukaan maksaa (ns. pay leg).
- **Valuuttajohdannaisten ja koron- ja valuutanvaihtosopimusten** tapauksessa raportoidaan se valuutta, jonka määräisenä suoritus on tarkoitus sopimuksen mukaan maksaa (ns. pay leg).

- Jos suoritus maksetaan usean valuutan määräisenä, käytetään suorituksen päävaluuttaa.

Esimerkkejä johdannaisten käsittelystä, kantatiedot:

Optiot. Optiosopimus katsotaan aina sijoittajan (haltijan) saamiseksi ja myyjän (asettajan) velaksi, joten sopimuskannan bruttoarvoja ilmoitettaessa saamisiin (+) sisällytetään ostetut optiot (tai raportointihetkellä arvoltaan positiiviset sopimukset) ja velkoihin (-) asetetut (tai raportointihetkellä arvoltaan negatiiviset) optiot.

Futuurit. Sopimuskannan bruttoarvona raportoidaan bruttomääräistä markkina-arvosaamista tai -velkaa.

Termiinit (myös FRA:t) ja valuuttaswapit. Termiinisopimuksen alkaessa sopimuksen markkina-arvo = 0. Sopimuksen voimassaoloaikana kohdeetuuden markkinahinnat kuitenkin muuttuvat ja sopimuksen arvo voi olla myös positiivinen (saaminen) tai negatiivinen (velka). Lisäksi arvo voi vaihdella positiivisesta negatiiviseksi (ja päinvastoin) voimassaoloaikana. Vakioimattoman termiinisopimuksen arvo voidaan määrittää diskonttaamalla sopimuksen mukaiset maksuvirrat. Valuuttaswapilla (foreign exchange swap) tarkoitetaan valuuttojen spotkauppaa, johon liittyy vastakkaissuuntainen termiinikauppa.

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset. Koron- ja valuutanvaihtosopimuksella tarkoitetaan tässä sopimusta, jossa osapuolet vaihtavat keskenään tiettyyn nimellispääomaan liittyvät maksuvirrat (kassavirrat) ennalta sovitun maksuaikataulun mukaan. Jos kassavirrat ovat korkokassavirtoja ja samaa valuuttaa, puhutaan koronvaihtosopimuksesta (interest rate swap). Jos kassavirrat (ja nimellispääoma) ovat eri valuuttaa, kyse on koron- ja valuutanvaihtosopimuksesta (currency swap tai cross-currency interest rate swap). Lisäksi koron- ja valuutanvaihtosopimukseen liittyy yleensä nimellispääoman vaihto sopimuksen lopussa (toisinaan myös alussa). Myös pääoman kuoletukset sopimuksen kestäessä ovat mahdollisia. Vakioimattoman koron- ja valuutanvaihtosopimuksen arvo voidaan laskea sopimuksesta jäljellä olevien kassavirtojen raportointiajankohtaan (selvityskuukauden alku tai loppu) diskontattujen nykyarvojen erotuksena. Diskonttauskorkona tulisi käyttää sopimuksen jäljellä olevaa juoksuaikaa vastaavaa markkinakorkoa. Mikäli koron- ja valuutanvaihtosopimuksen taustalla on todellinen velka tai saaminen (ts. sopimus voidaan kohdistaa yksittäiseen velkaan tai saamiseen) ja vaihdettavat kassavirrat liittyvät sekä korkoon että pääomaan, voidaan arvoa määritettäessä tarvittaessa menetellä myös seuraavasti:

1) Jos koron- ja valuutanvaihtosopimuksen taustalla on saaminen, arvona ilmoitetaan sopimuksella hankitun saamisen ja alkuperäisen (taustalla olevan) saamisen jäljellä olevien pääomien (myös kertyneet korot) välinen erotus, joka voi olla positiivinen tai negatiivinen.

2) Jos koron- ja valuutanvaihtosopimuksen taustalla on velka, arvona ilmoitetaan alkuperäisen velan ja sopimuksella hankitun velan jäljellä olevien pääomien (myös kertyneet korot) välinen erotus, joka voi olla positiivinen tai negatiivinen.

8.4.2 Johdannaisten nettomaksut

Johdannaisten nettomaksuina (REST-tietue, taloustoimi F) ilmoitetaan tilastointikuukauden aikana toteutuneet, ainoastaan ulkomailla asuvien kanssa tehdyistä sopimuksista johtuneet maksuvirrat (kassavirrat).

Johdannaisten nettomaksut luokitellaan joko vakioiduiksi johdannaisiksi (vaade I.341), vakioimattomiksi (OTC-) johdannaisiksi (vaade I.342) tai FX-spot-eräksi (I.343). Johdannaiset yhteensä -tasoa (vaade I.34) ei raportoinnissa voi käyttää. Johdannaisten nettomaksut (virrat) raportoidaan REST-tietueella summattuina ja luokiteltuina johdannaisvaateittain ja maittain.

Erisuuntaiset maksuvirrat (sopimusosapuolille ja sopimusosapuolilta) voidaan nettouttaa maittain ja vaateittain selvityskuukauden ajalta. Siten nettomaksut-kohdassa ilmoitetaan tilastointiajanjaksolta ainoastaan yksi nettomaksuluku (kutakin maata ja vaadetta kohden), joka kirjataan taloustoimeen "F" nettomaksun suunnan mukaan seuraavasti: ”Nettomaksut sopimusosapuolille" (tasejaottelu "L") tai ”Nettomaksut sopimusosapuolilta" (tasejaottelu "A"). Kummassakin tapauksessa nettomaksuluku ilmoitetaan etumerkiltään positiivisena (tai ilman etumerkkiä).

Johdannaisten nettomaksut -kohdassa ilmoitettavia maksuja ovat esimerkiksi vakioitujen johdannaissopimusten alkaessa maksettavat preemiot, niiden voimassaoloaikana toteutetut välitilitykset (ns. ei-palautettavat marginaalimaksut) ja päättyessä toteutettavat nettoarvotilitykset sekä kaikki vakioimattomiin sopimuksiin liittyvät nettomaksut osapuolten kesken.

Esimerkki:
Johdannaiset.

Sarake	OTC johdannainen	Vakioitu johdannainen	FX Spot	Johdannaisten nettomaksut	Johdannaisten nettomaksut	Johdannaiset täsmäytys
Tietueen tyyppi	REST	REST	REST	REST	REST	REST
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	L	A	L	A	A
Taloustoimi	S	S	S	F	F	S
Varattu	-	-	-	-	-	
Vaade	342	341	343	341	342	342
Varattu	-	-	-	-	-	
Varattu	-	-	-	-	-	
Konsernin sisäiset erät	N	N	N	-	-	N
Sisäinen tunnus	-	-	-	-	-	-
Sektori	11102	126	1221	-	-	-
Maakoodi	FI	GB	DE	US	DE	XX
Varattu	-	-	-	-	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	GBP	USD	-	-	UUU
Tasearvo	1000,00	1000,00	1000,00	50,00	50,00	50,00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR

Esimerkkejä johdannaisten käsittelystä, nettomaksut:

Optiot. Optioista kirjataan nettomaksuihin niitä ostettaessa maksettavat ja niistä myytäessä (asetettaessa) saatavat preemiot sekä sopimusten päättyessä mahdollisesti saatavat/maksettavat nettoarvotilitykset. Lisäksi eräiden vakioitujen optiotyyppien (lähinnä korko-optiot) tapauksessa mahdolliset sopimusten voimassaoloaikana toteutettavat säännölliset välitilitykset on myös luettava mukaan.

Futuurit. Futuureista nettomaksuina kirjataan sopimusten voimassaoloaikana toteutetut välitilitykset.

Termiinit (myös FRA:t) ja valuuttaswapit. Termiineistä nettomaksuihin kirjataan osapuolten välillä sopimusten kestoaikana ja päättymisen yhteydessä suoritettavat maksut. Tyypillisiä maksuja ovat esimerkiksi obligaatiotermiinien ja korkotermiinien (FRA:t) päättyessä toteutettavat nettoarvotilitykset.

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset. Nettomaksuissa ilmoitetaan sopimuksesta johtuvat osapuolten väliset kassavirrat (nettoutettuina).

8.5 Lainat

Lainat (laaja)[6] on jaettu RATI-luokituksessa seitsemään alaluokkaan. Ne raportoidaan aina LD-tietueessa. Lainan arvo (LD-kenttä, tasearvo 32) ei voi olla negatiivinen. Jos laina saisi miinussaldon, ylitys kirjataan taseen velkapuolelle.

Lainat ovat RATI-raportoinnissa (koodilista 5, tase-erien jaottelu):

1. Saamiset (A).
2. Taseen ulkopuoliset erät (O)
    - jos rahalaitos hallinnoi lainoja erityisyhtiön lukuun
    - jos kyse on siirrettyistä lainoista, jotka ovat raportoivan rahalaitoksen myöntämiä/neuvottelemia suomalaiselle toimijalle annettuja lainoja ja jotka siirretään ulkomailla sijaitsevan, samaan konserniin kuuluvan yhtiön taseeseen, tällä ei tarkoiteta valtion varoista välitettyjä lainoja
    - jos kyse on käyttämättömästä luottojärjestelystä.

Lainojen raportoitavat alaluokat ovat seuraavat:

- rahamarkkinavelkakirjalainat (jälkimarkkinattomat) (I.41)
- valmiusluottolimiitit (käytetty osa) (I.42)
- tililuotot/sekkiluotot (I.43)
- pidennetyt luottokorttiluotot (I.44)
- luottokorttien maksuaikaluotot (I.45)
- repo-ostot (I.46)
- muut lainat (I.47)
    - rahoitusleasing (I.47211)
    - factoring (I.47311)
    - muut myyntisaamiset (I.47319)
    - muut lainat (I.4791).

Rahamarkkinavelkakirjalainoihin (I.41) kuuluvat velkakirjaan perustuvat jälkimarkkinattomat saamiset rahamarkkinoilta.

[6] Lainat (laaja) käsitteen luotot sisältyvät käytännössä FINREP-tase-eriin "Keskuspankkitalletukset" (F01.01.030), "Vaadittaessa maksettavat talletukset" (F01.01_040), "Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat" (F01.01_50) ja "Lainojen ja muiden saamisten luotot" (F01.01_200).

Valmiusluottolimiitti (I.42) on lainanantajan ja -ottajan välinen sopimus, jonka perusteella lainanottaja voi saada lainaa tietyn ennalta määrätyn ajanjakson aikana sovittuun limiittiin saakka ja maksaa lainat takaisin haluamanaan ajankohtana ennen määriteltyä päivämäärää.

Valmiusluottolimiitit täyttävät kaikki seuraavat neljä kriteeriä:

1. Lainanottaja voi käyttää tai nostaa varoja tiettyyn ennalta hyväksyttyyn luottolimiittiin saakka ilmoittamatta siitä etukäteen lainanantajalle.
2. Saatavilla olevan lainan määrä voi suurentua tai pienentyä sitä mukaa kuin varoja lainataan ja maksetaan takaisin.
3. Lainaa voidaan käyttää yhä uudestaan.[7]
4. Velvoitetta varojen säännöllisestä takaisinmaksusta ei ole.

Erässä raportoidaan määrä, jonka lainanottaja on nostanut ja jota ei ole vielä maksettu takaisin. Velan kokonaismäärä ilmoitetaan kokonaan riippumatta siitä, alittaako vai ylittääkö se lainanantajan ja -ottajan välillä etukäteen sovitun lainan määrän ja/tai lainan enimmäisajan.

Valmiusluottolimiiteiksi luokitellaan myös osamaksusopimussaamiset, laskusaamisten rahoitus (factoring) ja ostolaskujen rahoitus (confirming) silloin, kun maksuvalmiusluottolimiitin neljä ehtoa täyttyvät kokonaan tai lähes kokonaan. Jos luottolaitoksen sopimus asiakkaan kanssa on kuitenkin velkakirjamuotoinen, raportoidaan se muissa lainoissa (I.47).

Tililuottoja/sekkiluottoja (I.43) ovat sekkitileillä olevat velkasaldot. Velan määränä ilmoitetaan velan kokonaismäärä riippumatta siitä, ylittääkö se lainanantajan ja -ottajan välillä etukäteen sovitun määrän ja/tai lainan enimmäisajan. Jos lainan enimmäismäärän ylittävä osuus on pankin järjestelmissä kirjattu muihin saamisiin, voidaan se raportoida myös RATI-kyselyssä REST-tietueessa osana muita saamisia.

Raportoijan Suomen Pankissa pitämä TARGET2-tilin saldo (sisältää vähimmäisvarantotalletuksen) raportoidaan vaateella I.43 ja vastapuolen sektorilla S.121. Vähimmäisvarantotalletuksille maksetaan perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa. Vähimmäisvarantotalletukset ylittävään osaan sovelletaan yön yli -talletuskorkoa.

[7] Lainat (laaja) tarkoittavat EKP-tiedonkeruussa käytännössä samoja eriä kuin on viranomaistaseen B11;0110 "Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankeilta", B03;03 "Saamiset luottolaitoksilta", B03;05 "Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä" ja B03;07 "Leasingkohteet".

Korkoprosentin korkosidonnaisuus on O = Muut korot. Varantotalletukselle raportoitava korko (eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko) julkaistaan Suomen Pankin verkkosivuilla https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahapolitiikan-valineet/taulukot/rapo-taulukot-fi/perusrahoitusoperaatiot_fi/.

Varantotalletus (sekkitili) Suomen Pankkiin		Selityksiä
Tietueen tyyppi	LD	LD -tietue
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y -tunnus
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	Y -tunnus muotoa
Taseen jaottelu	A	A = Saaminen
Taloustoimi	S	S = kanta
Varattu	-	-
Vaade	43	Tililuotot
Varattu	-	-
Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot	-	Pakollinen, jos tase-erä on arvopaperistettu tai muuten siirretty pois taseesta sekä silloin, kun arvopaperistettu erä on edelleen luottolaitoksen taseessa
Liiketoimen ajankohta	-	Vain virtatiedolle
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Käyttötarkoitus	N	Pakollinen
Konsernin sisäiset erät	N	Pakollinen
Syndikointi	N	Pakollinen
Vakuus	-	Pakollinen vain yritys- ja kotitalouslainoille
Sisäinen tunnus	-	Ei- pakollinen
Varattu	-	-
Sektori	121	Kansalliset keskuspankit
Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos	-	Vain talletuksille
Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi	-	Vain talletuksille
EKP:n lisäsektorit	-	<> 123 tai 124
Toimiala	-	Pakollinen vain yritysten ja elinkeinonharjoittajien lainoille
Maakoodi	FI	Suomi
Sektori (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-	Vain arvopaperistamisissa ja lainojen siirroissa
EKP:n lisäsektorit (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-	Vain arvopaperistamisissa ja lainojen siirroissa
Vastapuolen kotimaa (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-	Vain arvopaperistamisissa ja lainojen siirroissa
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	Pakollinen

Tasearvo	2000000,00	Tasearvo
Tasearvon valuutta	EUR	Aina "EUR"
Tasearvo pl. hoitamaton kanta	2000000,00	Pakollinen vain kantatiedoille
Sovittu vuosikorko (%)	1,00	Erän korko
Todellinen vuosikorko (%)	-	Vain uusille lainasopimuksille
Siirtyvät korot	500,00	Pakollinen vain kantatiedoille
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Seuraava koron tarkistus	-	Pakollinen vain yritys- ja kotitalouslainoille
Korkosidonnaisuus	O	Muu korko
Alkuperäinen koron kiinnitysaika	-	Vain uusille lainasopimuksille ja nostoille
Alkuperäinen maturiteetti	0	Ei määritelty
Jäljellä oleva maturiteetti	1	Enintään 1 vuotta
Yrityslainan koko	-	Vain uusille yrityslainasopimuksille ja nostoille
Talletustilin irtisanomisaika	-	Vain irtisanomisehtoisille talletuksille
Kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset	0,00	Pakollinen

Pidennetty luottokorttiluotto (I.44) määritellään lainaksi, joka myönnetään sen jälkeen kun aikaisemman laskutuskauden tai -kausien eräpäivät ovat ylittyneet, eli korttitililtä tehtäviä veloituksia ei ole suoritettu silloin, kun se oli ensimmäistä kertaa mahdollista. Pidennetystä luotosta veloitetaan yleensä korkoa, joka on suurempi kuin 0 %. Korko voi olla myös porrastettu.

Luottokorttien maksuaikaluotto (I.45) määritellään lainaksi, joka myönnetään 0 prosentin korolla yhden laskutuskauden aikana kortilla suoritetun/suoritettujen maksutapahtuman/maksutapahtumien ja tältä laskutuskaudelta kertyvien velkasaldojen erääntymisen väliseksi ajaksi. Luottokorttien maksuaikaluotto voi olla joko viivästetyn veloitustoiminnon sisältävällä kortilla (debit-kortti) tai luottokortilla (joka antaa sekä maksuaikaluottoa että korollista luottoa eli pidennettyä luottokorttiluottoa).

Repo-ostot (I.46). Taseeseen sisältyvät[8] velvoittavaan takaisinmyyntisitoumukseen perustuvat repo-ostot hankintahintaisina. Repo-ostot ovat luottolaitoksen lainanantoa. Luottolaitos toimii repo-ostoissa ostajana (sijoittajana) ja hankkii itselleen asiakkaiden omistamia arvopapereita takaisinmyyntisitoumusta vastaan.

[8] Repo-ostot ja -myynnit kirjataan LD-tietueeseen sen sisältöisinä kuin ne ovat rahalaitoksen taseessa. SBS-tietueessa raportoidaan taseeseen sisältyvien reposopimusten kohteena olevat arvopaperit kukin erikseen ja sen lisäksi mahdolliset, taseen ulkopuolisten sopimusten kohteena olevat arvopaperit.

RATI-raportoinnissa otetaan käyttöön vapaaehtoisena luottotietoraportoinnin tarkempi muiden lainojen vaadejaottelu raportointiperiodista 2018M1/Q1 alkaen. Raportointiperiodista 2019M1/Q1 alkaen jaottelu muuttuu pakolliseksi kansallisen tietotarpeen vuoksi.

Jos raportoija käyttää luottotietoraportoinnin mukaista koodilistaa, jossa muut lainat (47) on korvattu alla olevilla koodeilla, tulee lisäksi BS-tietueen kenttään 23 täyttää arvoksi 1.

- Rahoitusleasing (47211)
- Factoring (47311)
- Muut myyntisaamiset (47319)
- Muut lainat (4791).

Rahoitusleasingilla (I.47211) tarkoitetaan neuvoston asetuksen EU 2013/549 liitteen A kohdissa 5.134–5.135 määriteltyä rahoitusleasingia:

• Rahoitusleasingsopimuksen nojalla vuokralleantaja siirtää varan juridisena omistajana varan omistajuuteen liittyvät riskit ja hyödyt vuokralleottajalle. Rahoitusleasingissä vuokralleantajan katsotaan antavan vuokralleottajalle lainan, jolla tämä hankkii varan. Tämän jälkeen vuokralle annettu varallisuuserä kirjataan vuokralleottajan taseeseen vuokralleantajan taseen sijasta ja sitä vastaava laina kirjataan vuokralleantajan varoihin ja vuokralleottajan velkoihin.

• Rahoitusleasingsopimukset voidaan erottaa muunlaisista leasingsopimuksista sen perusteella, että omistuksesta aiheutuvat riskit ja hyödyt siirtyvät tavaran juridiselta omistajalta tavaran käyttäjälle. Muita leasingsopimuksia ovat 1) käyttöleasing- ja 2) resurssileasingsopimukset. Myös luvussa 15 määriteltyjä sopimuksia, leasingsopimuksia ja lisenssejä voidaan pitää leasingsopimuksina.

Factoringilla (I.47311) tarkoitetaan yritysten asiakkailtaan (factoring-asiakas) perittävien myyntisaamisten myyntiä raha- tai rahoituslaitokselle (factoring-yritys). Factoring-yritys maksaa saatavista saamisten nimellisarvoa alhaisemman hinnan. Erotus kattaa taloustoimeen liittyvät maksut ja perittävän koron. Factoring-yritys hallinnoi asiakasreskontran ja kerää itse factoring-asiakkailta sopimusten mukaiset maksut. Factoring-rahoitus on pituudeltaan laskusaamisen maksuaikataulun mukainen. Kyse ei ole valmiusluotosta.

Muut myyntisaamiset (I.47319) -vaateeseen sisältyvät lainat, jotka on annettu muille velallisille vekselien tai muiden sellaisten asiakirjojen perusteella, jotka oikeuttavat saamaan tavarakaupan tai palveluntarjonnan liiketoimien tuotot. Tähän kohtaan eivät kuulu factoring-liiketoimet.

Muut lainat (I.4791) -luokkaan kuuluvat lainat, jotka eivät sisälly edellä lueteltuihin luokkiin. Lainalla tarkoitetaan neuvoston asetuksen EU 2013/549 liitteen A kohdissa 5.112–5.114 määriteltyä lainaa.

Siinä tapauksessa, että raportoija ei vielä raportointivuonna 2018 ota käyttöön tarkempaa instrumenttijaottelua, BS-tietueen kenttä 23 jätetään tyhjäksi ja LD-tietueella raportoidaan muut lainat instrumenttikoodilla 47.

Muut lainat (I.47) -erään kuuluvat kaikki muut lainat, jotka eivät sisälly muihin lainaluokkiin (I.41–I.46). Näitä eriä voivat olla mm. asuntolainat, lainat elinkeinon harjoittamiseen, opintolainat ja rahoitusleasing. Osamaksusopimussaamiset, laskusaamisten rahoitus (factoring) ja ostolaskujen rahoitus (confirming) luokitellaan valmiusluottolimiiteiksi (*I.42*), silloin kun maksuvalmiusluottolimiitin neljä ehtoa täyttyvät kokonaan tai lähes kokonaan. Jos luottolaitoksen sopimus asiakkaan kanssa on kuitenkin velkakirjamuotoinen, raportoidaan se muissa lainoissa (I.47).

8.5.1 Syndikoidut lainat

Laina voi olla syndikoitu, jolloin syndikointi raportoidaan lisätietona LD-tietueen kentässä 15. Syndikoitu laina luokitellaan myös johonkin rahoitusvaadeluokista I.41–I.47.

Syndikoituja lainoja ovat yksittäiset lainasopimukset, joissa lainanantajina on useita laitoksia. Syndikoidut lainat kattavat vain tapaukset, joissa lainanottaja tietää lainasopimuksen perusteella, että lainanantajia on useita. Tilastoitaessa pidetään ainoastaan lainanantajien todellisuudessa maksamia määriä (eikä luottolimiitin kokonaismäärää) syndikoituina lainoina.

Syndikoidun lainan järjestää ja koordinoi yleensä yksi laitos eli ns. pääjärjestäjä (lead manager), ja lainan antavat todellisuudessa syndikaatin eri osallistujat. Kaikki osallistujat, pääjärjestäjä mukaan lukien, ilmoittavat osuutensa lainanottajalle (ei siis pääjärjestäjälle) myönnetystä lainasta taseensa vastaavaa-puolella.

Myös taseen velkapuolella raportoidaan rahalaitoksen vastaanottamista lainoista tieto siitä, onko laina syndikoitu vai ei.

8.5.2 Käyttämättömät luottojärjestelyt

Käyttämättömissä luottojärjestelyissä raportoidaan asiakkaan hyväksi annetut sitovat käyttämättömät luottojärjestelyt (Virati-koodi U 02 06). Käyttämättömät luottolimiitit raportoidaan taseen ulkopuolisina erinä; LD-tietueen kenttä 4 (Taseen jaottelu) saa arvon ”O” ja kenttä 5 (Taloustoimi) saa arvon ”P”. Käyttämättömät luottojärjestelyt luokitellaan johonkin rahoitusvaadeluokista I.41–I.47.

Käyttämättömistä luottojärjestelyistä raportoidaan edellisten lisäksi pakollisina tietoina vastapuolen sektori, lainan käyttötarkoitus, vastapuolen maa sekä konversiovaluutta.

Luotollisten sekkitilien ja muiden vastaavien tuotteiden limiitti tai limiitin käyttämätön osa raportoidaan käyttämättömissä luottojärjestelyissä. Limiitin käytetty osa raportoidaan lainana ja tilin mahdollinen positiivinen saldo raportoidaan talletuksena.

Esimerkki:
Kotitalouden tekemä aito uusi lainasopimus (200 000 EUR), josta kuukauden aikana nostetaan vain 50 000 EUR. Käyttämättömänä luottojärjestelynä raportoidaan tällöin 150 000 EUR. Lainakanta kuukauden lopussa on nostettu 50 000 EUR.

	Aito uusi sopimus	Uusi nosto	Kanta	Käyttämätön osuus
Tietueen tyyppi	LD	LD	LD	LD
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	A	A	O
Taloustoimi	N01	D	S	P
Varattu	-	-	-	-
Vaade	47	47	47	47
Varattu	-			
Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot	-	-	-	-
Liiketoimen ajankohta	-			
Varattu	-			
Varattu	-			
Käyttötarkoitus	H	H	H	H
Konsernin sisäiset erät	-	-	-	-
Syndikointi	-	-	-	-
Vakuus	M	M	M	-
Sisäinen tunnus	-	-	-	-
Varattu	-			
Sektori	143	143	143	143
Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos	-	-	-	-
Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi	-	-	-	-
EKP:n lisäsektorit	-	-	-	-
Toimiala	-	-	-	-
Maakoodi	FI	FI	FI	FI
Sektori (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-	-	-	-
EKP:n lisäsektorit (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-	-	-	-
Vastapuolen kotimaa (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-	-	-	-
Varattu	-			
Varattu	-			
Varattu	-			
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	EUR	EUR	EUR
Tasearvo	200 000.00	50 000.00	50 000.00	150 000.00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR	EUR	EUR
Tasearvo pl. hoitamaton kanta	-	-	-	-
Sovittu vuosikorko (%)	2.13	2.13	2.13	-
Todellinen vuosikorko (%)	2.21	-	-	-
Siirtyvät korot	-	-	1.58	-
Varattu	-			
Varattu	-			
Seuraava koron tarkistus	-	-	1	-
Korkosidonnaisuus	E	E	E	
Alkuperäinen koron kiinnitysaika	31	31	-	-
Alkuperäinen maturiteetti	21	21	21	
Jäljellä oleva maturiteetti	-	-	3	-
Yrityslainan koko	-	-	-	-
Talletustilin irtisanomisaika	-	-	-	-
Kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset	-	-	0.00	-

8.6 Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet jaetaan neljään raportoitavaan alaluokkaan:

- julkisesti noteeratut osakkeet (vaade I.511)
- kaikki muut (noteeraamattomat) osakkeet (vaade I.512)
- muut osuudet (vaade I.513)
- rahasto-osuudet (vaade I.52).

Osakkeet ja osuudet raportoidaan arvopaperikohtaisesti SBS-tietueessa saamisina ja velkoina. Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet raportoidaan kuten muutkin arvopaperit, rivikohtaisesti SBS-tietueessa.

Noteeratut osakkeet (I.511) -erään luetaan osakkeet, joiden hinnat noteerataan tunnetussa pörssissä tai muuten jälkimarkkinoilla. Osakkeilla, jotka ovat periaatteessa siirrettäviä arvopapereita, osoitetaan edunsaajien osuudet yhtiön pääomasta.

Noteeraamattomat osakkeet (I.512) -erään luetaan osakkeet, joita ei noteerata tunnetussa pörssissä tai muuten jälkimarkkinoilla. Osakkeilla, jotka ovat periaatteessa siirrettäviä arvopapereita, osoitetaan edunsaajien osuudet yhtiön pääomasta.

Muihin osuuksiin (I.513) luetaan seuraavat erät[9]:

- Kaikki muut kuin osakemuotoiset osuudet yhtiöissä:
  - vastuunalaisten yhtiömiesten osuudet yhteisömäisissä henkilöyhtiöissä
  - sellaisten rajoitetun vastuun yhtiöiden osuudet, joissa omistajat ovat yhtiömiehinä mutta eivät osakkaita
  - sellaisiin avoimiin tai kommandiittiyhtiöihin sijoitettu pääoma, jotka ovat itsenäisiä juridisia yksiköitä
  - sellaisiin osuuskuntiin sijoitettu pääoma, jotka ovat itsenäisiä juridisia yksiköitä.
- Yritysmäisiin rahoitus- tai ei-rahoitusyhteisöihin sijoitettu pääoma.

Rahasto-osuudet (I.52) -luokkaan luetaan osuudet rahamarkkina-, sijoitus- ja pääomarahastoissa.

Omasta osakepääomasta (osuuspääomasta) raportoidaan SBS-tietueella osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo/nimellisarvo. Arvo tulee raportoida kuitenkin käyttäen markkina-arvokenttää (dirty).

[9] EKT 2010.

Tytäryhtiöosakkeet raportoidaan SBS-tietueella arvopaperikohtaisesti.

Sijoitusrahastolista on julkaistu osoitteessa

https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/sijoitusrahastot/sijoitusrahasto-lista/.

8.7 Muut saamiset ja velat

Muut saamiset ja velat raportoidaan RATI-raportissa REST-tietueella. RATI-raportoinnissa sovellettavat muiden saamisten (Kenttä 4 taseen jaottelu saa arvon A) ja velkojen (Kenttä 4 taseen jaottelu saa arvon L) vaateet ovat seuraavat:

- koron täsmäytyserä (kohdistamattomat siirtyvät korot) (I.711)
- maksujenvälityssaamiset/- velat (I.712)
- arvopapereiden myyntisaamiset/- velat (I.713)
- lyhyeksimyynti (I.714)
- muut erät (I.719)

Korkojen täsmäytyserä (I.711) on niin sanottu lainojen ja talletusten ”korjauserä”, jota voidaan käyttää, jos LD-tietueessa oleva lainojen ja talletusten korkoerä ei ole tasetäsmäävä. Pääsääntöisesti lainojen ja talletusten korot raportoidaan LD-tietueessa kentässä 37 kohdistettuna kunkin raportoitavan rivin laina- ja talletuserään.

Maksujenvälityssaamiset/-velat (I.712)
Maksujenvälityssaamiset raportoidaan bruttomääräisinä. Siirtosaamiset ovat (yleensä asiakkaille kuuluvia) varoja, joita ollaan siirtämässä rahalaitosten välillä. Tähän kuuluvat sekit ja muut maksuvälineet, jotka on lähetetty maksun perimistä varten muihin rahalaitoksiin.

Maksujenvälitysvelat raportoidaan bruttomääräisinä. Siirtovelat ovat (yleensä asiakkaille kuuluvia) varoja, joita ollaan siirtämässä rahalaitosten välillä. Tähän kuuluvat maksumääräykset, jotka on veloitettu asiakkaiden tileiltä, ja muut erät, joista tiedonantaja ei ole vielä suorittanut maksuja.

Lisäksi erässä raportoidaan ne ns. suspense-erät, jotka eivät liity arvopapereihin, mutta jotka sisältyvät rahalaitoksen taseisiin joko saamisina tai velkoina, ja joita ei kirjata asiakkaiden nimissä, mutta jotka kuitenkin liittyvät asiakkaiden varoihin (esim. varat, jotka odottavat sijoittamista, siirtoa tai suoritusta).

Arvopapereiden myyntisaamisissa ja -veloissa (I.713) raportoidaan arvopaperikauppojen tulevista tilityksistä ja toimituksista aiheutuvat nettovelat. Lisäksi erässä raportoidaan arvopapereihin liittyvät ns. suspense-erät, jotka sisältyvät rahalaitoksen taseisiin joko saamisina tai velkoina ja joita ei kirjata asiakkaiden nimissä, mutta jotka kuitenkin liittyvät asiakkaiden varoihin (esim. varat, jotka odottavat sijoittamista, siirtoa tai suoritusta).

Lyhyeksimyynnit-erässä *(I.714)* raportoidaan lyhyeksimyynneistä syntyneet velat (Fivan Määräykset ja ohjeet 1/2013, liitetiedot: Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat). Lyhyeksimyydyt positiot raportoidaan positiivisina.

Muut erät (I.719) sisältävät kaikki muut muihin saamisiin ja velkoihin sisältyvät erät kuin vaateilla I.711–I.714 raportoidut erät. Tällaisia ovat mm. saamiset ja velat, jotka eivät liity varsinaiseen rahalaitostoimintaan. Tällaisia velkoja ovat mm. velat tavarantoimittajille, verovelat, maksamattomat palkat ja sosiaalimaksut. Lisäksi saamispuolelle kirjataan esimerkiksi tilien ylitykset sekä rahalaitosten henkivakuutusyhtiöiden kanssa tekemät kapitalisaatiosopimukset. Varaukset kolmansille osapuolille, kuten esimerkiksi eläkkeet ja osingot, raportoidaan muissa veloissa. Lisäksi erässä raportoidaan osinkosaamiset ja maksamattomat osingot.

Muissa veloissa raportoidaan myös johdannaisten vakuusmaksut. Johdannaissopimusten vakuusmaksut luokitellaan normaalisti ”talletusvelkoihin”. Markkinoiden käytäntöjen monimutkaisuus saattaa aiheuttaa sen, että johdannaisiin liittyviä marginaaleja, jotka ovat todella maksettavissa takaisin, on vaikea yksilöidä, koska samalle tilille talletetaan toisistaan erittelemättä erilaisia marginaaleja, tai marginaaleja, jotka antavat rahalaitoksille varoja lainausta varten. Näissä tapauksissa on hyväksyttävää, että nämä marginaalit luokitellaan ”muihin velkoihin” tai talletusvelkoihin kansallisen käytännön mukaisesti.

Muut saamiset ja velat raportoidaan mahdollisuuksien mukaan maittain, valuutoittain ja sektoreittain. Erät, joita raportoija ei voi kohdistaa maa-, valuutta- ja/tai sektoriluokituksessa, raportoidaan kohdistamattomina: maaksi merkitään XX, sektori jätetään tyhjäksi ja valuuttatiedoksi merkitään UUU.

8.8 Muut kuin rahoitusvaateet

Muilla kuin rahoitusvaateilla tarkoitetaan RATI-tiedonkeruussa muuta omaa pääomaa kuin osakepääomaa ja varauksia (I.81) sekä kiinteää omaisuutta

(I.82). Molemmat erät raportoidaan REST-tietueessa aggregoituna könttäsummana. Kiinteä omaisuus on aina saaminen (A) ja muu oma pääoma kuin osakepääoma ja varaukset aina velkaa (L).

Muu oma pääoma ja varaukset (I.81) -erään kuuluvat poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, ylikurssirahasto, arvonkorotusrahasto, muut sidotut rahastot, vapaat rahastot, edellisten tilikausien voitto (tappio) sekä tilikauden voitto (tappio).

Kiinteä omaisuus (I.82) koostuu aineellisesta tai aineettomasta omaisuudesta (ei kuitenkaan rahoitusvaateista), jota rahalaitoksen on tarkoitus käyttää toistuvasti yli vuoden ajan. Kiinteä omaisuus käsittää rahalaitoksen omistamat maa-alueet ja rakennukset sekä kaluston, ohjelmistot ja muut infrastruktuurit. Pysyviin vastaaviin kirjattua rahoitusomaisuutta, kuten esimerkiksi kiinteistöyhtiöiden osakkeita tai osuuksia, ei kirjata tähän erään, vaan instrumenttilajin mukaan lainoihin, velkapapereihin tai osakkeisiin ja osuuksiin LD- tai SBS-tietueella.

Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet raportoidaan kuten muutkin arvopaperit, rivikohtaisesti SBS-tietueessa.

Esimerkki:
Muut kuin rahoitusvaateet.

Sarake	Muu oma pääoma ja varaukset	Kiinteä omaisuus
Tietueen tyyppi	REST	REST
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	L	A
Taloustoimi	S	S
Varattu	-	-
Vaade	81	82
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Konsernin sisäiset erät	-	-
Sisäinen tunnus	-	-
Sektori	-	-
Maakoodi	-	-
Varattu	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	-	-
Tasearvo	60000,00	500000,00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR

9 SEKTORI- JA TOIMIALALUOKITUS

9.1 Sektoriluokitus

Sektoriluokitusta sovelletaan sekä RATI- että KOTI-tiedonkeruissa vastapuoliin ja liikkeeseenlaskijoihin yhtäläisesti riippumatta sijaintimaasta (koodilista 11: sektorit). Ulkomainen yksikkö luokitellaan sektoriinsa siis samalla tavalla kuin kotimainenkin, eli sektoriluokituksessa esiintyvää sektoria S.2 ei voi käyttää raportoitaessa tilastotietoja.
Tiedonkeruussa käytettävä luokitus on yhteensopiva Suomen virallisen sektoriluokituksen kanssa (Sektoriluokitus 2012, Tilastokeskus).

Raportoitava sektori on mahdollista valita sektorihierarkian eri tasoilta, jos rahalaitoksen sisäisessä kirjanpidossa on esimerkiksi jo käytössä tietty taso. Raportoinnissa käytettävä luokitus voi kuitenkin olla enintään viisinumeroinen.

Erityisesti on huomattava, että suomalaisiin yksiköihin sovelletaan luokkia ”Työeläkelaitokset” (S.13141) ja ”Muut sosiaaliturvarahastot” (S.13149), kun taas muiden maiden yksiköistä käytetään luokkaa ”Sosiaaliturvarahastot yhteensä” (S.1314). Osavaltiohallinto-sektori (S.1312) ei ole käytössä Suomessa. Se on käytössä EU-maista Belgiassa, Saksassa, Espanjassa, Itävallassa ja Portugalissa.

Lisätietoja Suomen sektoriluokituksesta, ks. http://tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/sektoriluokitus/001-2013/index.html

Tilastokeskus tarjoaa kaikkien raportoijien käyttöön Yritystiedonkeruiden luokituspalvelun (csv-tiedosto), joka sisältää Suomessa toimivien yritysten y-tunnuksen, yrityksen nimen, yrityksen sektorikoodin sekä sektoriluokituksen 2000 että sektoriluokituksen 2012 mukaisena sekä yrityksen toimialaluokan kaksinumerotasolla. Luokituspalvelu löytyy Tilastokeskuksen verkkosivuilta osoitteesta http://www.stat.fi/tup/yrluok/index.html. Tiedoston avaamista varten tarvitaan käyttäjätunnus ja salasana, jotka voi pyytää sähköpostilla osoitteesta rahoitus@tilastokeskus.fi. Tiedot päivitetään vähintään kerran kuukaudessa.

EKP julkaisee listat EU:ssa toimivista rahalaitoksista (S.121, S1221, S.1222, S.1223 ja S.123), sijoitusrahastoista (S. 1241 ja S.1242) ja arvopaperistamiseen erikoistuneista yhtiöistä (FVC, S. 125), ks. http://www.ecb.int/stats/money/mfi/html/index.en.html.
EIOPA julkaisee listan vakuutusyhtiöistä (S.128) osoitteessa https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/registers/register-of-insurance-undertakings ja listan eläkerahastoista (S.129) osoitteessa

https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/registers/register-of-institutions-for-occupational-retirement-provision.

Esimerkki: Sektoriluokituksen luokka kirjataan ilman S.-etuliitettä, esimerkiksi ”123”. Suomalainen yksityisomisteinen asuntoyhteisö voidaan raportoida vaihtoehtoisilla sektorikoodeilla 112, 1121 tai 11122. Suomalainen työeläkeyhtiö voidaan raportoida ainoastaan koodilla 13141.

Kansainvälisten organisaatioiden raportoinnissa on ensisijaisen tärkeää käyttää maakoodina kansainvälistä organisaatiokoodia, koska eri tilastoissa sama organisaatio saattaa saada eri sektorin. Suomen Pankki sektoroi kansainvälisen organisaation (Maakoodi-kentässä raportoidulla) järjestötunnuksella.

REST-tietueessa raportoidaan vastapuolen sektori lukuun ottamatta vaateita käteinen (I.21) ja muut kuin rahoitusvarat (I.8). Muut saamiset ja velat (I.7) pyydetään raportoimaan sektoreittain (sekä maittain ja valuutoittain) niiltä osin kuin se on mahdollista (ks. myös luku 8.7).

9.1.1 Lisäsektorin raportointi: arvopaperistaminen ja muut lainansiirrot

Lainanottajan sektorin lisäksi LD-tietueessa raportoidaan kentässä 25 lainojen arvopaperistamisessa toimivan erityisyhtiön (FVC/SSPE) ja muihin lainasiirtoihin osallistuvan yhtiön sektori (koodilista 11: sektori). Erityisyhtiön (FVC/SSPE) sektori on aina S.125.

Jos erityisyhtiön tai muun yhtiön sektori on S.125, raportoidaan lisäksi kenttä 26 ”EKP:n lisäsektori”, joka saa arvon ”1”, jos kyseessä on erillisyhtiö. Kenttä jätetään tyhjäksi, jos kyseessä on muu kuin erillisyhtiö (koodilista 30: lisäsektorit) (ks. myös luku 12).

9.1.2 Lisäsektorin raportointi: erillisyhtiö tai selvitysyhteisö lainan tai talletuksen vastapuolena

Jos lainan tai talletuksen vastapuolen sektori on S.125 tai S.126, liittyy sektoriin lisätietovaatimus kentässä 22 ”EKP:n lisäsektorit”. Kenttä saa arvon ”1”, jos vastapuoli on erityisyhtiö (FVC/SSPE), tai arvon ”2”, jos vastapuoli on selvitysyhteisö, joka toimii keskusvastapuolena (CCP). Koodilista 30: EKP:n lisäsektorit.

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ESMA (European Securities and Markets Authority) ylläpitää listaa selvitysyhteisöistä, jotka toimivat keskusvastapuolina (näiden yhteisöjen sektori on pääasiassa S.125) osoitteessa

https://registers.esma.europa.eu/publication/searchRegister?core=esma_registers_mifid_ccp

Listalla olevat selvitysyhteisöt 16.6.2017:

BIC	Nimi	Maakoodi
ATHCGRA1	ATHEXCLEAR	GR
BACPFRPPXXX	LCH CLEARNET SA	FR
CAAHATWWXXX	CCP AUSTRIA ABWICKLUNGSSTELLE FUER BOERSENGESCHAEFTE GMBH	AT
CCEGITRRXXX	CASSA DI COMPENSAZIONE E GARANZIA	IT
CCEXGB2LXXX	CME CLEARING EUROPE LIMITED	GB
EEXCDE8LXXX	EUROPEAN COMMODITY CLEARING AG	DE
EMCFNL2A	EUROPEAN CENTRAL COUNTERPARTY N.V.	NL
EUXCDEFFXXX	EUREX CLEARING AG	DE
HCHANL2A	ICE CLEAR NETHERLANDS B.V.	NL
ICEUGB2LXXX	ICE CLEAR EUROPE LIMITED	GB
KCCPPLPWXXX	KDPW_CCP S.A.	PL
KELRHUHBXXX	Keler CCP Central Counterparty Ltd.	HU
LCHLGB2EXXX	THE LONDON CLEARING HOUSE LIMITED	GB
LCHLGB2LXXX	LCH.CLEARNET LIMITED	GB
LMECGB2LXXX	LME CLEAR LTD	GB
MEFFESBBXXX	BME CLEARING	ES
OMECSESSXXX	NASDAQ CLEARING AB	SE
OMICPTPLXXX	OMICLEAR – CC, SA	PT
SDAHHR22XXX	CENTRAL DEPOSITORY AND CLEARING COMPANY INC.	HR

Lainojen arvopaperistamisessa toimivat erityisyhtiöt on listattu EKP:n kotisivuilla osoitteessa http://www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/html/index.en.html

9.2 Toimialaluokitus

Toimialaluokitusta (TOL 2008) sovelletaan RATI-tiedonkeruussa annettujen lainojen vastapuoliin riippumatta sijaintimaasta (koodilista 31: toimiala). Aggregoiduin sallittu raportointitaso on kaksinumerotaso. Tätä tasoa hierark-

kisesti alemman luokitustason mukaisia toimialakoodeja voidaan myös käyttää. Lainat, joita raportoija ei voi kohdistaa tiettyyn toimialaan raportoidaan kohdistamattomina (koodilista 31: toimiala, toimiala tuntematon [esim. 00]).

Esimerkki:
Henkilöautojen tukkukaupan toimipaikka voidaan raportoida koodein 45, 451, 4511 tai 45111.

10 MUISTA LUOKITUKSISTA

Korkojen tilastointi ja luokitus "alkuperäinen koron kiinnitysaika" käsitellään luvussa 11.3.

10.1 Taseen jaottelu

Kussakin sisältötietueessa *taseen jaottelu* -kentässä (koodilista 5) kuvataan, onko ko. erä taseeseen sisältyvä saaminen (A), taseeseen sisältyvä velka (L) vai taseen ulkopuolinen erä (O).

10.2 Taloustoimi

RATI-raportoinnissa eritellään taloustoimi-koodilla seuraavia tietoja:

- kantatietoja (S)
- virtatietoja (F)
- tietoja uusista talletussopimuksista (N)
- tietoja aidoista uusista lainasopimuksista (N01)
- tietoja lainojen uudelleenneuvotteluista (N02)
- tietoja lainojen uusista nostoista (D)
- tietoja käyttämättömistä luottojärjestelyistä (P)
- tietoja lyhyeksimyynneistä (SH)
- tietoja repomyynneistä (RS) ja -ostoista (RB) sekä niiden kohteena olevista arvopapereista.[10]

SBS-tietueessa taloustoimi-kentässä raportoitava taloustoimi on aina kantatieto (S). Kuitenkin reposopimuksien kohteet tulee erottaa muista velkakirjoista ja osakkeista (RS-) ja (RB-)koodeilla.

[10] Repo-ostot ja -myynnit raportoidaan taseen mukaisina erinä lainasaamisissa ja talletusveloissa (kantatiedot). SBS-tietueella raportoidaan lisäksi repokaupoissa kohteena olevat arvopaperit arvopaperikohtaisesti riippumatta siitä, sisältyvätkö ne taseeseen.

Esimerkki:
Taloustoimikoodi SBS-tietueella

	Hallussa oleva osake: ISIN-koodillinen ja ISIN-kooditon	Oma osake-pääoma: ISIN-koodillinen ja ISIN-kooditon	Repo-myynti (SBS)	Repo-osto (SBS), vakuus myyty	Repo-myynti (SBS), vakuus EI myyty	Lyhyeksi myynti
Tietueen tyyppi	SBS	SBS	SBS	SBS	SBS	SBS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	L	O	O	O	O
Taloustoimi	S	S	RS	RB	RB	SH
Vaade	511	511	511	511	511	511

LD-tietueessa raportoidaan kuukauden lopun laina- ja talletuskantojen (S) lisäksi kuukauden aikana solmitut *uudet talletussopimukset* (N) ja *aidot uudet lainasopimukset* (N01) sekä kuukauden aikana *nostetut lainat* (D) ja kuukauden aikana toteutetut *lainojen uudelleen neuvottelut* (N02). Uusista sopimuksista ja nostoista lähemmin luvussa 11.2.

Lainakannat voivat olla joko taseessa olevia eriä tai taseen ulkopuolisia eriä (arvopaperistetut ja erityisyhtiön puolesta hallinnoidut lainat sekä siirretyt lainat). Lisäksi LD-tietueella raportoidaan taseen ulkopuolisina erinä käyttämättömät luottojärjestelyt (P). LD-tietueessa raportoidaan myös arvopaperistamiseen ja muihin lainojen siirtoihin liittyvät virtatiedot (F). IL-tietueessa raportoidaan ryhmäkohtaiset arvonalennukset lainakantaan kohdistuvina tietoina.

REST-tietueessa raportoidaan muiden kuin arvopaperien, lainojen ja talletusten tasetietoja (taloustoimi S, kanta) sekä lisäksi johdannaisten nettomaksuja (taloustoimi F).

Tasetietueessa (BS) raportoidaan taseen loppusumma sekä vuositasolla mm. henkilökunnan ja konttorien määrätiedot. BS-tietueessa ei ole käytössä taloustoimi-kenttää.

KOTI-raportoinnissa on käytössä kantatiedon (S) lisäksi taloustoimi-koodit riskinsiirto sisään (I) ja riskinsiirto ulos (O). Katso tarkemmin KOTI-raportoinnista luvusta 16.

10.3 Maa- ja alueluokitus sekä kansainväliset organisaatiot

LD-, SBS- ja REST-tietueissa raportoidaan useimmat (vastapuolen, liikkeeseenlaskijan) tiedot maittain (ja osin sektoreittain) luokiteltuina (SBS-kenttä 40). IL-tietueessa ei edellytetä mutta toivotaan vastapuolen maan, sektorin, toimialan ja lainan käyttötarkoituksen raportointia.

Rahalaitoksen itsensä liikkeeseen laskemat ISIN-koodittomat velkapaperit luokitellaan (SBS-kenttä 35) (poikkeuksellisesti) liikkeeseenlaskumaan mukaan. Myös erillisyhtiön (FVC/SSPE) kotimaa luokitellaan maittain.

Vakioimattomat johdannaiset (vaade I.342) ja FX-spot-erät (vaade I.343) raportoidaan REST-tietueessa aggregoituina vastapuolen (REST-kenttä 13) kotimaan mukaisesti. Vakioidut johdannaiset (vaade 341) aggregoidaan maittain luokiteltuina kauppapaikan sijaintimaan mukaan. Maaluokitusta sovelletaan sekä kantoja että nettomaksuja raportoitaessa.

Maaluokituksena käytetään ISO 3166 -luokitusta (koodilista 9: maa ISO 3166). Kansainväliset organisaatiot luokitellaan oman maa- ja sektoriluokituksen avulla (koodilista 9b) (ks. myös luku 9.1 Sektoriluokitus).

10.4 Raportointivaluutta ja konversiovaluutta

Raportointivaluutta on aina euro ("EUR"). Rahalaitosten, joiden oma arvonlaskentavaluutta on jokin muu kuin euro, tulee muuntaa raportointitiedot euroiksi.

SBS-tietueessa raportoidaan kaikista vaateista nimellisarvon valuutta -tieto (konversiovaluutta, kenttä 15). Velkapapereiden (vaade I.33) osalta kyse on instrumentin nimellisarvon valuutasta ja muiden instrumenttien osalta siitä valuutasta, jonka määräisinä ne on alun perin noteerattu tai määritetty (alkuperäinen valuuttayksikkö) ennen kuin ne on muutettu raportointia varten euromääräisiksi. Yhdellä ISIN-koodilla voi siten olla tietoja useammalla SBS-tietueen rivillä, jos valuuttoja on useampia (ks. myös kohta 6.8.).

Nimellisarvon valuutta (konversiovaluutta) ilmoitetaan SBS- ja REST-kentässä 15 ja LD- ja IL-kentässä 31 sekä KOTI-raportin CS-tietueen kentässä 12.

10.5 Vakuudet ja takaukset

EKP edellyttää, että yritysten, kotitalouksien ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen lainakanta, aidot uudet sopimukset ja lainojen uudelleenneuvottelut luokitellaan vakuuden mukaan. Vakuustieto kerätään myös yritysten, kotitalouksien ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen lainojen uusista nostoista.

Tasetiedoista raportoidaan EKP:lle lainakanta, joka on 100-prosenttisesti katettu asunto- tai kiinteistövakuudella, ja korkotilastoissa edellytetään tieto uusista lainoista, jotka on täysin katettu jollain vakuudella ja/tai takauksella.

Vakuuksiksi/takauksiksi hyväksytään ainoastaan vakuudet ja takaukset, jotka hyväksytään luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista 26. päivänä kesäkuuta 2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (575/2013). Näin ollen esimerkiksi henkilötakausta ei huomioida.

Laina katsotaan vakuudelliseksi, jos vakuus tai vakuuksien ja takauksien yhteissumma kattaa koko lainan määrän; LTV:n (*loan to value*, lainan arvo suhteessa vakuuden arvoon) tulee olla pienempi tai yhtä suuri kuin 1. LTV-arvoa laskettaessa käytetään vakuuden kokonaisarvoa eikä siis sitä arvoa, joka hyväksytään vakavaraisuuslaskelmissa. Ennen LTV:n laskentaa vakuuden kokonaisarvosta vähennetään kuitenkin vakuuteen kohdistuvat paremmat saamisoikeudet. Jos vakuuden kokonaisarvoa (käypää arvoa) ei ole raportoijan järjestelmässä käytettävissä, tulee se arvioida parasta mahdollista menetelmää käyttäen.

Lainan vakuus raportoidaan taseeseen kirjatun lainakannan, uusien nostojen ja aitojen uusien sopimusten ja uudelleen neuvoteltujen lainasopimusten osalta. Vakuutta ei raportoida lainaan kohdistuvan, erikseen raportoitavan kertyneen koron osalta.

RATI-raportoinnissa yksi laina luokitellaan yhteen vakuusluokkaan, ei useampaan luokkaan kuten vakavaraisuuslaskelmissa.Vakuustieto raportoidaan LD-tietueen kentässä 16, ja käytettävä vakuusluokittelu on seuraava:

- vakuudeton (U)
- vakuusvaje (D)
- asunto- ja kiinteistövakuudelliset (≥100%) (M)
- asunto- ja kiinteistövakuudelliset (<100%) (P)
- muu vakuus (O)
- takaus (G).

Vakuudeton laina (U), on sellainen, jossa LTV = 0.

Luokka *vakuusvaje (D)* kattaa sellaiset lainat, joiden LTV on suurempi kuin 1 eli vakuuden arvo on pienempi kuin lainan määrä.

Asunto- ja kiinteistövakuudelliset (≥100 %) (M) lainat ovat sellaisia, joissa asunto- tai kiinteistövakuus kattaa koko lainan määrän. Mukaan lasketaan myös ympärivuotiset asuinkelpoiset kesämökit.

Asunto- ja kiinteistövakuudelliset (<100 %) (P) lainat ovat sellaisia, joissa vakuuksien ja takauksien yhteenlaskettu määrä on suurempi kuin lainan määrä (LTV≤1), mutta asunto- tai kiinteistövakuus ei kata kuitenkaan koko lainaa. Asunto- tai kiinteistövakuus on kuitenkin lainan pääasiallinen vakuus. Mukaan lasketaan myös ympärivuotiset asuinkelpoiset kesämökit.

Luokkaan *muu vakuus (O)* raportoidaan lainat, joiden vakuuksien ja takauksien yhteenlaskettu määrä on suurempi kuin lainan määrä (LTV≤1), ja lainan pääasiallinen vakuus on jokin muu kuin asunto- tai kiinteistövakuus tai takaus, esimerkiksi arvopaperisalkku.

Luokkaan *takaus (G)* raportoidaan lainat, joiden vakuuksien ja takauksien yhteenlaskettu määrä on suurempi kuin lainan määrä (LTV≤1), ja lainan pääasiallisena vakuutena on takaus.

10.6 Alkuperäinen maturiteetti

LD-tietueen kentässä 43 raportoidaan talletus- ja lainakannasta sopimuksen alkuperäinen maturiteetti (koodilista 13: maturiteetti, alkuperäinen). Laina tai talletus pysyy koko elinkaarensa ajan samassa maturiteettiluokassa. Sellaiset saamis- ja velkaerät, joiden juoksuaika on määritelty ikuiseksi tai juoksuaika on yli 50 vuotta, ilmoitetaan maturiteettiluokassa 99.

Uusina talletussopimuksina raportoidaan ainoastaan määräaikaistalletukset (I.225), (jälkimarkkinattomat) velkakirjalainat (I.223) ja Repomyynnit (I.224), aina alkuperäisen maturiteetin mukaan.

Uudet yritys- ja kotitalouslainasopimukset ilmoitetaan alkuperäisen koron kiinnitysajan lisäksi myös alkuperäisen maturiteetin mukaan luokiteltuina.

Tililuottojen/sekkitilien, pidennettyjen luottokorttiluottojen, maksuaikaluottojen ja valmiusluottolimiittien alkuperäiseksi maturiteetiksi raportoidaan ”Ei maturiteettia”. Suomen Pankki yhdistää tiedot EKP:tä varten maturiteettiluokkaan ”Enintään 1 vuosi”.

Yön yli -talletusten, irtisanomisehtoisten talletusten sekä sähköisen rahan (talletusvaateet I.221, I.222. I.226, I.227 ja I.228) alkuperäinen maturiteetti on aina ”Vaadittaessa maksettava / yön yli ” eli 1.

SBS-tietueessa voidaan ilmoittaa saamisissa olevat ISIN-koodilliset arvopaperit ilman liikkeeseenlasku- ja maturiteettipäivää. Suomen Pankki hakee tiedot EKP:n keskitetystä arvopaperirekisteristä. ISIN-koodittomien papereiden liikkeeseenlasku- ja maturiteettipäivät sen sijaan tulee ilmoittaa.

Rahalaitoksen itsensä liikkeeseen laskemat velkapaperit luetaan varantopohjaan, ja niiden liikkeeseenlasku- ja maturiteettipäivät raportoidaan aina. Tämä koskee myös ISIN-koodillisisia velkapapereita. Näin voidaan varmistaa raportoijan ja keskitetyn arvopaperitietokannan tietojen yhtäpitävyys vähimmäisvarantojen vahvistamisen yhteydessä.

10.7 Jäljellä oleva maturiteetti

RATI-tiedonkeruun LD-tietueessa raportoidaan lainakannasta myös jäljellä oleva maturiteetti kentässä 44. Jäljellä oleva maturiteetti määräytyy sen mukaan, milloin pääoma on kokonaan maksettu pois. Lainalle raportoidaan siis yksi jäljellä olevan maturiteetin tieto.

KOTI-tiedonkeruun CS-tietueessa konsernin rahoitussaamiset ja velkapaperivelat sekä paikallisten yksiköiden paikalliset saamiset ja velat raportoidaan luokiteltuna jäljellä olevan maturiteetin mukaan (koodilista 14: jäljellä oleva maturiteetti).

10.8 Korontarkistusperiodi

Yritysten ja kotitalouksien lainakannasta raportoidaan LD-tietueessa myös korontarkistusperiodi kentässä 40 ”Seuraava korontarkastusajankohta”.

Tällä tarkoitetaan sitä periodia, joka on sovittu lainasopimuksessa lainan koron muutoksesta. Kenttä saa arvon ”1”, kun korko tarkistetaan vuoden kuluessa. Jos korko tarkistetaan 1–2 vuoden kuluessa, saa kenttä arvon ”2” ja muussa tapauksessa arvon ”3” (koodilista 22: koron tarkistus).

Korontarkistusluokkaan "Seuraavan vuoden aikana" luetaan euribor- ja primekorkosidonnaiset lainat sekä lainat, joihin sovelletaan jotain muuta korkosidonnaisuutta, jonka perusteella lainan korkoa tarkistetaan jatkuvasti. Myös lainat, joiden korko tarkistetaan jonkin indeksin perusteella tai rahalaitoksen hallinnollisen päätöksen perusteella raportoidan korontarkistusluokassa ”seuraavan vuoden aikana”. Repo-ostojen ja -myyntien tapauksessa korontarkistusperiodi raportoidaan alkuperäisen maturiteetin mukaan.

Muiden sektoreiden kuin kotitalouksien ja yritysten lainojen tapauksessa kenttä jätetään tyhjäksi.

10.9 Korkosidonnaisuus

Lainat ja talletukset (LD-tietue) raportoidaan korkosidonnaisuuksittain (koodilista 23: korkosidonnaisuus). Korkosidonnaisuudet tulee raportoida kannan, uusien sopimusten ja uusien nostojen tapauksessa sellaisina kuin ne ovat tilastointiajanjaksolla. (Poikkeuksena kuitenkin korkokaton käsittely, ks. kohta 11.5).

Korkosidonnaisuuskategoriat ovat seuraavat (Virati-luokitus A):

- euriborkorot (E)
- omat viitekorot (R)
- kiinteät korot (F)
- indeksi tai johdannainen (I)
- muut korot (O).

Euribor-korkokategoriassa raportoidaan lainat ja talletukset, joiden viitekorkona käytetään vain euriborkorkoja.

Omat viitekorot -korkokategoriassa raportoidaan lainat ja talletukset, joiden viitekorkona käytetään vain raportoijan omia viitekorkoja, kuten primekorkoja.

Kiinteät korot -korkokategoriassa raportoidaan lainat ja talletukset, joiden korko on kiinteä. Myös nollakorkoiset lainat (esimerkiksi maksuaikalainat) ja talletukset raportoidaan tässä kategoriassa.

Indeksi tai johdannainen -korkokategoriassa raportoidaan lainat ja talletukset, joiden viitekorkona käytetään jonkin indeksin tai johdannaisen markkinakehitystä. Lainaan tai talletukseen voi sisältyä myös kiinteä tai euriborsidonnainen osuus, joka maksetaan riippumatta indeksin tai johdannaisen kehityksestä.

Muut korot -korkokategoriassa raportoidaan lainat ja talletukset, joiden viitekorkona käytetään esim. peruskorkoa tai liborkorkoa (ks. myös korkosidonnaisuuden muutos, kohta 11.2.3).

Repo-ostojen ja -myyntien tapauksessa korkosidonnaisuusluokka on pääasiassa "F" kiinteät korot. ”Open end -repojen” korkosidonnaisuus voi olla myös jokin muu kuin kiinteä korko.

10.10 Lainan koko

LD-tietueessa uudet yrityslainasopimukset ja uudet nostetut yrityslainat luokitellaan myös lainan koon mukaan kentässä 45 (koodilista 19). Kentässä luokitellaan jokainen yksittäinen laina, ei asiakkaan lainojen yhteenlaskettua summaa. Kokoluokat ovat:

- enintään 50 000 EUR (11)
- yli 50 ja enintään 250 000 EUR (12)
- yli 250 000 ja enintään 1 miljoona EUR (2)
- yli 1 miljoona EUR (3).

10.11 Konsernin sisäiset erät (RATI-raportointi)

RATI-raportissa lainoista ja talletuksista (LD-tietue), velkapapereista sekä osakkeista ja osuuksista (SBS-tietue) sekä johdannaisista (REST-tietue) erotellaan raportissa kantatiedoista omaksi rivikseen ne erät, joissa vastapuolena on *samaan konserniin tai yhteenliittymään* kuuluva rahoitus- tai vakuutuslaitos (S.12)[11], ulkomainen sivukonttori tai emoyhtiö (koodilista 16: konsernin sisäiset erät). Virtatietoja ei tarvitse eritellä.

Mikäli lainan, talletuksen, velkapaperin, osakkeen, osuuden tai johdannaisen vastapuoli

1) on *samaan konserniin* kuuluva rahoitus- tai vakuutuslaitos tai ulkomainen sivukonttori, käytetään koodia ”C”,
2) on konsernin emoyhtiö, käytetään koodia ”P”,

[11] Sisältää muut rahalaitokset kuin keskuspankit (S.122), muut rahoituslaitokset (esim. sijoitusrahastot [S.124]), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S.126) sekä vakuutuslaitokset (S.128).

3) ei ole samaa konsernia tai on jokin muu konserniyritys kuin kohdassa 1) tai 2) mainittu, käytetään koodia ”N”.

Konsernitietojen raportointia KOTI-raportissa käsitellään luvussa 16.

10.12 Käyttötarkoitusluokitus

Kotitalouksien (S.14) sekä kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen (S.15) lainakanta sekä aidot uudet lainasopimukset, uudelleen neuvotellut lainat ja uudet nostetut lainat luokitellaan RATI-tiedonkeruussa käyttötarkoituksen mukaan (koodilista 15: käyttötarkoitus).

Muihin sektoreihin käyttötarkoitusluokitusta ei sovelleta, jolloin LD-tietueen käyttötarkoituskenttä (kenttä 13) saa aina arvon ”N”.

Sovellettava käyttötarkoitusluokitus on seuraava:

- (H) asunnot (asuinrakennukset, asunto-osakkeet ja -osuudet)
- (R) vapaa-ajanasunnot
- (S) opinnot
- (C) kulutus
- (O) muu käyttötarkoitus
- (N) käyttötarkoitusta ei määritelty.

Jos elinkeinonharjoittajien lainat on otettu yksityiseen käyttöön, luokitellaan ne normaalisti käyttötarkoitusluokituksen mukaan. Ammatinharjoittamiseen tarkoitetut lainat, esim. autolainat, luokitellaan muuhun käyttötarkoitukseen (O).

Kotitalouksien luottokortti- ja tililuotot luokitellaan aina kulutusluotoiksi (C). Sen sijaan kotitalouksia palvelevien yhteisöjen luottokortti- ja tililuotot luokitellaan muuhun käyttötarkoitukseen (O).

10.12.1 Asuntolainat (H)

Asuntolainat sisältävät asuinrakennuksiin sekä asunto-osakkeisiin ja -osuuksiin liittyvät lainat.

Asuinrakennukset:

Lainat, jotka myönnetään asuinrakennusten hankkimiseksi tai rakennuttamiseksi, sekä asuinrakennusten remontointiin myönnetyt lainat (myös peruskorjausta pienempiin remontteihin myönnetyt lainat).

Asunto-osakkeet ja -osuudet:

Lainat, jotka myönnetään osakkeiden tai osuuksien hankkimiseksi asunto-osakeyhtiöistä, -osuuskunnista tai asuinkiinteistöistä. Lisäksi asunto-osakeyhtiöitä, -osuuskuntia tai asuinkiinteistöyhtiöitä koskevat remontointiin myönnetyt lainat (myös peruskorjausta pienempiin remontteihin).

Sijoitusasuntojen hankkimiseksi myönnetyt lainat luokitellaan myös asuntolainoiksi.

10.12.2 Vapaa-ajanasuntoihin liittyvät luotot (R)

Lainat, jotka myönnetään uusien tai käytettyjen vapaa-ajanasuntojen/kesämökkien hankkimiseksi tai remontoimiseksi (myös peruskorjausta pienempiin remontteihin myönnetyt lainat).

10.12.3 Opintolainat (S)

Lainat, jotka myönnetään yksityishenkilöille opiskeluun tai opintomatkojen yms. rahoittamiseen.

10.12.4 Kulutusluotot (C)

Kotitalouksille myönnetyt lainat, jotka on myönnetty henkilökohtaiseen käyttöön tulevien kulutustavaroiden ja palveluiden hankkimiseksi. Tähän merkitään muun muassa seuraavat:

- Kaikki tili- ja luottokorttiluotot (myös luotolliset sekkitilit).
- Matkoja varten myönnetyt luotot (muut kuin opinto- tai työmatkat).
- Muut luotot, jotka on myönnetty kotitalouksille kulutukseen (esim. auton, kodinkoneiden jne. hankintaa varten myönnetyt luotot).

10.12.5 Muu käyttötarkoitus (O)

Lainat, jotka eivät sisälly em. ryhmiin. Esimerkiksi liiketoimintaan (tuotantotarkoitukseen), velkajärjestelyihin, arvopaperi- ym. sijoituksiin ja muihin vastaaviin tarkoituksiin myönnetyt lainat.

Esimerkiksi maanviljelijän saama laina siemenviljan tai traktorin hankintaan ei ole kulutusluottoa, vaan kuuluu muu käyttötarkoitus -luokkaan. Maanviljelijän saama laina henkilöauton ostoon kuuluu kulutusluottoihin, jos auto on ostettu yksityiskäyttöön, ja muihin lainoihin, jos auto on hankittu ammattikäyttöön.

10.12.6 Käyttötarkoitusta ei määritelty (N)

Muiden kuin kotitaloussektorin (S.14) ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen (S.15) lainoja ei luokitella käyttötarkoituksen mukaan. Niiden käyttötarkoitusluokaksi merkitään N (LD-tietue, kenttä 13).

11 KORKOKÄSITTEET RATI-TEDONKERUUSSA

11.1 Sovellettavat korkokäsitteet

Sovittu vuosikorko on rahalaitoksen ja asiakkaan välisessä sopimuksessa sovittu korko korotettuna vuositasolle. Se kuvaa sitä korkoa, jonka rahalaitos maksaa talletuksista tai perii lainoista. Korko raportoidaan aina raportoijan näkökulmasta käsin, eli jos rahalaitoksen maksama tai saama korko poikkeaa asiakkaan saamasta tai maksamasta korosta, korkona raportoidaan rahalaitoksen saama tai maksama korko. Esim. kolmannen osapuolen asiakkaalle maksamia tukia ei oteta huomioon, koska ne eivät vaikuta rahalaitoksen maksamaan tai saamaan korkoon. Jos asiakkaan maksamaa korkoa ei makseta kokonaan pankille, vaan osa korosta maksetaan kolmannelle osapuolelle, korkotilastoissa raportoidaan pankin saama osuus. Lisäksi korot raportoidaan aina bruttomääräisinä ennen veroja.

Lainakantojen keskikoron laskemisessa ei oteta huomioon hoitamattomia lainoja eikä velkojen uudelleenjärjestelyihin myönnettyjä alikorkoisia lainoja. Alikorkoiset lainat ovat viitekorollisia lainoja, joiden marginaali on 0 tai negatiivinen (Finanssivalvonnan S-raportti). Henkilökuntalainat, joiden marginaali on nolla tai negatiivinen lasketaan kuitenkin mukaan korkotilastoihin.

Hoitamattomista lainoista raportoidaan ainoastaan kantatieto (taloustoimi S) – esimerkiksi uusia sopimuksia (N01 tai N02) tai nostoja (D) ei raportoida. Hoitamattomien lainojen korkoprosentteja ei myöskään raportoida. Hoitamattomat lainat ovat mukana kentän 32 tasearvossa mutta ne on vähennetty kentästä 34, jossa ilmoitetaan tasearvo pl. hoitamaton kanta. Hoitamattomien lainojen sovittuja korkoja ei oteta mukaan sovitun vuosikoron laskentaan (kenttä 35). Jos raportoitu rivi koostuu pelkästään hoitamattomista lainoista, korkotietona raportoidaan 0 %. Korkoprosenttitietoja kentässä 35 ei raportoida myöskään alikorkoisille lainoille.

Hoitamattomien lainojen osalta noudatetaan Euroopan pankkiviranomaisen (European Banking Authority, EBA) määritelmää (non-performing-loans). Laina on hoitamaton, kun saaminen on yli 90 päivää myöhässä tai on syytä olettaa, että velallinen ei suoriudu maksuistaan.

11.1.1 Sovittu vuosikorko

Rahalaitoksen myöntämistä lainoista ja sen vastaanottamista talletuksista raportoidaan sovittu vuosikorko kantojen, uusien talletussopimusten, aitojen uusien lainasopimusten ja uudelleen neuvoteltujen lainojen sekä uusien nos-

tettujen lainojen osalta. Sovittu vuosikorko on rahalaitoksen ja asiakkaan sopima korko, joka on korotettu vuositasolle ottaen huomioon korkomaksujen frekvenssi. Se kattaa kaikki talletuksista ja lainoista maksettavat korot, mutta ei muita mahdollisia kuluja. Sovittu vuosikorko ilmoitetaan prosentteina.

Mikäli talletukselle kertynyt korko lisätään pääomaan ja lainan kaikki maksut ja takaisinmaksut suoritetaan säännöllisin väliajoin vuoden sisällä, sovittu vuosikorko lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$x = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1$$

x	on sovittu vuosikorko
r_{ag}	on nimelliskorko, josta on sovittu rahalaitoksen ja asiakkaan välillä, kun talletuksen korko lisätään pääomaan ja lainan kaikki maksut ja takaisinmaksut suoritetaan säännöllisin väliajoin vuoden sisällä
n	on talletuksen koron pääomittamisten ja lainan (takaisin)maksujaksojen määrä vuodessa, eli n = 1, kun maksu suoritetaan kerran vuodessa, n = 2, kun maksu suoritetaan puolivuosittain, n = 4, kun maksu suoritetaan neljännesvuosittain ja n = 12, kun maksu suoritetaan kuukausittain.

Sovitun vuosikoron laskemisessa on olennaista se, kuinka usein korko maksetaan eli talletuksen korko lisätään pääomaan tai lainan korko maksetaan pankille. Talletuksen tai lainan alkuperäisellä maturiteetilla ei ole merkitystä koron määräytymisessä.

Esimerkki:

Talletus, joka on toistaiseksi voimassa ja jonka nimelliskorko, 3 %, lisätään pääomaan kerran vuodessa. Sovittu vuosikorko on yhtä suuri kuin sen nimelliskorko eli 3,00 %:

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{3{,}00\%}{1}\right)^{1} - 1 = 3{,}00\%$$

Esimerkki:

Jos edellisessä esimerkissä olevan talletuksen korko lisätään pääomaan neljä kertaa vuodessa, sovittu vuosikorko on hieman korkeampi eli 3,03 %:

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{3{,}00\%}{4}\right)^{4} - 1 = 3{,}03\%$$

Esimerkki:

Sovittu vuosikorko on yhtä suuri kuin edellisessä esimerkissä eli 3,03 %, jos kysymyksessä on 3 kuukauden määräaikaistalletus, jonka nimelliskorko on 3 % ja jonka korko maksetaan talletuksen erääntyessä. Tällöin kaavan muuttuja n = 4.

Esimerkki:

Jos 3 kuukauden määräaikaistalletuksen korko maksetaankin kunkin kuukauden lopussa, muuttuja n = 12 ja sovituksi vuosikoroksi muodostuu 3,04 %:

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{3{,}00\%}{12}\right)^{12} - 1 = 3{,}04\%$$

Esimerkki:

Jos yön yli -talletuksen korko maksetaan joka päivä, n = 365 ja 3,00 prosentin nimelliskorkoa vastaa sovittu vuosikorko

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{3{,}00\%}{365}\right)^{365} - 1 = 3{,}04\%$$

Jos sen sijaan yön yli -talletuksen korko maksetaan kerran vuodessa, on sovittu vuosikorko 3,00 %

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{3{,}00\%}{1}\right)^{1} - 1 = 3{,}00\%$$

Esimerkki:

Kaavan avulla voidaan johtaa vuositasoinen sovittu korko myös esimerkiksi 10 000 euron talletukselle, jossa asiakkaalle maksetaan kahden vuoden kuluttua 11 000 euroa. Koska korko maksetaan kerran 2 vuodessa, kaavan muuttuja n = ½. Asiakkaan saama kokonaistuotto kahdelta vuodelta on 10 %. Sovittu vuosikorko on 4,88 %, ja se lasketaan seuraavasti:

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{10{,}0\% \,/\, 2}{1 \,/\, 2}\right)^{1/2} - 1 = 4{,}88\%$$

Esimerkki:

Vastaavalla tavalla voidaan johtaa myös sovittu vuosikorko esimerkiksi nimelliskoroltaan 5,00 prosentin asuntolainalle, jonka korko maksetaan ja jota lyhennetään kuukausittain. Sovituksi vuosikoroksi muodostuu 5,12 %.

$$i = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^{n} - 1 = \left(1 + \frac{5{,}00\%}{12}\right)^{12} - 1 = 5{,}12\%$$

Esimerkki:

1. Jos asiakkaalla on lainassaan kolmannen osapuolen maksama korkotuki, raportoi luottolaitos LD-tietueella korkona myös korkotuen. Lainan korko on esimerkiksi euribor + 5 prosenttiyksikköä, josta asiakas maksaa euribor + 2 prosenttiyksikköä ja kolmas osapuoli 3 prosenttiyksikköä.

2. Jos luottolaitoksella on lainajärjestelyissä mukana kolmas osapuoli (alihankkija), joka saa osan asiakkaan maksamasta korosta, ei tätä korkoa raportoida. Asiakas maksaa lainasta korkoa esimerkiksi euribor + 8 prosenttiyksikköä. Tästä korosta 2 prosenttiyksikköä maksetaan lainan alihankkijalle, ja luottolaitos saa euribor + 6 prosenttiyksikköä, joka raportoidaan Suomen Pankille.

Jos lainan lyhennykset ja korot maksetaan eri tahdissa, määräytyy yllä olevassa laskukaavassa käytettävä muuttuja *n* koronmaksun frekvenssin perusteella. Näin ollen laskukaavaa voidaan soveltaa muun muassa seuraavissa tapauksissa, jos lainakorko maksetaan säännöllisesti:

- kertalyhenteinen laina
- laina, johon sisältyy lyhennysvapaita jaksoja
- jatkuvasti voimassa oleva laina, jota ei ole pakko lyhentää.

11.1.2 Suppeasti määritelty efektiivinen korko

Jos lainan tai talletuksen korkomaksua ei pääomiteta säännöllisesti, tulee rahalaitoksen raportoida lainojen ja talletusten kantatietojen sekä uusien talle-

tussopimusten ja aitojen uusien lainasopimusten sekä nostettujen lainojen tapauksessa suppeasti määritelty efektiivinen korko. Tämä efektiivinen korko on sama kuin luottolaitoksen ja asiakkaan sopimien kaikkien muiden olemassa olevien tai tulevien sitoumusten kuin lainaan liittyvien muiden kulujen nykyarvo. Suppeasti määritelty vuositasoinen korko ei ota huomioon muita lainanhoitokuluja kuin korot, ja se vastaa todellisen vuosikoron korko-osuutta.

Useimmiten vuositasoinen sovittu korko ja suppeasti määritelty efektiivinen korko antavat saman tuloksen.

11.1.3 Todellinen vuosikorko

Uusista kulutusluotto- ja asuntolainasopimuksista kerätään todelliset vuosikorot siten kuin ne lasketaan kuluttajasuojalainsäädännön mukaan.[12] Koska laki edellyttää, että todelliset vuosikorot tulee laskea vain yksityishenkilöille myönnettävistä lainoista, todelliset vuosikorot raportoidaan vain kotitalouksille ja elinkeinonharjoittajille myönnetyistä lainoista. Kotitalouksia palveleville voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (KPVTY:t) myönnetyt lainat jäävät tämän raportoinnin ulkopuolelle.

Todellisesta vuosikorosta kerätään tiedot sekä aitojen uusien lainasopimusten (taloustoimi N01) että uudelleen neuvoteltujen lainojen (taloustoimi N02) keskimääräisestä korosta. Korkoa laskettaessa otetaan huomioon kaikki lainan nostamiseen ja hoitamiseen liittyvät kulut, joita ovat mm. avausmaksu, tilinhoito- ja käsittelymaksut, hallintokulut, laskutusmaksut sekä asiakirjojen valmistelukulut. Hoitamattomista lainoista ei raportoida taloustoimia N01, N02 ja D (N01 = aito uusi lainasopimus, N02 = uudelleen neuvoteltu lainasopimus, D = uusi nosto).

11.2 Uusi sopimus / uusi liiketoimi ja uudet lainojen nostot

EKP seuraa uusia laina- ja talletussopimuksia kuvaavassa tilastossa yritys- ja kotitaloussektorille myönnettyjen uusien lainojen määrää ja rahoituksen hintaa sekä yritys- ja kotitaloussektorin rahalaitoksiin tallettamien uusien varojen määrää ja niille maksettavaa korkoa. Muutokset uusien lainojen ja talletusten koroissa ja määrissä kuvaavat osaltaan rahapolitiikan välittymistä taloudessa.

Uudet lainat ja talletukset kirjataan EKP:n korkotilastossa aina sopimuksentekopäivälle siten, että koko sovitun lainan/talletuksen määrä ja sopimuksen-

[12] Ks. kuluttajansuojalaki ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY.

tekohetkellä tiedossa oleva korko raportoidaan uuden sopimuksen yhteydessä. Hoitamattomista lainoista ei raportoida taloustoimien N01, N02 ja D korkoja. Kansallisesti seurataan kuitenkin myös raportointiperiodin aikana nostettujen lainojen määrää ja nostetuista lainoista maksettavia korkoja.

Uusilla liiketoimilla/sopimuksilla tarkoitetaan kaikkia asiakkaan ja rahalaitoksen välillä raportointiajanjakson aikana tehtyjä kahdenvälisiä uusia sopimuksia, joilla yksilöidään lainan/talletuksen korko ja muut sopimusehdot. Uudet sopimukset koostuvat kahdesta osasta:

1. *Aidot uudet sopimukset*, joilla yksilöidään ensimmäistä kertaa korko ja muut sopimusehdot
2. Sopimukseen liittyvien *uudelleen neuvoteltujen* ehtojen *tuloksena syntyneet uudet sopimukset*

Uudet talletussopimukset raportoidaan vain uudet sopimukset -tasolla (taloustoimi N). Uudet lainasopimukset sen sijaan raportoidaan joko aitoina uusina sopimuksina (taloustoimi N01) tai lainojen uudelleenneuvotteluina (taloustoimi N02). Aitojen uusien sopimusten ja lainojen uudelleenneuvotteluiden summan tulee vastata ennen vuotta 2014 raportoitua lainojen uusia sopimuksia.

Uusia sopimuksia ja nostoja koskevat tiedot raportoidaan vain seuraavista talletus- ja lainavaateista:

- jälkimarkkinattomat velkakirjalainat (223)
- repomyynnit (224)
- määräaikaistalletukset (225)
- jälkimarkkinattomat rahamarkkinavelkakirjalainat (41)
- repo-ostot (46)
- muut lainat (47)

Yön yli -talletuksista, irtisanomisehtoisista talletuksista, e-rahasta sekä tili- ja korttiluotoista kerätään vain kuukauden lopun kantatiedot, koska EKP:n ohjeistuksen mukaan kuukauden lopun kannat vastaavat kuukauden aikaisia taloustoimia.

11.2.1 Uudet talletussopimukset

Uusilla talletussopimuksilla (taloustoimi N) tarkoitetaan kaikkia asiakkaan ja rahalaitoksen välillä raportoitavan ajanjakson aikana tehtyjä uusia sopi-

muksia, joilla yksilöidään ensimmäistä kertaa talletuksen korko sekä talletukseen liittyvien ehtojen uudelleenneuvottelujen tuloksena syntyneitä uusia sopimuksia.

Tavallisissa määräaikaistalletuksissa kiinteä rahasumma sijoitetaan ennalta määrätyksi ajaksi, jolloin uusi liiketoimi syntyy vain, kun asiakas ja luottolaitos sopivat talletuksen suuruuden ja korkoprosentin uutta talletustiliä ensimmäistä kertaa avattaessa. Normaalisti määräaikaistalletuksia ei pidennetä, mutta jos tämä kuitenkin on mahdollista, uusien neuvottelujen tuloksena syntynyttä talletussopimuksen pidennystä tulee käsitellä uutena liiketoimena. Määräaikaistalletuksen automaattinen uudistaminen ei sitä vastoin ole uusi liiketoimi. ASP-talletuksissa uutena liiketoimena raportoidaan koko säästötavoitteen asemesta vain ensimmäinen tilille tehty talletus.

11.2.2 Aidot uudet lainasopimukset, uudelleen neuvotellut lainat ja uudet nostetut lainat

Aidoilla uusilla lainasopimuksilla (taloustoimi N01) tarkoitetaan kaikkia asiakkaan ja rahalaitoksen välillä tehtyjä uusia lainasopimuksia, joilla yksilöidään ensimmäistä kertaa lainan korko ja muut ehdot, riippumatta siitä, nostetaanko laina tilastointiajanjakson aikana. Aidot uudet lainasopimukset kasvattavat myönnettyjen luottojen kokonaismäärää.

Lainojen uudelleenneuvotteluilla (taloustoimi N02) tarkoitetaan sellaisia uusia lainasopimuksia, jotka syntyvät olemassa olevien lainojen uudelleenneuvottelujen tuloksena. Toisin kuin aidot uudet sopimukset, uudelleenneuvottelut eivät lisää myönnettyjen luottojen määrää.

Siirtyvä laina raportoidaan eri tavoin sen mukaan, mikä rooli asiakkaalla on:

1. Pankki A myy/siirtää lainan Pankille B asiakkaan tietämättä ja sopimusehdot eivät muutu. Liiketoimi raportoidaan siirtona, ei uutena sopimuksena.
2. Jos sopimusehdot siirron yhteydessä muuttuvat, alkuperäinen laina raportoidaan uudelleen neuvoteltuna sopimuksena (tällöin myös asiakas on aktiivinen/tietoinen siirrosta)
3. Jos asiakas nostaa uuden lainan Pankista B ja maksaa sillä pois lainan Pankista A ja tämän lisäksi tekee vielä uuden sopimuksen, tällöin koko summa kirjautuu aitona uutena sopimuksena

Esimerkki:
100 000 €:n lainasta Pankista A siirtyy 100 000 € Pankkiin B ja Pankki B myöntää lisälainaa 10 000 €.

Asiakas nostaa Pankista B 110 000.

1.

Taloustoimi	Lainojen siirrot	Pankki A	Pankki B
D			10 000
N01			10 000
S		0 *)	110 000
F	LS	100 000	
F	LA		100 000

2.

Taloustoimi	**Lainojen siirrot**	**Pankki A**	**Pankki B**
D			10 000
N01			10 000
N02			100 000
S		0 *)	110 000
F	LS	100 000	
F	LA		100 000

3.

Taloustoimi	**Lainojen siirrot**	**Pankki A**	**Pankki B**
D			110 000
N01			110 000
S		0 *)	110 000

*) Vähennetty 100 000 € kantatiedoista

Uudelleenneuvottelujen tuloksena voi syntyä sopimus esimerkiksi silloin, kun lainan marginaali neuvotellaan uudelleen. Uudelleenneuvotteluna ei kuitenkaan pidetä vanhojen lainaehtojen automaattista muuttamista, jos se toteutetaan ilman asiakkaan aktiivista puuttumista asiaan ja ilman sopimusehtoja koskevia uusia neuvotteluja.

Lyhennysvapaa. Mikäli mahdollisuudesta lyhennysvapaaseen on sovittu alkuperäisen sopimuksenteon yhteydessä, sitä ei raportoida uudelleen neuvoteltuna sopimuksena. Mikäli mahdollisuus lyhennysvapaaseen ei sisälly lainasopimukseen, vaan se tehdään erillisenä, esim. pankin kampanjan yhteydessä, se kirjataan tilastoihin uudelleen neuvoteltuna lainana (taloustoimi N02).

Luottolaitoksen asiakkaalle antamaa sitovaa luottolupausta ei lasketa mukaan aitoihin uusiin sopimuksiin eikä uudelleen neuvoteltuihin lainoihin; uusi lainasopimus syntyy vain silloin, kun asiakas allekirjoittaa lainaehdot.

Uudet nostot (taloustoimi D) sisältävät raportointiajanjakson aikana nostetut uudet lainat. Sellaisesta lainan uusinnasta, jossa lainan kokonaismäärä ylittää uusinnan kohteena olevan lainan määrän, kirjataan uusiin nostoihin vain vanhan lainan ylittävä osuus.

11.2.3 Korkosidonnaisuuden muutokset

Sopimuksessa olevan viitekoron (esim. euribor, prime) automaattinen tarkistaminen ei ole uusi liiketoimi, koska sen yhteydessä ei neuvotella vanhan sopimuksen ehtoja uudelleen. Tällaiset korontarkistukset heijastuvat vain laina- ja talletuskantojen korkoihin. Sen sijaan sopimuksen viitekorkoon lisättävän (tai siitä vähennettävän) marginaalin tarkistaminen asiakkaan ja luottolaitoksen välisten neuvottelujen tuloksena on uusi liiketoimi, ja se raportoidaan LD-tietueella joko uutena sopimuksena (talletukset) tai uudelleenneuvotteluna (lainat).

Lainan korkosidonnaisuuden muutos (esim. viitekoron vaihto euriborista primekorkoon tai toiseen euriborkorkoon tai kiinteän koron vaihto euriborsidonnaiseen korkoon) ei ole uusi sopimus, jos korkosidonnaisuuden muutoksesta on sovittu voimassa olevalla sopimuksella. Tällöin koron muutosta ei myöskään raportoida uudelleen neuvoteltuna lainasopimuksena. Jos sitä vastoin korkosidonnaisuuden vaihdos tehdään uusien neuvottelujen tuloksena, raportoidaan laina uudelleen neuvoteltuna. Jos korkosidonnaisuuden vaihtamiseen liittyy neuvottelu lainan marginaalista, on kysymys niin ikään uudelleen neuvotellusta lainasopimuksesta.

Esimerkki:
10 vuoden laina, jonka korko on kiinteä laina-ajan ensimmäiset neljä vuotta, minkä jälkeen jäljellä olevalle laina-ajalle sovitaan korko. Aitoja uusia lainasopimuksia ovat sopimuksen alkuperäisellä tekohetkellä sovittu neljän ensimmäisen vuoden kiinteä korko. Neljän vuoden jälkeen sovittu korko on uudelleen neuvoteltu lainasopimus.

Esimerkki:
Laina, joka myönnetään 10 vuodeksi. Sopimuksen tekohetkellä sovitaan lainakorko koko laina-ajaksi siten, että ensimmäisen vuoden aikana korko on kiinteä, toisen vuoden ajan euribor + x % ja loppuajan euribor + y %. Tässä tapauksessa vain ensimmäiseksi vuodeksi sovittu kiinteä korko ilmoitetaan uutena liiketoimena, koska ennalta sovittu korkosidonnaisuuden tai marginaalin muuttaminen ei ole uusi sopimus vaan pikemminkin osa sopimuksen tekohetkellä sovittuja lainaehtoja.

11.2.4 Lisälaina

Vanhan lainan päälle otettavasta lisälainasta uuden sopimuksen määrä on se osuus, josta neuvotellaan lainaa nostettaessa. Esimerkiksi asiakas, jolla on

5 000 euron kulutusluotto 9 prosentin korolla, voi pyytää luottolaitosta lainamaan 2 000 euroa lisää. Tässä tapauksessa aito uusi liiketoimi on 2 000 euron lisälaina, jonka korosta neuvotellaan erikseen. Jos myös alkuperäisen 5000 euron lainan ehdot neuvotellaan sopimuksen teon hetkellä, raportoidaan lainan korotus, 2 000 euroa aitona uutena lainasopimuksena ja alkuperäinen laina (5 000 euroa) uudelleen neuvoteltuna lainasopimuksena.

11.2.5 Useassa erässä nostettava laina

Asiakas saattaa joissakin tapauksissa (esim. omakotitalon rakentamista varten otettu laina) nostaa hänelle myönnetyn lainan useassa erässä.
Koko laina raportoidaan kuitenkin uutena sopimuksena sopimuksen tekokuukauden mukaan. Sen sijaan kukin nostettu erä raportoidaan uutena nostona nostokuukauden mukaan.

Kattosopimuksen *(umbrella contracts*) nojalla asiakas voi nostaa lainoja useamman tyyppisiltä lainatileiltä tiettyyn, kaikki lainatilit kattavaan enimmäismäärään asti. Tällaisen sopimuksen tekemisajankohtana ei täsmennetä lainan tyyppiä, nostoaikaa tai sen korkoa, mutta sovitaan kuitenkin mahdollisista eri vaihtoehdoista. Tällaisia kattosopimuksia ei lueta kokonaisuudessaan uusiin sopimuksiin, vaan kukin lainan nosto kirjataan uudeksi sopimukseksi ja otetaan samalla mukaan myös kantatietoihin.

11.2.6 Nostamattomasta lainasta perittävät korot

Mikäli laina nostetaan erissä esimerkiksi talonrakentamisen rahoittamiseksi, lainan myöntävä luottolaitos voi pyytää korkoa myönnetyltä, mutta vielä nostamattomalta lainalta. Tätä ei tule sisällyttää korkotilastoon uutena liiketoimena tai kantatietona. Tällaista maksua ei katsota lainakoroksi vaan sopimukseen liittyväksi muuksi veloitukseksi, joka saattaa sisältyä todelliseen vuosikorkoon paikallisen käytännön mukaan, mutta jota ei oteta mukaan sovittua vuosikorkoa laskettaessa.

11.3 Alkuperäinen koron kiinnitysaika

Aidoista usista lainasopimuksista ja uudelleen neuvotelluista lainoista sekä uusista nostetuista lainoista kerätään tiedot sopimuksen alkuperäisen koron kiinnitysajan mukaan eriteltyinä. Alkuperäinen koron kiinnitysaika on sopimuksessa ennalta sovittu ajanjakso, jonka aikana korko ei voi muuttua. Alkuperäinen koron kiinnitysaika raportoidaan LD-tietueen kentässä 42 (koodilista 24).

Uusista määräaikaistalletussopimuksista ja jälkimarkkinattomista velkakirjalainoista ei raportoida alkuperäistä koron kiinnitysaikaa, mutta talletuksen alkuperäinen maturiteetti tulee raportoida.

Uuden euriborsidonnaisen lainan alkuperäinen koron kiinnitysaika on pääosin sama kuin viitekoron maturiteetti, sillä tällaisen lainan korko pysyy yleensä muuttumattomana seuraavaan korontarkistusajankohtaan asti. Primekorkoon sidotut lainat ilmoitetaan lyhimmässä koron kiinnitysaikaluokassa, koska sopimuksen viitekorko voi periaatteessa muuttua milloin tahansa.Repo-ostojen ja -myyntien tapauksessa alkuperäisenä koronkiinnitysaikana käytetään alkuperäistä maturiteettia.

11.4 Kirjausajankohta

Kantatietojen korot lasketaan kuukauden lopun havaintojen poikkileikkauksena kuukauden viimeisenä päivänä sovellettavien laina- ja talletuskorkojen painotettujen keskiarvojen mukaan. Aitojen uusien lainasopimusten, uudelleen neuvoteltujen lainasopimusten, uusien talletussopimusten ja uusien nostojen korot lasketaan puolestaan kaikkien kuukauden aikana toteutettujen uusien liiketoimien/nostojen korkojen määrillä painotettuna keskiarvona.

Poikkeuksen muodostavat tililuotot, valmiusluottolimiitit, maksuaikaluotot, pidennetyt luottokorttiluotot sekä yön yli -talletukset ja irtisanomisehtoiset talletukset, joista kerätään ainoastaan kuukauden lopun keskikorot. Näiden vaateiden kuukauden lopun kantojen katsotaan vastaavan kuukauden aikaisten uusien liiketoimien määrää.

11.5 Lainan korkokatto/korkolattia

Lainaan liittyvä korkokatto tai korkolattia ei vaikuta uuden lainasopimuksen raportointiin. Korkosidonnaisuus ja koron alkuperäinen kiinnitysaika raportoidaan siten kuin ne on määritelty lainasopimuksessa.

Esimerkki:
Uusi lainasopimus, jossa korko on sidottu primekorkoon:

Kenttä 41, korkosidonnaisuus saa arvon "R".
Kenttä 42, alkuperäinen koron kiinnitysaika saa arvon "1" (vaihtuvakorkoiset ja enintään 1 kk).

Lainojen kantatiedoista raportoidaan aina rahalaitoksen asiakkaalta saama korko. Kun korkokatto tai korkolattia on saavutettu, raportoidaan lainakannan korkokaton tai korkolattian mukainen korko. Jos korkokatto tai -lattia on liitetty lainaan, jonka viitekorkona on käytetty euriborkorkoa, pysyy laina koko sopimuksen voimassaoloajan euriborsidonnaisena, ellei sopimuksen viitekorkoa muuteta (ks. myös kohta korkosidonnaisuus, 10.9).

11.6 Eräiden erityistuotteiden käsittely

Porrastetusti nousevakorkoiset (laskevakorkoiset) lainat ja talletukset ovat sopimuksia, joille on sovittu kiinteä maturiteetti ja joiden korko nousee (laskee) sopimuksen aikana ennalta vahvistetun määrän.

Esimerkki:
Maturiteetiltaan 4 vuoden määräaikaistalletus, jonka korko on ensimmäisenä vuotena 2 %, toisena vuotena 3 %, kolmantena vuotena 4 % ja neljäntenä vuotena 5 %. Uutena liiketoimena tilastoitava vuositasoinen sovittu korko on tekijöiden *(1+korko)* geometrinen keskiarvo eli 3,49 %.

$$i = \sqrt[4]{(1+2\%)(1+3\%)(1+4\%)(1+5\%)} - 1 = 3{,}49\%$$

Talletuksen kannan korkona raportoidaan sen sijaan tilastointiajankohdan korko eli ensimmäisenä vuotena 2 %, toisena vuotena 3 % ja niin edelleen.

Talletussopimukseen saattaa liittyä ehto, jonka vuoksi talletuksen lopullinen korko ei ole sopimuksen tekohetkellä tiedossa. Määräaikaistalletukselle voidaan esimerkiksi maksaa ennalta sovitun kiinteän koron lisäksi jälkikäteen määräytyvä mahdollinen lisäkorko, jonka suuruus riippuu osakekorin käyttäytymisestä. Tällöin uuden määräaikaistalletuksen korkona tilastoidaan vain kiinteä korko, joka on tiedossa sopimuksen tekohetkellä. Mahdollinen lisäkorko otetaan huomioon vain kantatiedoissa.

Lainasopimusta tehtäessä asiakas ja pankki voivat sopia hyvin joustavista korkoehdoista. Laina voidaan esimerkiksi nostaa useassa erässä, ja asiakas saa valita kunkin noston yhteydessä sovellettavaksi koroksi joko 1 kuukauden euribor + 0,5 % tai 3 kuukauden euribor + 0,5 %. Sopimuksen synnyttyä pankki raportoi sovitun määrän uutena liiketoimena, mutta jos ensimmäistä lainaerää ei ole vielä nostettu, pankki ei voi tietää, minkä koron asiakas tulee valitsemaan. Tällöin nyrkkisääntö on, että uuden luoton korkona ilmoitetaan vaihtoehtoisista sovituista koroista se, joka on matalin sopimuksen tekohetkellä.

11.7 Siirtyvät korot

Lainojen ja talletusten siirtyvät korot (kertynyt maksamatta oleva korko) raportoidaan LD-tietueen kentässä 37 kohdistettuna kullekin raportoitavalle laina- ja talletuserälle (riville). Jos LD-tietueessa raportoidut yhteenlasketut siirtyvät korot eivät ole tasetäsmääviä, voidaan niiden korjauserä raportoida osana muita saamisia tai muita velkoja REST-tietueessa vaateella I.711 (Koron täsmäytyserä [kohdistamattomat siirtyvät korot]).

12 ARVOPAPERISTETTUJEN JA MUIDEN LAINASIIRTOJEN RAPORTOIMINEN

12.1 Taustaa

Luottolaitos raportoi LD-tietueessa tiedot tilastointiajanjakson aikana arvopaperistamistaan lainoista sekä muista lainan siirroista (myynnit ja ostot ja muut siirretyt lainat). Tiedot raportoidaan ainoastaan perinteisestä arvopaperistamisesta, ei synteettisestä arvopaperistamisesta. Lisäksi luottolaitoksen tulee raportoida arvopaperistetuista lainoista kuukauden lopun kannat, jos arvopaperistetut lainat säilyvät sen taseessa esimerkiksi IAS39-säännösten perusteella.

Jos luottolaitos toimii erityisyhteisön tai muun yrityksen puolesta arvopaperistamansa tai muulla tavalla siirretyn lainakannan hallinnoijana, tulee sen raportoida hallinnoimansa yhteisön puolesta tilastointiajanjakson lopun lainakannat. Rahalaitoksen toisen yhteisön puolesta hallinnoimista lainoista ei raportoida korkotietoja. Taseessa oleva arvopaperistettu lainakanta raportoidaan kuten muut taseessa olevat lainat eli niistä raportoidaan myös korkotiedot.

Luottolaitoksen tulee raportoida kuukauden lopun lainakannat myös sellaisissa tapauksissa, joissa luottolaitos on välittänyt lainoja ulkomaiselle samaan konserniin kuuluvalle yhtiölle, jos tämän tieto on luottolaitoksen käytettävissä. Jos tieto ei ole suoraan luottolaitoksen käytettävissä, pyydetään ottamaan yhteyttä Suomen Pankkiin menettelytapojen sopimiseksi.

Arvopaperistamisella tarkoitetaan taloustoimea, joka sisältää

1) perinteisen arvopaperistamisen, niin kuin se määritellään asetuksen (EU) N:o 575/2013 artiklan 4 kohdassa 61:

arvopaperistamisella tarkoitetaan liiketointa tai järjestelmää, jolla vastuuseen tai määritettyyn vastuujoukkoon liittyvä luottoriski jaetaan etuoikeusluokkiin ja jolla on kummatkin seuraavat ominaisuudet:

a) liiketoimen tai järjestelmän maksut riippuvat vastuun tai määritetyn vastuujoukon suorituskyvystä;

b) etuoikeusluokkien järjestys määrittää tappioiden jakautumisen liiketoimen tai järjestelmän voimassaoloaikana

2) arvopaperistamisen, kuten se on määritelty EKP:n asetuksen EKP/2013/40 artiklan 1 kohdassa 2, ja johon liittyy arvopaperistettujen lainojen luovutus erityisyhteisölle:

arvopaperistamisella tarkoitetaan taloustoimea tai järjestelyä,

a) jonka yhteydessä saamisen tai sammioitujen saamisten omistus tai niistä saatava korko siirretään yhteisölle, joka on alkuperäisestä liikkeeseenlaskijasta erillinen ja arvopaperistamista varten tai sen edistämiseksi perustettu yhteisö,

b) ja/tai jolla siirretään saamisiin tai sammioituihin saamisiin liittyvä luottoriski tai osa siitä alkuperäisestä liikkeeseenlaskijasta erillisen ja arvopaperistamista varten tai sen edistämiseksi perustetun yhteisön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin, arvopaperistamisrahastojen rahasto-osuuksiin, muihin velkapapereihin ja/tai johdannaisiin sijoittaville, ja mikäli kyseessä on luottoriskin siirtäminen, siirto suoritetaan siten, että

- arvopaperistettavat saamiset siirretään taloudellisessa mielessä alkuperäisestä liikkeeseenlaskijasta erilliselle ja arvopaperistamista varten tai sen edistämiseksi perustetulle yhteisölle. Tämä suoritetaan siirtämällä arvopaperistettujen saamisten omistus alkuperäiseltä liikkeeseenlaskijalta tai lainaan liittyvän ns. sub-participation-järjestelyn avulla, tai

- luottojohdannaisten, vakuuksien tai jonkin vastaavan mekanismin käytöllä;

ja

mikäli tällaiset arvopaperit, arvopaperistamisrahastojen rahasto-osuudet, velkapaperit ja/tai johdannaiset lasketaan liikkeeseen, ne eivät edusta alkuperäisen liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteita.

Lainan luovutus, ”lainan myynti, LS”, on lainan tai lainasalkun taloudellinen siirto raportoivalta rahalaitokselta toiselle talouden toimijalle (mahdollinen myös pankkiryhmän sisällä) joko omistusoikeuden siirrolla tai lainaosakkuuden (sub-participation) siirrolla.

Lainan hankinta ”lainan osto, LA” on lainan tai lainasalkun siirto toiselta talouden toimijalta raportoivalle rahalaitokselle (mahdollinen myös pankkiryhmän sisällä) joko omistusoikeuden siirrolla tai lainaosakkuuden (sub-participation) siirrolla.

”Siirrettyjä lainoja, LI” ovat lainat, jotka ovat raportoivan rahalaitoksen myöntämiä/neuvottelemia, suomalaiselle toimijalle annettuja lainoja ja jotka siirretään ulkomailla sijaitsevan, samaan konserniin kuuluvan yhtiön taseeseen ilman, että ne ovat olleet rahalaitoksen omassa taseessa.

Erityisyhteisö/erillisyhtiö on yritys, joka toteuttaa yhden tai useamman arvopaperistamisen ja joka on suojattu alkuperäisen liikkeeseenlaskijan konkurssiriskiltä ja muilta laiminlyönneiltä sekä laskee liikkeeseen tai pyrkii laskemaan liikkeeseen arvopapereita, arvopaperistamisrahaston rahasto-osuuksia, muita velkapapereita ja/tai johdannaisia ja/tai oikeudellisessa tai taloudellisessa mielessä omistaa tai voi omistaa arvopaperien, arvopaperistamisrahaston rahasto-osuuksien, muiden velkapaperien ja/tai johdannaisten taustalla olevia varoja, joita tarjotaan myyntiin yleisölle tai joita myydään yksityisten sijoitusten perusteella.

Hallinnoijalla tarkoitetaan tässä tiedonkeruussa rahalaitosta, joka hoitaa arvopaperistettuja tai muulla tavalla siirrettyjä (myytyjä) lainoja päivittäin keräämällä lainanlyhennykset ja korot lainaottajalta ja joka toimittaa ne arvopaperistamisjärjestelyn sijoittajille tai lainan ostajalle. Hallinnoitu lainakanta voi jäädä taseeseen tai se voi olla siirretty taseen ulkopuolelle. Molemmissa tapauksissa lainakanta raportoidaan.

12.2 Arvopaperistettujen lainojen raportointi

Tilastointiajanjakson aikana arvopaperistetuista lainoista raportoidaan lainan vaade, käyttötarkoitus, valuutta ja alkuperäinen maturiteetti sekä lainanottajan sektori ja kotimaa. Taloustoimi tilastointiajanjakson aikana arvopaperistetuissa lainoissa on aina virta ”F” (kenttä 5, ”taloustoimi”). Kevennetyn raportoinnin piirissä olevat luottolaitokset raportoivat lisäksi kentässä 10 "liiketoimen ajankohta", minkä vuoden ja kuukauden aikana arvopaperistaminen on tehty. Lisäksi kentässä 47 ”luottotappiot ja arvonalentumiset” ilmoitetaan taloustoimen hetkellä tehtyjen luottotappiokirjausten määrä.

Ajanjakson aikana arvopaperistetut lainat (kenttä 9 ”arvopaperistaminen ja lainojen siirrot”) raportoidaan koodeilla

- ”SR” = arvopaperistettu laina (hallinnoitu)
- ”SL” = arvopaperistettu laina (ei-hallinnoitu)

Arvopaperistetuista lainoista raportoidaan erikseen ajanjakson aikana taseesta poistettu lainojen määrä ja se lainojen määrä, joka on mahdollista

jättää taseeseen, kun luottolaitos soveltaa IAS39-säännöksiä. Jos erä poistetaan taseesta saa kenttä 4 ”taseen jaottelu” arvon ”O” ja jos erä jää taseeseen kenttä 4 ”taseen jaottelu” saa arvon ”A”.

Jos luottolaitos jatkaa arvopaperistettujen lainojen hallinnoijana tai arvopaperistetut lainat säilyvät luottolaitoksen taseessa IAS39-säännösten perusteella, jatkaa luottolaitos näiden arvopaperistettujen lainakantojen raportointia. Kenttä 5 ”taloustoimi” saa arvon ”S” ja kenttä 9 ”arvopaperistaminen ja lainojen siirrot” arvon ”SS” (arvopaperistamisen jälkeinen hallinnoitu laina).

Arvopaperistetuista lainoista ilmoitetaan myös sen erityisyhtiön tai yrityksen sektori ja kotimaa, joka on arvopaperistamisen tai muun lainansiirron vastapuolena. Erityisyhteisön sektori on aina 125 ja EKP:n lisäsektori saa arvon ”1”.

TAULUKKO 1: Arvopaperistamiseen liittyvät raportointiyhdistelmät

ARVOPAPERISTAMISEEN LIITTYVÄT TALOUSTOIMET (F) ARVOAPERISTAMISEN JÄLKEINEN KANTOJEN RAPORTOINTI (S)	SR		SL	
	Hallinnoi lainasalkkua		Ei-hallinnoi lainasalkkua	
	Jääkö taseeseen:		Jääkö taseeseen:	
	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei
Arvopaperistettujen lainojen nettovirrat: taloustoimet, jotka vaikuttavat lainojen kantatietoihin, laskettuna luovutukset miinus hankinnat	-	X	-	X
Arvopaperistettujen lainojen nettovirrat: taloustoimet, jotka eivät vaikuta lainojen kantatietoihin, laskettuna luovutukset miinus hankinnat	X	-	X	-
Raportoidaan LD-tietueen kenttien 04, 05 ja 09 kombinaatiolla:	A + F + SR	O + F+ SR	A + F + SL	O + F + SL
Arvopaperistetut lainat, joiden hallinnoijana rahalaitos toimii	-	X	-	-
Taseesta poistamattomien arvopaperistettujen lainojen kantatiedot	X	-	X	-
Raportoidaan LD-tietueen kenttien 04, 05 ja 09 kombinaatiolla:	A + S + SS	O + S + SS	A + S +SS	-
Vaihtoehto	1	2	3	4

Esimerkkejä

1) Luottolaitos arvopaperistaa Suomeen myönnettyjä asuntovakuudellisia, alkuperäiseltä maturiteetiltaan 19 vuoden asuntolainoja 20 000 000 euroa irlantilaiseen erityisyhtiöön siten, että erä poistetaan taseesta ja luottolaitos ei toimi erän hallinnoijana. Arvopaperistamisen yhteydessä lainoista tehdään 25 000 euron luottotappiokirjaus.

2) Kevennetyn raportoinnin piirissä oleva luottolaitos arvopaperistaa heinäkuussa Suomeen myönnettyjä dollarimääräisiä vakuudettomia yritysten tililuottoja 5 000 000 euron edestä. Tililuottojen alkuperäinen maturiteetti on enintään 1 vuosi. Arvopaperistamisen vastapuolena toimii hollantilainen erityisyhteisö. Erästä ei tehdä luottotappiokirjausta.

3) Luottolaitos arvopaperistaa suomalaisille pienpanimon elinkeinoharjoittajille myönnettyjä vakuudellisia, alkuperäiseltä maturiteetiltaan 14 vuoden lainoja 12 000 000 euroa irlantilaiseen erityisyhtiöön siten, että erä jää taseeseen ja luottolaitos toimii erän hallinnoijana. Lainat on sidottu 12kk:n euriboriin ja sovittu vuosikorko on 5,47 %. Erityisyhtiöön siirtyviä korkoja on 1234 euroa ja lainat erääntyvät 5 vuoden kuluttua.

	1) Taseesta poisto (arvopaperistettu), erillisyhteisöä käytetään, mutta lainaa ei hallinnoida, täysraportoija	2) Erä jää taseeseen, häntäraportoija	3) Arvopaperistettu lainakanta, joka on jäänyt taseeseen, täysraportoija
Tietueen tyyppi	LD	LD	LD
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	O	A	A
Taloustoimi	F	F	S
Varattu	-	-	-
Vaade	47	43	47
Varattu	-	-	-
Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot	SL	SL	SS
Liiketoimen ajankohta	-	2013M07	-
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Käyttötarkoitus	H	N	O
Konsernin sisäiset erät	-	-	N
Syndikointi	-	-	N
Vakuus	-	-	M
Sisäinen tunnus	-	-	-
Varattu	-	-	-
Sektori	141	11102	141
Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos	-	-	-
Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi	-	-	-
EKP:n lisäsektorit	-	-	-
Toimiala	-	-	1105
Maakoodi	FI	FI	FI
Sektori (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	125	125	125
EKP:n lisäsektorit (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	1	1	1
Vastapuolen kotimaa (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	IE	NL	IE
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	USD	EUR
Tasearvo	20000000,00	5000000,00	12000000,00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR	EUR
Tasearvo pl. hoitamaton kanta	-	-	12000000,00
Sovittu vuosikorko (%)	-	-	5,47
Todellinen vuosikorko (%)	-	-	-
Siirtyvät korot	-	-	1234,00
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Seuraava koron tarkistus	-	-	1
Korkosidonnaisuus	-	-	E
Alkuperäinen koron kiinnitysaika	-	-	-
Alkuperäinen maturiteetti	20	0	15
Jäljellä oleva maturiteetti	-	-	3
Yrityslainan koko	-	-	-
Talletustilin irtisanomisaika	-	-	-
Kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset	-25000,00	0,00	0,00

12.3 Myytyjen lainojen raportointi

Tilastointiajanjakson aikana myydyistä lainoista raportoidaan lainan vaade, käyttötarkoitus, valuutta ja alkuperäinen maturiteetti sekä lainanottajan sektori ja kotimaa. Taloustoimi tilastointiajanjakson aikana myydyissä lainoissa on aina virta ”F” (kenttä 5, ”taloustoimi”). Kevennetyn raportoinnin piirissä olevat luottolaitokset raportoivat lisäksi kentässä 10 "liiketoimen ajankohta", minkä vuoden ja kuukauden aikana myynti on tehty. Lisäksi kentässä 47 ”luottotappiot ja arvonalentumiset” ilmoitetaan taloustoimen hetkellä tehtyjen luottotappiokirjausten määrä.

Jos myyty laina poistetaan taseesta, saa kenttä 4 ”taseen jaottelu” arvon ”O”, ja jos erä jää taseeseen, kenttä 4 ”taseen jaottelu” saa arvon ”A”. Ajanjakson aikana myydyt lainat (kenttä 9 ”arvopaperistaminen ja lainojen siirrot”) raportoidaan koodilla ”LS” (myyty laina).

Kuten arvopaperistamisessa, myös myytyjen lainojen kantatietojen raportointia jatketaan, mikäli luottolaitos toimii lainakannan hallinnoijana kolmannen osapuolen lukuun tai lainat pysyvät edelleen luottolaitoksen taseessa IAS39-säännösten perusteella. Tällöin kenttä 9 ”arvopaperistaminen ja lainojen siirrot” saa arvon ”LH” = myydyn ja hallinnoidun lainan kanta.

Myytyjen lainojen kantatietoja ei raportoida, jos lainat on myyty kotimaiselle luottolaitokselle (vaihtoehtoja 1, 2 ja 3).

Lainojen myynneistä ilmoitetaan myös sen yrityksen sektori ja kotimaa, joka on myynnin vastapuolena.

TAULUKKO 2: Myytyjen lainojen raportointiyhdistelmät

LAINOJEN MYYNTIIN LIITTYVÄT TALOUS-TOIMET (F) LAINOJEN MYYNNIN JÄLKEINEN KANTOJEN RAPORTOINTI (S)	LS			
	Hallinnoi lainasalkkua		Ei-hallinnoi lainasalkkua	
	Jääkö taseeseen:		Jääkö taseeseen:	
	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei
Muulla tavoin kuin arvopaperistamisella siirrettyjen lainojen nettovirrat: taloustoimet, jotka vaikuttavat lainojen kantatietoihin, laskettuna luovutukset miinus hankinnat	-	X	-	X
Muulla tavoin kuin arvopaperistamisella siirrettyjen lainojen nettovirrat: taloustoimet, jotka eivät vaikuta lainojen kantatietoihin, laskettuna luovutukset miinus hankinnat	X	-	X	-
Raportoidaan LD-tietueen kenttien 04, 05 ja 09 kombinaatiolla:	A + F + LS	O + F+LS	A + F + LS	O + F + LS
Myydyt ja taseesta poistetut lainat, joiden hallinnoijana rahalaitos toimii	-	X	-	-
Taseesta poistamattomien myytyjen lainojen kantatiedot	X	-	X	-
Raportoidaan LD-tietueen kenttien 04, 05 ja 09 kombinaatiolla:	A + S + LH	O + S + LH	A + S + LH	-
Vaihtoehto	1	2	3	4

12.3.1 Lainojen ostojen raportointi

Tilastointiajanjakson aikana ostetuista lainoista raportoidaan lainan vaade, käyttötarkoitus, valuutta ja alkuperäinen maturiteetti sekä lainanottajan sektori ja kotimaa. Taloustoimi tilastointiajanjakson aikana ostetuissa lainoissa on aina virta ”F” (kenttä 5, ”taloustoimi”). Kevennetyn raportoinnin piirissä olevat luottolaitokset raportoivat lisäksi kentässä 10 "liiketoimen ajankohta", minkä vuoden ja kuukauden aikana osto on tehty. Lisäksi kentässä 47 ”luottotappiot ja arvonalentumiset” ilmoitetaan taloustoimen hetkellä tehtyjen luottotappiokirjausten määrä.

Ajanjakson aikana ostetut lainat (kenttä 9 ”arvopaperistaminen ja lainojen siirrot”) raportoidaan koodilla ”LA” (ostettu laina).

Sellaisia lainojen ostoja, jotka eivät siirry luottolaitoksen taseeseen, ei tarvitse raportoida, vaikka luottolaitos toimisi niiden hallinnoijana (taulukko 3, vaihtoehto 2). Taseeseen tulevat ostetut lainat raportoidaan normaaleina lainoina ilman mitään korvamerkintää ostosta.

Lainojen ostoista ilmoitetaan myös sen yrityksen sektori ja kotimaa, jolta lainat on ostettu.
Myytyjen ja ostettujen lainojen vaihtoehtoja voidaan ajatella rinnan (taulukot 2 ja 3). Myytyjen lainojen vaihtoehdossa 4 (=LS4) luottolaitos myy lainoja siten, että se lakkaa toimimasta hallinnoijana ja lainat poistuvat taseesta. Ostettujen lainojen vaihtoehdossa 1 (LA1) luottolaitos alkaa hallinnoida ostamiaan lainoja ja vie ne taseeseen. Muut kombinaatiot ovat LS3 ja LA2, LS2 ja LA3 sekä LS1 ja LA4.

TAULUKKO 3: Lainojen ostojen raportointiyhdistelmät

LAINOJEN OSTOIHIN LIITTYVÄT TALOUSTOIMET (F) LAINOJEN OSTOJEN JÄLKEINEN KANTOJEN RAPORTOINTI (S)	LA			
	Hallinnoi lainasalkkua		Ei-hallinnoi lainasalkkua	
	Tuleeko taseeseen:		Tuleeko taseeseen:	
	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei
Muulla tavoin kuin arvopaperistamisella siirrettyjen lainojen nettovirrat: taloustoimet, jotka vaikuttavat lainojen kantatietoihin, laskettuna luovutukset miinus hankinnat	X	-	X	-
Muulla tavoin kuin arvopaperistamisella siirrettyjen lainojen nettovirrat: taloustoimet, jotka eivät vaikuta lainojen kantatietoihin, laskettuna luovutukset miinus hankinnat	-	X	-	X
Raportoidaan LD-tietueen kenttien 04, 05 ja 09 kombinaatiolla:	A + F + LA	O + F+ LA	A + F + LA	O + F + LA
Ostetut ja taseesta poistetut lainat, joiden hallinnoijana rahalaitos toimii	-	-	-	-
Taseesta poistamattomien ostettujen lainojen kantatiedot	-	-	-	-
Raportoidaan LD-tietueen kenttien 04, 05 ja 09 kombinaatiolla:	A+S+null	-	A+S+null	-
Vaihtoehto	1	2	3	4

Esimerkkejä

1) Luottolaitos on ostanut suomalaisille kotitalouksille myönnettyjä asuntolainoja yhteensä 10 000 000 eurolla suomalaiselta talletuspankilta. Lainojen alkuperäinen maturiteetti on 5 vuotta. Luottolaitos on kevennetyn raportoinnin piirissä.

2) Kevennetyn raportoinnin piirissä oleva luottolaitos myy ruotsalaiselle talletuspankille ruotsalaisille kotitalouksille myönnettyjä kulutusluottoja yhteensä 10 000 000 eurolla, myynnin yhteydessä lainoista tehdään 1500 euron arvonalennuskirjaus ja lainat poistetaan taseesta. Lainojen alkuperäinen maturiteetti on 2 vuotta.

	1) Lainan osto (kirjataan tasee-seen)	2) Lainan myynti (kirjataan pois ta-seesta)
Tietueen tyyppi	LD	LD
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	O
Taloustoimi	F	F
Varattu	-	-
Vaade	47	47
Varattu	-	-
Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot	LA	LS
Liiketoimen ajankohta	2012M11	2013M08
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Käyttötarkoitus	H	C
Konsernin sisäiset erät	-	-
Syndikointi	-	-
Vakuus	-	-
Sisäinen tunnus	-	-
Varattu	-	-
Sektori	143	143
Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos	-	-
Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi	-	-
EKP:n lisäsektorit	-	-
Toimiala	-	-
Maakoodi	FI	SE
Sektori (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	1221	1221
EKP:n lisäsektorit (arvopaperis-taminen ja lainojen siirrot)	-	-
Vastapuolen kotimaa (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	FI	SE
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	SEK
Tasearvo	10000000,00	10000000,00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR
Tasearvo pl. hoitamaton kanta	-	-
Sovittu vuosikorko (%)	-	-
Todellinen vuosikorko (%)	-	-
Siirtyvät korot	-	-
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Seuraava koron tarkistus	-	-
Korkosidonnaisuus	-	-
Alkuperäinen koron kiinnitysaika	-	-
Alkuperäinen maturiteetti	6	3
Jäljellä oleva maturiteetti	-	-
Yrityslainan koko	-	-
Talletustilin irtisanomisaika	-	-
Kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset	0,00	-1500,00

12.4 Lainat, joita hallinnoidaan erillisyhtiön tai muun yrityksen lukuun, sekä siirretyt lainat

Jos luottolaitos hallinnoi arvopaperistettuja tai muulla tavalla taseesta siirrettyjä lainoja erityisyhteisön tai muun kuin kotimaisen rahalaitoksen puolesta, tulee luottolaitoksen raportoida nämä lainat erityisyhteisön/muun yhteisön maan mukaan luokiteltuna LD-tietueessa taseen ulkopuolisena eränä. Hallinnoiduista lainoista ei tarvitse raportoida korkotietoja, jos ne on poistettu luottolaitoksen taseesta. Kenttä 4 "Taseen jaottelu" saa arvon "O" ja kenttä 9 "Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot" saa arvon "SS", jos lainat on arvopaperistettu, ja ”LH”, jos lainat on muulla tavalla siirretty (myyty). Hallinnoituina lainoina raportoidaan vain ne lainat, jotka on siirretty pois luottolaitoksen taseesta kotimaisen rahalaitossektorin ulkopuolelle, joko arvopaperistamalla tai muulla tavalla (myymällä). Jos yrityksen taseessa on ennen siirtoa muita lainoja, näitä ei raportoida RATI-raportilla.

Jos luottolaitos on siirtänyt lainoja pois taseesta esimerkiksi toisessa maassa toimivan konserniyhtiön taseeseen, tulee näistä lainoista raportoida lähes kaikki samat tiedot kuin taseessa olevasta lainakannasta, myös korkotiedot. Tiedot jäljellä olevasta maturiteetista ja seuraavasta koron tarkistuksesta sekä kertyneestä korosta jätetään raportoimatta. Myös vastapuolen sektori ja maa eli sen yrityksen sektori ja sijaintimaa, johon lainat on siirretty, raportoidaan. Kenttä 4 "Taseen jaottelu" saa arvon ”O” (taseen ulkopuolinen erä) ja kenttä 9 "Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot" saa arvon "LI".

Jos tiedot siirretyistä lainoista eivät ole suoraan luottolaitoksen käytettävissä, pyydetään ottamaan yhteyttä Suomen Pankkiin menettelytapojen sopimiseksi.

Esimerkkejä:

1) Luottolaitos on arvopaperistanut asuntolainakannastaan asuntovakuudellisia Suomeen myönnettyjä kotitalouslainoja 20 000 000 euroa irlantilaiseen erillisyhtiöön siten, että erä poistetaan taseesta ja luottolaitos toimii erän hallinnoijana. Raportointikuukauden lopussa lainakannasta on jäljellä 10 000 000 euroa. Lainojen alkuperäinen maturiteetti on 9 vuotta.

2) Luottolaitos on myöntänyt euromääräisiä liboriin sidottuja kiinteistövakuudellisia lainoja suomalaisille yrityksille, jotka toimivat televiestintätoimialalla. Lainat on kuitenkin siirretty samaan konserniin kuuluvalle yritykselle Norjaan. Lainakantaa on 14 000 000 euroa, ja sen keskikorko on 3,58 %, alkuperäinen maturiteetti on 8 vuotta. Lainakannassa ei ole hoitamattomia eikä alikorkoisia lainoja.

3) Luottolaitos on myöntänyt suomalaisille kotitalouksille asuntolainoja, joista se on myynyt osan rahalaitossektorin ulkopuolelle Suomessa toimivalle yritykselle, joka kuuluu sektoriin 125 ”muut rahoituksen välittäjät”. Luottolaitos toimii edelleen lainakannan hallinnoijana. Lainakantaa on 80 000 euroa, sen alkuperäinen maturiteetti on 12 vuotta ja siitä on tilastointiajanjakson aikana tehty 1 000 euron luottotappiokirjaus.

	1) Arvopaperistetut ja taseesta poistetut lainat, hallinnointi erillisyhtiön lukuun	2) Siirretyt lainat	3) Myyty ja taseesta poistettu laina, hallinnoitu ostajan (muun rahoituksen välittäjän) puolesta
Tietueen tyyppi	LD	LD	LD
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	O	O	O
Taloustoimi	S	S	S
Varattu	-	-	-
Vaade	47	47	47
Varattu	-	-	-
Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot	SS	LI	LH
Liiketoimen ajankohta	-	-	-
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Käyttötarkoitus	H	N	H
Konsernin sisäiset erät	-	-	-
Syndikointi	-	-	-
Vakuus	-	M	-
Sisäinen tunnus	-	-	-
Varattu	-	-	-
Sektori	141	11103	143
Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos	-	-	-
Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi	-	-	-
EKP:n lisäsektorit	-	-	-
Toimiala	-	61	-
Maakoodi	FI	FI	FI
Sektori (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	125	1222	125
EKP:n lisäsektorit (arvopaperis-taminen ja lainojen siirrot)	1	-	-
Vastapuolen kotimaa (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	IE	NO	FI
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Varattu	-	-	-
Konversiovaluutta ISO 4217	EUR	EUR	EUR
Tasearvo	10000000,00	14000000,00	80 000,00
Tasearvon valuutta	EUR	EUR	EUR
Tasearvo pl. hoitamaton kanta	-	14000000,00	-
Sovittu vuosikorko (%)	-	3,58	-
Todellinen vuosikorko (%)	-	-	-
Siirtyvät korot	-	-	-
Varattu	-	-	-

Varattu	-	-	-
Seuraava koron tarkistus	-	-	-
Korkosidonnaisuus	-	R	-
Alkuperäinen koron kiinnitysaika	-	-	-
Alkuperäinen maturiteetti	11	9	13
Jäljellä oleva maturiteetti	-	-	-
Yrityslainan koko	-	-	-
Talletustilin irtisanomisaika	-	-	-
Kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset	-	-	1000

13 ARVOSTUS

Suomen Pankin rahalaitosten tilastoraportoinnissa sovelletaan Finanssivalvonnan Määräyksiä ja ohjeita 1/2013 tilinpäätöksen mukaisen taseen arvostamiseksi.

Raportoinnissa käytetään tase-erien tasearvoja. Taseen saamisten ja velkojen tulee täsmätä Finanssivalvonnalle raportoitavaan valvontataseeseen. Taseen loppusumma raportoidaan RATI-BS-tietueen kentässä 14.

Rahalaitosten tilastoraportoinnissa sovelletaan käsitteitä nimellisarvo, markkina-arvo (dirty price) ja markkina-arvo (clean price). Velkapaperin markkina-arvo (dirty price) on bruttohinta, jossa otetaan huomioon kertynyt korko. Markkina-arvo (clean price) on nettohinta, jossa kertyneitä korkoja ei oteta huomioon.

Velkapaperista raportoidaan nimellisarvo, sen (konversio)valuutta, clean price sekä dirty price euroina. Osakkeista ja osuuksista raportoidaan markkina-arvo (tai muu taseeseen kirjattu arvo) dirty price -kenttään. Osakkeiden ja osuuksien nimellisarvoa tai kirjanpidollista vasta-arvoa ei raportoida.

Talletukset ja lainat ilmoitetaan euromääräisinä kuukauden lopun kantatietojen mukaisena nimellisarvona ja bruttomääräisinä (talletukset erikseen, lainat erikseen, tasearvo, kenttä 32). Nimellisarvolla tarkoitetaan pääoman määrää, joka velallisen on sopimuksen perusteella maksettava takaisin velkojalle.

Muut tase-erät ilmoitetaan taseen mukaiseen arvoon.

Lainat raportoidaan nettomääräisinä ts. mahdolliset luottotappiot ja arvonalennukset vähennettynä.

Lainojen ja talletusten siirtyvät korot (kertynyt maksamatta oleva korko) raportoidaan LD-tietueen kentässä 37. Jos LD-tietueessa raportoidut siirtyvät korot eivät ole tasetäsmääviä, voidaan niiden korjauserä raportoida osana muita saamisia tai muita velkoja REST-tietueessa (ks. myös kohta 8.7).

13.1.1 Hoitamattomat lainat

Hoitamattomista lainoista raportoidaan ainoastaan kantatieto (taloustoimi S) – esimerkiksi uusia sopimuksia (N01 tai N02) tai nostoja (D) ei raportoida. Hoitamattomien lainojen korkoprosentteja ei myöskään raportoida. Hoitamattomat lainat ovat mukana kentän 32 tasearvossa mutta ne on vähennetty kentästä 34, jossa ilmoitetaan tasearvo pl. hoitamaton kanta. Hoitamattomien

lainojen sovittuja korkoja ei oteta mukaan sovitun vuosikoron laskentaan (kenttä 35). Jos raportoitu rivi koostuu pelkästään hoitamattomista lainoista, korkotietona raportoidaan 0 %. Korkoprosenttitietoja kentässä 35 ei raportoida myöskään alikorkoisille lainoille.

Hoitamattomien lainojen osalta noudatetaan Euroopan pankkiviranomaisen (European Banking Authority, EBA) määritelmää (non-performing-loans). Laina on hoitamaton, kun saaminen on yli 90 päivää myöhässä tai on syytä olettaa, että velallinen ei suoriudu maksuistaan.

13.1.2 Arvonalentumiset

Arvonalentumisista raportoidaan RATI-tiedoissa kuukauden aikana tapahtuneet muutokset. Arvonalentumiset raportoidaan etumerkillisinä kentässä kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset. Lisäykset raportoidaan negatiivisina ja vähennykset/palautukset positiivisina. Muutokset raportoidaan niin kauan kuin laina on kirjattuna taseeseen.

Sopimuskohtaiset arvonalentumiset raportoidaan LD-tietueella samoilla luokituksilla kuin itse laina. Kohdistamattomat arvonalentumiset voi raportoida LD-tietueella tai IL-tietueella. IL-tietueella raportoitaessa rahalaitoksen tulisi pyrkiä jakamaan kohdistamattomat arvonalentumiset lainavaateen, sektorin, maturiteetin sekä käyttötarkoituksen mukaan.

13.2 Hintojen ja valuuttakurssien muutoksista johtuvat arvostusmuutokset

Suomen Pankki ei kerää tietoja arvopaperien hintojen ja valuuttakurssien muutoksista johtuvista arvostusmuutoksista, vaan laskee ne käyttäen raportoitujen tietojen lisäksi arvopaperirekisterin tietoja ja valuuttakurssitietoja. Niitä ei siis raportoida.

13.3 Markkina-arvo (dirty price)

SBS-tietueen kentässä 16 raportoidaan kunkin arvopaperin joko alun perin euromääräinen tai euromääräiseksi muunnettu (yhteenlaskettu) markkina-arvo. Tilinpäätöskäsittelyn mukaisesti raportoitava (tase)arvo voi poiketa markkina-arvosta (ks. kohta 6.8).

Velkapaperi kirjataan tässä pääsääntöisesti markkina-arvoon, joka sisältää velkakirjalle kertyneen koron (ns. dirty price -hintaan). Markkina-arvo ilmoitetaan euroina, joka on lisäksi ilmoitettu markkina-arvon valuutta (dirty)-kentässä (SBS-tietue, kenttä 17).

Jos taseessa ei jaksoteta 0-korkoisten velkapapereiden (laskennallista) korkoa, dirty price on yhtä kuin clean price.

13.4 Markkina-arvo (clean price)

Arvopaperi (muu kuin osake tai osuus) kirjataan tässä markkina-arvoon (SBS-tietue, kenttä 19), joka ei sisällä velkakirjalle kertynyttä korkoa (ns. clean price -hintaan). Markkina-arvo ilmoitetaan euroina ja markkina-arvon valuutta (clean)-kentässä (SBS-tietue, kenttä 20).

Esimerkki
Rahalaitos on tehnyt 22.12.2008 sijoituksia Metsä Oyj:n liikkeeseen laskemaan arvopaperiin Metsä Oyj 5,6 %. Arvopaperi on Ruotsin kruunun määräinen, ja sen nimellisarvo on 1 000 000 kruunua. Näiden rahalaitoksen omistamien lainojen nimellisarvo on 2 000 000 Ruotsin kruunua.

Nimellisarvosta yhteensä ja nimellisarvon valuutasta SBS-kentissä 14 ja 15 raportoidaan näin ollen mm. seuraavat tiedot:

Kenttä 14 2000000,00
Kenttä 15 SEK

Indeksisidonnaisista joukkolainoista ilmoitetaan nimellisarvo kerrottuna käyvällä indeksikertoimella.

14 VÄHIMMÄISVARANTOLASKELMAT

Kaikki luottolaitokset euroalueella ovat vähimmäisvarantovelvollisia. Suomen Pankilla ei ole vähimmäisvarantolaskelmia varten erillistä tiedonkeruuta, vaan vähimmäisvarantovelvoitteet lasketaan RATI-kyselyn LD-tietueessa ja SBS-tietueessa kerättyjen tietojen perusteella. EKP ilmoittaa vähimmäisvarantojen pitoperiodit, joiden perusteella Suomen Pankki muokkaa vähimmäisvarantokalenterin raportoijille. Kalenterista ilmenee pitoperiodin lisäksi, minkä tilastointiperiodin raporttiin vähimmäisvarantovelvoite pohjautuu, tilastotietojen viimeinen korjauspäivä sekä milloin ilmoitus vaadituista varannoista lähetetään varantovelvollisille. Varantokalenteri toimitetaan raportoijille loppuvuodesta, ja se julkaistaan myös Suomen Pankin verkkosivuilla, https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/

Vähimmäisvarantovelvoite muodostuu seuraavista eristä:

VÄHIMMÄISVARANTOPOHJA
1. Talletukset (laaja)*
2. / yli 2 vuoden talletukset
3. / repomyynnit
4. Enintään 2 vuoden velkapaperit
5. / vakiovähennys
YHTEENVETO
6. **Varantopohja (=1+4-2-3-5)**
7. **Vaadittu talletus ennen könttäsummavähennystä (1,0 % X 6)**
8. **./. Könttäsummavähennys****
9. **Vaadittu talletus könttäsummavähennyksen jälkeen (=7-8)**
* **Pois lukien talletukset toisilta varantovelvollisilta ja eurojärjestelmän talletukset.**
** **Könttäsummavähennys on yhtä suuri kuin vaadittu talletus, jos vaadittu talletus on alle 100 000 euroa.**

Vähimmäisvarantovelvoitteeseen lasketaan kaikki talletukset (vaateet I.221-I.228) lukuun ottamatta euroalueen keskuspankkien (S.121), euroalueen talletuspankkien (S.1221) ja euroalueen muiden luottolaitosten (S.1222) talle-

tuksia. Tähän tekevät kuitenkin poikkeuksen sellaiset euroalueen luottolaitokset, jotka on vapautettu vähimmäisvarantovelvoitteesta EKP:n suostumuksella. Tällaisia luottolaitoksia on tällä hetkellä 3 kappaletta (tilanne 10.10.2017):

MFI-koodi	Nimi	Maa-koodi
GR069	Co-operative Bank of Chania, L.L.C.	GR
IT0000103225010	BANCA POPOLARE DI VICENZA SPA IN LIQUIDAZIONE COATTA AMMINISTRATIVA	IT
IT0000102998324	VENETO BANCA S.P.A. IN LIQUIDAZIONE COATTA AMMINISTRATIVA	IT

Ajantasainen lista vähimmäisvarannoista vapautetuista rahalaitoksista löytyy EKP:n verkkosivuilta osoitteesta https://www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/general/html/monthly_list.en.html, kohdasta "The population of MFIs subject to the Eurosystem's minimum reserve requirements but exempt ".

Euroalueen ulkopuolelta tulevat talletukset ovat vähimmäisvarantovelvoitteen alaisia, vaikka ne olisivat luottolaitoksen emoyritykseltä ja/tai pankilta siinäkin tapauksessa, että euroalueen ulkopuolisessa maassa olisi käytössä kansallinen vähimmäisvarantojärjestelmä. Toisin sanoen Suomessa toimiva tytäryritys tai sivuliike raportoi aina euroalueen ulkopuoliselta emoyritykseltä saamansa rahoituksen talletuksena, useimmiten koodilla ”221”= Siirtokelpoiset yön yli -talletukset tai koodilla ”225”= Määräaikaistalletukset.

SBS-tietueesta vähimmäisvarantopohjaan lasketaan mukaan taseen velkapuolelta luottolaitoksen itsensä liikkeeseen laskemat velkapaperit (I.33), joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 2 vuotta. Suomen Pankki laskee alkuperäisen maturiteetin liikkeeseenlaskupäivästä ja maturiteettipäivästä. Raportoituja tietoja verrataan myös EKP:n keskitetyn arvopaperirekisterin tietoihin ja niiden poiketessa toisistaan asiasta pyydetään raportoijilta selvitystä. Koska velkapaperin hallussapitäjästä ei ole saatavilla tarkkaa tietoa, tehdään niihin vakiovähennys.

Vaadittu vähimmäisvarantotalletusprosentti, könttäsummavähennys ja vakiovähennys ovat EKP:n määriteltävissä ja saattavat muuttua nopeallakin aikataululla. Muutoksen tapahtuessa Suomen Pankki on yhteydessä vähimmäisvarantovelvollisiin.

Luottolaitokset saavat alustavan vähimmäisvarantolaskelman DCS-palvelun palauteraporttina, kun hyväksytty raportti on lähetetty Suomen Pankille.

Tästä raportista voi tarkistaa velvoitteen määrän ja tarvittaessa tehdä korjaukset raporttiin. Suomen Pankki lähettää virallisen vähimmäisvarantovahvistuksen kolme keskuspankkipäivää ennen pitoajanjakson alkua.

Silloin, kun talletuksen vastapuolena on talletuspankki (S.1221) tai muu rahoitusta välittävä luottolaitos (S.1222) tulee myös LD-tietueen kenttä 20 "Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos" raportoida. Kenttä saa arvon seuraavasti:

- N, silloin, kun on kyseessä euroalueen luottolaitos, joka on varantovelvoitteen alainen. Kaikki suomalaiset luottolaitokset ovat varantovelvoitteen alaisia.
- Y, silloin, kun luottolaitos on euroalueelta ja varantovelvoitteen alainen, mutta on EKP:n päätöksellä vapautettu varantovelvoitteesta (em. kahdeksan luottolaitosta) tai kun luottolaitos on euroalueen ulkopuolelta. Ensin mainitussa tapauksessa eli, kun luottolaitos on vapautettu euroalueella varannoista, tulee täyttää myös kenttä 21 "Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi". Euroalueen ulkopuolisista luottolaitoksista ei nimeä tarvitse raportoida.

Seuraavassa esimerkkitaulukossa on esitetty LD-tietueen sellaisten kenttien attribuuttien arvot, jotka vaikuttavat vähimmäisvarantovelvoitteeseen.

Tietueen tyyppi	LD
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	L
Taloustoimi	S
Varattu	-
Vaade	221, 222, 223, 225, 226, 227, 228
Varattu	-
Arvopaperistaminen ja lainojen siirrot	-
Liiketoimen ajankohta	-
Varattu	-
Varattu	-
Käyttötarkoitus	-
Konsernin sisäiset erät	KAIKKI
Syndikointi	
Vakuus	-
Sisäinen tunnus	-
Varattu	-
Sektori	KAIKKI, pl. 121, 1221*, 1222*
Varantovelvoitteesta vapautettu luottolaitos	Jos sektori on 1221 tai 1222, mutta laitos on on vapautettu varantovelvoitteesta, niin ilmoitetaan siitä tässä kentässä ja erä lasketaan silloin varantopohjaan.
Varantovelvoitteesta vapautetun luottolaitoksen nimi	Jos varannoista vapautettu vastapuoli kuuluu euroalueeseen, ilmoitetaan siitä tässä kentässä
EKP:n lisäsektorit	-
Toimiala	-
Maakoodi	KAIKKI
Sektori (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-
EKP:n lisäsektorit (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-
Vastapuolen kotimaa (arvopaperistaminen ja lainojen siirrot)	-
Varattu	-
Varattu	-
Varattu	-
Konversiovaluutta ISO 4217	KAIKKI
Tasearvo	123 123.12
Tasearvon valuutta	EUR
Tasearvo pl. hoitamaton kanta	-
Sovittu vuosikorko (%)	1.23
Todellinen vuosikorko (%)	-
Siirtyvät korot	123.12
Varattu	-
Varattu	-
Seuraava koron tarkistus	
Korkosidonnaisuus	KAIKKI
Alkuperäinen koron kiinnitysaika	-
Alkuperäinen maturiteetti	0, 1, 201, 202, 203, 3
Jäljellä oleva maturiteetti	-
Yrityslainan koko	-
Talletustilin irtisanomisaika	1, 2
Kohdistetut luottotappiot ja arvonalentumiset	-
* Jos luottolaitos on vapautettu varantovelvoitteesta, luetaan erä mukaan varantopohjaan.	

Vastaavasti seuraavassa esimerkkitaulukossa on esitetty SBS-tietueen kenttien attribuuttien arvot, jotka otetaan huomioon laskettaessa vähimmäisvarantovelvoitetta.

	ISIN-koodilliset	ISIN-koodittomat
Tietueen tyyppi	SBS	SBS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	L	L
Taloustoimi	S	S
Vaade	33	33
Varattu	-	-
Sisäinen tunnus	KAIKKI	KAIKKI
ISIN-koodi	KAIKKI	
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Pääomavarmuus	KAIKKI	KAIKKI
Lukumäärä	-	-
Nimellisarvo yhteensä	123123.12	123123.12
Nimellisarvon valuutta	KAIKKI	KAIKKI
Markkina-arvo yhteensä (dirty)	123 123.12	123123.12
Markkina-arvon valuutta (dirty)	EUR	EUR
Arvopaperin tilinpäätöskäsittelyn mukainen luokittelu	KAIKKI	KAIKKI
Markkina-arvo yhteensä (clean)	123 123.12	123123.12
Markkina-arvon valuutta (clean)	KAIKKI	KAIKKI
Konsernin sisäiset erät	KAIKKI	KAIKKI
Suora sijoitus	-	-
Osingot	-	-
Osingon valuutta	-	-
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Vastapuolen sektori	-	-
Vastapuolen kotimaa	-	-
Liikeeseenlaskupäivä	KAIKKI	KAIKKI
Maturiteettipäivä	Edellinen + 2 vuotta	Edellinen + 2 vuotta
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Varattu	-	-
Liikkeeseenlaskumaa	KAIKKI	KAIKKI
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnuksen tyyppi	Y	Y
Liikkeeseenlaskijan yksilöintitunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Liikkeeseenlaskijan nimi	Pankki Oyj	Pankki Oyj
Liikkeeseenlaskijan sektori	1221/1222	1221/1222
Liikkeeseenlaskijan kotimaa	FI	FI

Luottolaitoksen tulee ilmoittaa Suomen Pankille sähköpostitse (rahoitustilastot@bof.fi) tulevista fuusioista tai muista rakenteellisista muutoksista hyvissä ajoin ennen muutoksen toteutumispäivää, koska tällaiset muutokset vaikuttavat vähimmäisvarantolaskelmiin.

Raportoijan Suomen Pankissa pitämä vähimmäisvarantotalletus raportoidaan vaateella I.43 ja vastapuolen sektorilla S.121. Korkoprosentin korkosidonnaisuus on O = Muut korot. Varantotalletukselle raportoitava korko (eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko) julkaistaan Suomen Pankin verkkosivuilla https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahapolitiikan-valineet/taulukot/rapo-taulukot-fi/perusrahoitusoperaatiot_fi/.

15 RAHALAITOSTEN KONSERNITIEDONKERUU (KOTI)

Rahalaitoksiin kohdistuva neljännesvuosittainen konsernitiedonkeruu (KOTI) liittyy Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) toteuttamaan rahalaitosten kansainvälisen toiminnan seurantaan.

Suomen Pankki toimittaa järjestelypankille KOTI-kyselyssä kerättyjä tietoja rahalaitoskonsernien taseen eristä ja taseiden ulkopuolisista sitoumuksista, vakavaraisuudesta sekä saamisiin liittyvien riskien siirroista maasta toiseen.

Suomen Pankki ei lähetä KOTI-kyselyssä kerättyjä tietoja BIS:lle rahalaitoskohtaisesti, vaan maa- ja sektorikohtaisesti.

15.1 Ketkä ovat velvollisia raportoimaan KOTI-tietoja?

- Suomen Pankki valitsee KOTI-kyselyyn raportoijiksi ne **suomalaiset rahalaitoskonsernit**, joilla on merkittävä määrä (yli 200 miljoonaa euroa) ulkomaisia saamisia
  tai
- vähintään yksi ulkomailla sijaitseva sivukonttori tai rahalaitostoimintaa harjoittava tytäryhtiö.

Suomalaisilla rahalaitoskonserneilla tarkoitetaan niitä Suomessa rahalaitostoimintaa harjoittavia konserneja, joiden ylin kansallisen rahoitusvalvonnan alainen emoyhtiö sijaitsee Suomessa.[13]

Suomalaisten konsernien lisäksi kyselyyn valitaan ne edellä mainitut kriteerit täyttävät ulkomaisten rahalaitoskonsernien suomalaiset tytäryhtiöt ja sivuliikkeet, joiden emoyhtiö sijaitsee toisessa BIS-maassa[14] mutta joista emoyhtiö ei raportoi tietoja BIS:lle.

Suomen Pankki tarkistaa raportointijoukon ja -kriteerit vuosittain ja ilmoittaa raportointivelvollisuudesta erikseen KOTI-kyselyyn valituille.

[13] Suomessa rahalaitosten valvonnasta vastaa Finanssivalvonta.

[14] BIS-maita ovat (1.9.2014) Alankomaat, Argentiina, Australia, Belgia, Brasilia, Chile, Espanja, Etelä-Korea, Hongkong, Intia, Irlanti, Italia, Itävalta, Japani, Kanada, Kreikka, Luxemburg, Meksiko, Norja, Panama, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Singapore, Suomi, Sveitsi, Taiwan, Tanska, Turkki, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat.

15.2 Raportointi käytännössä

KOTI-raportti on toimitettava Suomen Pankille viimeistään tilastointiajanjaksoa seuraavan kuukauden viimeisenä pankkipäivänä.

Tiedot annetaan määrämuotoisena CSV-raporttitiedostona, joka toimitetaan Suomen Pankkiin sähköisesti DCS-palvelun (Data Collection Service) välityksellä.

Ohjeet CSV-tiedoston muodostamiseen ja tietojen toimittamiseen on annettu erillisessä KOTI-tietuemuoto –ohjeessa. Raportoinnissa käytettävät koodit on kuvattu erillisissä koodilistoissa. Tietuemuoto-ohje ja koodilistat ovat ladattavissa Suomen Pankin kotisivuilta[15].

Raportoinnin sisältöön ja käsitteisiin liittyvät kysymykset pyydetään lähettämään Suomen Pankkiin osoitteeseen Rahoitustilastot@bof.fi.

Raportointiin liittyvissä teknisissä kysymyksissä raportoijia pyydetään asioimaan DCS-palvelun ylläpitäjän (OpusCapita, information.fi@itella.com) teknisen asiakastuen kanssa.

15.3 KOTI-kyselyssä raportoitavat tiedot

KOTI-kyselyssä raportoitavat tiedot koskevat kyselyyn valitun Suomessa sijaitsevan rahalaitoksen (”raportoija”) ja sen mahdollisten *pankkitoimintaan* kuuluvien koti- ja ulkomaisten tytäryhtiöiden ja ulkomaisten sivuliikkeiden muodostamaa *konsernia*[16]. Pienimmillään ”konserni” kattaa raportoijan itsensä.

KOTI-raportti koostuu kolmesta osiosta (”tietueesta”):

1. Erätietueessa (000-tietue) raportoidaan raportoijaan ja raporttiin liittyviä perustietoja.

2. Konsernitietueessa (CS-tietue) raportoidaan eriteltyjä tietoja konsernin:
   - taseen rahoitussaamisista
   - taseen veloista
   - kotimaisten ja ulkomaisten konserniyksiköiden paikallisista rahoitussaamisista ja -veloista

[15] Ks. https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/ → Konsernitiedonkeruu (KOTI).
[16] Virati-tiedonantajataso 205 (talletuspankin konsolidointiryhmä).

- taseen kiinteästä omaisuudesta
- rahoitussaamisiin liittyvien riskien siirrosta maasta toiseen
- taseen ulkopuolisista sitoumuksista.

3. Tasetietueessa (BS-tietue) raportoidaan konsernin
   - taseen riskipainotetut saamiset
   - Tier 1 -pääoma ja
   - taseen loppusumma.

Kaikki KOTI-tiedot raportoidaan konsolidoituina eli konserniyksiköiden väliset saamiset ja velat eliminoituina.

Luvuissa 15.3.1—16.3.7 on annettusisältöohjeet edellä mainittujen erien raportoimiseksi.

15.3.1 Konsernin rahoitussaamiset pl. johdannaiset (KOTI-vaade 111)

Konsernin rahoitussaamiset raportoidaan KOTI-raportilla vaadekoodilla 111, ja ne koostuvat seuraavista vaateista:

- käteinen *(RATI-vaade I.21)*
- hallussa olevat velkapaperit (rahamarkkinapaperit ja joukkovelkakirjalainat) *(RATI-vaade I.33)*
- lainat *(RATI-vaateet I.41–I.47)*
- osakkeet ja osuudet *(RATI-vaateet I.511–I.52)*
- muut saamiset *(RATI-vaateet I.711–719).*

Mainitut RATI-vaateet on kuvattu tämän ohjeen luvussa 8.

Lisäksi rahoitussaamisiin luetaan lainojen siirtyvät korot, jotka RATI-raportoinnissa kohdistetaan kullekin raportoitavalle lainariville.

Johdannaissaamisia ei lueta mukaan vaateella 111 ilmoitettaviin saamisiin, vaan ne raportoidaan omana eränään (ks. luku 16.3.6)

Konsernin rahoitussaamiset ilmoitetaan CS-tietueella[17], jolloin

- tietuekenttä 4 (taseen jaottelu) saa arvon ”A” (saamiset)
- tietuekenttä 5 (taloustoimi) saa arvon ”S” (kanta)
- tietuekenttä 6 (BIS-yksikkö) saa arvon ”G” (konserni)
- tietuekenttä 7 (vaade) saa arvon ”111” (rahoitussaamiset pl johdannaiset).

[17] Ks. KOTI-tietuemuoto -ohje.

Tiedot eritellään vastapuolen sektorin (tietuekenttä 9, koodilista 11), vastapuolen kotimaan (tietuekenttä 10, koodilista 9), konversiovaluutan (tietuekenttä 12, koodilista 10) ja jäljellä olevan maturiteetin (tietuekenttä 16, koodilista 14) mukaan.

Saamisten tasearvo ilmoitetaan euroissa. Raportoituihin eriin sisällytetään vain konsernin ulkopuolisilta talousyksiköiltä olevat saamiset.

15.3.2 Konsernin rahoitusvelat pl. johdannaiset (KOTI-vaateet 22, 33, 51, 7 ja 81)

Konsernin rahoitusvelat koostuvat seuraavista vaateista[18]:

- talletukset (*RATI-vaateet 221–228 → KOTI-vaade 22*)
- velkapaperit *(RATI-vaade 33 → KOTI-vaade 33)*
- osakkeet ja muut osuudet *(RATI-vaateet 511–513 → KOTI-vaade 51)*
- muut velat *(RATI-vaateet 711–719 → KOTI-vaade 7)*
- muu oma pääoma ja varaukset *(RATI-vaade 81 → KOTI-vaade 81).*

Mainitut RATI-vaateet on kuvattu tämän ohjeen luvussa 8.

Kertyneitä, maksamattomia talletuskorkoja ei raportoida KOTI-tiedonkeruussa talletuksissa (KOTI-vaade 22), vaan ne on sisällytettävä muihin velkoihin (KOTI-vaade 7).

Konsernin rahoitusvelat ilmoitetaan CS-tietueella[19], jolloin

- tietuekenttä 4 (taseen jaottelu) saa arvon ”L” (velat)
- tietuekenttä 5 (taloustoimi) saa arvon ”S” (kanta)
- tietuekenttä 6 (BIS-yksikkö) saa arvon ”G” (konserni)
- tietuekenttä 7 (vaade) saa arvon ”22”, ”33”, ”51”, ”7” tai ”81”.

Velkapaperit (KOTI-vaade 33) on eriteltävä tietuekentässä 16 ilmoitettavan jäljellä olevan maturiteetin mukaan. Velkaerien erittely vastapuolen sektorin ja kotimaan sekä konversiovaluutan mukaan on vapaaehtoista.

Johdannaissopimuksiin liittyvien velkojen raportointia on ohjeistettu erikseen luvussa 15.3.6.

[18] RATI- ja KOTI-tiedonkeruussa sovellettavien vaateiden koodit löytyvät Suomen Pankin sivulta osoitteesta https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/.

[19] Ks. KOTI-tietuemuoto-ohje.

15.3.3 Paikalliset rahoitussaamiset ja -velat (KOTI-vaade 115)

Paikallisilla rahoitussaamisilla ja -veloilla tarkoitetaan konsernin Suomessa ja ulkomailla sijaitsevien yksiköiden niitä rahoitussaamisia ja -velkoja, joissa vastapuolina ovat kyseisen yksikön kanssa samassa maassa sijaitsevat konsernin ulkopuoliset talousyksiköt.

Kaikkien raportoitavien paikallisten rahoitussaamisten on sisällyttävä KOTI-vaateella 111 raportoituihin konsernin rahoitussaamisiin (ks. luku 15.3.1) ja paikallisten velkojen vastaavasti KOTI-vaateilla 22, 33, 51, 7 ja 81 raportoituihin konsernin velkoihin (ks. luku 15.3.2). Paikalliset rahoitussaamiset ja -velat ovat toisin sanoen osa konsernin rahoitussaamisia ja -velkoja.

Paikallisiin eriin ei sisällytetä johdannaisiin liittyviä saamisia ja velkoja.

Paikalliset rahoitussaamiset ja -velat raportoidaan CS-tietueella, jolloin

- tietuekenttä 7 (vaade) saa arvon ”115”
- tietuekenttä 4 (taseen jaottelu) saa arvon ”A” (saamiset) tai ”L” (velat)
- suomalaisten konserniyksiköiden tietoja raportoitaessa tietuekenttä 6 (BIS-yksikkö) saa arvon ”D”
- ulkomaisten konserniyksiköiden tietoja raportoitaessa tietuekenttä 6 saa arvon ”F”.

Paikalliset rahoitussaamiset raportoidaan eriteltyinä maittain (koodilista 9), valuutoittain (koodilista 10), sektoreittain (koodilista 11) ja jäljellä olevan maturiteetin mukaan (koodilista 14).

Paikalliset velat eritellään vain konversiovaluutan, vastapuolen maan ja jäljellä olevan maturiteetin mukaan.

Paikallisten saamisten ja velkojen maakoodina ilmoitetaan aina se maa, jossa kyseessä oleva konserniyksikkö sijaitsee.

Esimerkki

(1) Konsernin rahoitussaaminen:

Konserni myöntää 1 000 000 euron suuruisen euromääräisen lainan saksalaiselle talletuspankille. Konserni merkitään BIS-yksikkötunnuksella ”G” ja vaadetunnuksella ”111”.

(2) Paikallisen yksikön paikallinen rahoitussaaminen:

Konsernin Saksassa sijaitseva tytärpankki on myöntänyt saksalaiselle talletuspankille 1 000 000 euron suuruisen euromääräisen lainan. Tytärpankin myöntämä paikallinen laina merkitään BIS-yksikkötunnuksella ”F” ja vaadetunnuksella ”115”.

Sarake	Konsernin rahoitussaamiset	Ulkomaisen tytäryhtiön paikalliset rahoitussaamiset
Tietueen tyyppi	CS	CS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	A
Taloustoimi	S	S
BIS-yksikkö	G	F
Vaade	111	115
Sisäinen tunnus	-	-
Sektori	1221	1221
Maakoodi	DE	DE
Varattu	-	-
Konversiovaluutta	EUR	EUR
Tasearvo	1000000,00	1000000,00
Tasearvon valuutta (EUR)	EUR	EUR
Varattu	-	-
Jäljellä oleva maturiteetti	3	3

Mikäli Saksassa sijaitseva tytärpankki olisi myöntänyt kyseisen lainan muualle kuin Saksaan, sitä ei raportoitaisi paikalliseksi saamiseksi vaan ainoastaan konsernin saamiseksi koodilla "111".

15.3.4 Konsernin kiinteä omaisuus (KOTI-vaade 82)

Konsernin kiinteän omaisuuden arvo (RATI-vaade I.82, ks. luku 8.8) raportoidaan CS-tietueella, jolloin

- tietuekenttä 4 (taseen jaottelu) saa arvon ”A” (saamiset),
- tietuekenttä 5 (taloustoimi) saa arvon ”S” (kanta)
- tietuekenttä 6 (BIS-yksikkö) saa arvon ”G” (konserni)
- tietuekenttä 7 (vaade) saa arvon ”82”.

15.3.5 Raportoituihin rahoitussaamisiin liittyvät riskinsiirrot maasta toiseen

Saamiseen liittyvän riskin siirrolla tarkoitetaan tilannetta, jossa saamiseen kohdistuvan vastapuoliriskin välitön kohdemaa muutetaan toiseen maahan käyttäen vakuutta, takausta, johdannaissopimusta tai vastaavaa muuta järjestelyä. Tällöin vastapuoliriskin välitön kohdemaa (residence of the *immediate risk*) eroaa riskin perimmäisestä kohdemaasta (residence of the *ultimate risk*).

Raportoijan tulee ilmoittaa KOTI-raportilla:

- raportoituihin koko konsernin rahoitussaamisiin
- raportoituihin paikallisiin rahoitussaamisiin liittyvät riskinsiirrot.

Vastapuolen kohdemaan sisällä siirrettyjä riskejä ei raportoida.
Raportoitavat riskinsiirrot ilmoitetaan KOTI-raportilla kahdella rivillä, joista toisessa ilmoitetaan riskinsiirto ulos (maariskin väheneminen) ja toisessa riskinsiirto sisään (maariskin kasvaminen). CS-tietueen kentässä 5 (taloustoimi) näistä käytetään seuraavia koodeja:

- "O" Riskinsiirto ulos (=Outward risk transfer)
- "I" Riskinsiirto sisään (=Inward risk transfer)

Riskinsiirto ulos (O) vähentää tiettyyn maahan kohdistuvaa riskiä. Jos esimerkiksi Ruotsiin myönnetyn lainan on taannut kolmas taho Japanista, kyseistä lainasaamisista merkitään riskinsiirto ulos -riville se määrä, jonka kolmas taho on taannut. Vastapuolen maaksi merkitään Ruotsi. Näin ollen riskinsiirto ulos vähentää Ruotsissa olevaa riskipositiota.

Riskinsiirto sisään (I) lisää tiettyyn maahan kohdistuvaa vastapuoliriskiä. Käsitteellä tarkoitetaan, "kenelle riski on siirretty" esimerkiksi mahdollisten takausten tai vakuuksien kautta. Jos esimerkiksi Ruotsiin myönnetyn lainan on taannut kolmas taho Japanista, riskinsiirto sisään -riville merkitään se määrä, jonka kolmas taho on taannut (eli sama määrä kuin vastaavalle riskinsiirto ulos -riville). Vastapuolen maaksi ilmoitetaan Japani. Näin ollen riskinsiirto sisään kasvattaa Japanissa olevaa riskipositiota.

Riskinsiirto ulos -riville ja vastaavalle riskinsiirto sisään -riville merkittävät muut tiedot eroavat toisistaan ainoastaan tietuekentän 5 (taloustoimi) ja tietuekentän 10 (vastapuolen maa) sekä mahdollisesti tietuekentän 9 (vastapuolen sektori) osalta.

Riskinsiirrot raportoidaan eriteltyinä vastapuolen sektorin (koodilista 11) ja kotimaan (koodilista 9) mukaan. Jos yhden saamisen riski on siirretty useaan

maahan, tulee kaikki positiot raportoida erikseen omilla riveillään. Konsernin saamisiin liittyvät riskinsiirrot raportoidaan käyttäen BIS-yksikköä ”G” ja paikallisiin saamisiin liittyvät riskinsiirrot käyttäen BIS-yksikköä ”F” tai ”D”.

Vakuudellisten rahoitussaamisten perimmäinen vastapuoliriski kohdistetaan aina vakuuden tai takauksen myöntäjän kohdemaahan – vakuuksiksi ja takauksiksi hyväksytään kuitenkin vain vakuudet, jotka hyväksytään luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (575/2013). Näin ollen esimerkiksi henkilötakausta ei huomioida.

Jos vastapuoliriskin vähentämiseen on käytetty luottoriskijohdannaisia, riskin perimmäinen kohdemaa on johdannaissopimuksen vastapuolen kohdemaa. Riskinsiirroissa raportoidaan tällöin johdannaissopimuksen nimellisarvo (*notional value, face value*). Vastaavasti tapauksissa, joissa välitön maariski on siirretty muiden johdannaisten tai esimerkiksi omaisuusvakuudellisten arvopapereiden avulla toiseen maahan, riskin perimmäinen kohdemaa on vastapuolen kohdemaa.

15.3.6 Johdannaissopimuksiin liittyvät saamiset ja velat (KOTI-vaade 34)

Johdannaissaamisiin luetaan konsernin taseeseen kirjatut johdannaiset (RATI-vaateet I.341, I.342 ja I.343, ks. luku 8.4), joiden markkina-arvo on positiivinen. **Johdannaisveloissa** raportoidaan puolestaan johdannaispositiot, joiden markkina-arvo on negatiivinen.

Johdannaissaamiset ja -velat raportoidaan KOTI-raportin CS-tietueella, jolloin

- tietuekenttä 4 (taseen jaottelu) saa arvon ”A” (saamiset) tai ”L” (velat)
- tietuekenttä 5 (taloustoimi) saa arvon ”S” (kanta)
- tietuekenttä 6 (BIS-yksikkö) saa arvon ”G” (konserni)
- tietuekenttä 7 (vaade) saa arvon ”34”.

Johdannaiset raportoidaan aina perimmäisen riskin mukaan (ultimate risk basis) eli vastapuolen maakoodi ja sektori ilmoitetaan kohde-etuuden sijaintimaan ja sektorin perusteella.

15.3.7 Taseen ulkopuoliset erät (KOTI-vaateet 112 ja 113)

Raportoijan tulee raportoida CS-tietueella konsernin taseen ulkopuoliset

- sitoumukset (KOTI-vaade 112)

- peruuttamattomat sitoumukset (KOTI-vaade 113).

Sitoumuksilla tarkoitetaan asiakkaan puolesta kolmannen osapuolen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat

- *Takaukset (Virati U 01 01)*: Takauksilla tarkoitetaan sitoumuksia, jotka luottolaitos on antanut toisen puolesta. Ulkomaisena takauksena pidetään ulkomaisen osapuolen puolesta annettua takaussitoumusta. Ratkaisevaa on, että luottolaitokselle voi takauksen perusteella syntyä saaminen ulkomaiselta osapuolelta.

- *Takuusitoumukset (Virati U 01 03)*: Takuusitoumukset ja muut yksilöityihin liiketoimiin liittyvät sitoumukset. Erään luetaan urakka-, vienti- ja toimitustakuut, jotka luottolaitos on antanut asiakkaan puolesta kolmannen osapuolen hyväksi asiakkaan yksilöidyn kaupallisen velvoitteen, julkisoikeudellisen velvoitteen tai korvausvelvoitteen täyttämisestä. Tässä ilmoitetaan myös muut vastaavat yksilöityihin liiketoimiin liittyvät sitoumukset.

- *Muut asiakkaan puolesta kolmannen osapuolen hyväksi annetut sitoumukset sisältävät*
  - vekselivastuut (Virati U 01 02)
  - luovutettuihin varoihin liittyvät vastuusitoumukset (Virati U 01 04)
  - pantit ja kiinnitykset (Virati U 01 05)
  - lyhytaikaiset, kauppatapahtumiin liittyvät sitoumukset (Virati U 01 06)
  - muut kolmannen osapuolen hyväksi annetut sitoumukset (Virati U 01 09).

Peruuttamattomilla sitoumuksilla tarkoitetaan asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat seuraavat:

- *Merkintäsitoumukset:* Arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä annettavat merkintäsitoumukset sekä joukkovelkakirja-, yritystodistus- ja muut sellaiset ohjelmat, joissa luottolaitos sitoutuu vastaamaan tulevaisuudessa liikkeeseen laskettavien arvopaperien merkitsemisestä. Erässä ilmoitetaan erikseen ns. Note Issuance Facilities / Revolving Underwriting Facilities -ohjelmat, joissa pankki on sitoutunut merkitsemään markkinoilla myymättä jääneet sijoitustodistukset.
- *Varojen ostot termiinisopimuksin*: Sopimukset osakkeen, velkakirjan tai muun varallisuusesineen ostoista määrättynä tulevana ajankohtana ilman takaisinmyyntivelvollisuutta. Tässä kohdassa ei ilmoiteta varsinaisia valuutta-, korko- ja osakejohdannaisia, jotka ilmoitetaan Virati-luokituspaketin kohtien 06, 07 ja 08 mukaisina.

- *Myydyt arvopaperit, joihin liittyy asetettu takaisinmyyntioptio*: Myydyt arvopaperit, joihin liittyy luottolaitoksen ostajalle asettama optio, joka oikeuttaa ostajan myymään arvopaperit halutessaan takaisin luottolaitokselle.
- *Talletuksentekosopimukset, joissa luottolaitos on sitoutunut tekemään talletuksen*: Sopimukset, joissa luottolaitos on sitoutunut tulevaisuudessa määrättynä ajankohtana tekemään talletuksen. Tässä kohdassa ei ilmoiteta ns. depo-sopimuksia, joiden arvopäivät ovat 1–2 päivää tekopäivästä.
- *Osittain maksetut arvopaperit*: Luottolaitoksen hankkimat arvopaperit, joiden kauppahinnasta luottolaitos on maksanut vain osan ja joissa myyjälle on jäänyt oikeus vaatia loppuosan suorittamista tulevaisuudessa. Tässä kohdassa ilmoitetaan ainoastaan sellaiset sopimukset, joita ei ole kirjattu taseeseen. Taseen ulkopuolisena eränä ilmoitetaan arvopaperien maksamaton määrä, joka voidaan vaadittaessa edellyttää maksettavaksi.
- *Käyttämättömät luottojärjestelyt*: Muut kuin edellä mainitut asiakkaille myönnetyt peruuttamattomat luottojärjestelyt. Luottojärjestelyistä ilmoitetaan niiden käyttämättä oleva osa. Käyttämättömät luottojärjestelyt sisältävät eriä, joista aiheutuvien kassavirtojen määrä ja/tai arvopäivä riippuu lainanottajasta. Raportoitua erää käytetään mm. rahoitusriskin kassavirtojen arvioimiseen. Raportoinnin tulisi kuvata mahdollisia toteutuvia kassavirtoja varovaisuus periaatteen mukaisesti. Käyttämättömät sekkitililimiitit ja myönnetyt, nostamattomat luotot ovat suurimmat käyttämättömiin luottojärjestelyihin sisältyvät erät.
- *Muut potentiaaliset saamiset.*

Taseen ulkopuolisille erille ilmoitetaan CS-tietueen kentässä 4 (Taseen jaottelu) koodiksi ”O”.

Taseen ulkopuoliset erät raportoidaan aina perimmäisen riskin mukaan (ultimate risk basis) eli erä kohdennetaan siihen maahan, jossa sitoumuksen perimmäinen riski sijaitsee.

15.4 KOTI-raportointiin liittyviä esimerkkejä

Esimerkki:
Konserni on myöntänyt 1 000 000,00 euron suuruisen Ruotsin kruunun määräisen lainan Ruotsissa toimivalle yritykselle. Tämä saaminen raportoidaan omalla rivillään ilman riskinsiirtoa. Lainan takaa kuitenkin osittain talletuspankki Isosta-Britanniasta. Tämä takaus raportoidaan riskinsiirtona sisään (taloustoimi ”I”) omalla rivillään, ja sektoriksi tulee talletuspankki 1221 ja maaksi GB eli Iso-Britannia. Takauksen määrä vähennetään Ruotsista riskinsiirtona ulos (taloustoimi ”O”) ja sen sektoriksi tulee yritys 11102 ja maaksi SE eli Ruotsi.

Sarake	Konsernin rahoitussaamiset	Riskinsiirto ulos	Riskinsiirto sisään
Tietueen tyyppi	CS	CS	CS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	A	A
Taloustoimi	S	O	I
BIS-yksikkö	G	G	G
Vaade	111	111	111
Sisäinen tunnus	-	-	-
Sektori	11102	11102	1221
Maakoodi	SE	SE	GB
Varattu	-		
Konversiovaluutta	SEK	-	-
Tasearvo	1000000,00	50000,00	50000,00
Tasearvon valuutta (EUR)	EUR	EUR	EUR
Varattu	-	-	-
Jäljellä oleva maturiteetti	3	-	-

Jos lainan myöntäisi konsernin Ruotsissa toimiva yksikkö, pitäisi tiedot edellä olevien lisäksi raportoida BIS-yksiköllä ”F” sekä paikallisena saamisena että paikalliseen saamiseen liittyvänä riskinsiirtona ulos ja sisään. Kyseisestä lainasta raportoitaisiin tässä tapauksessa siis kaikkiaan kuusi erillistä riviä.

Esimerkki:

Konsernin suomalainen yksikkö on myöntänyt 1 000 000,00 euron suuruisen Ruotsin kruunun määräisen lainan Ruotsissa toimivalle yritykselle. Tämä saaminen raportoidaan omalla rivillään ilman riskinsiirtoja.

Mikäli(a) lainan takaa suomalainen konserniin kuulumaton talletuspankki tai(b) lainan saanut Ruotsissa toimiva yritys hankkii Suomen valtion obligaation lainan vakuudeksi, riskinsiirto sisään raportoidaan Suomeen ja vastaava määrä riskinsiirtona ulos Ruotsiin.

Sarake	Konsernin rahoitussaamiset	Riskinsiirto ulos	Riskinsiirto sisään
Tietueen tyyppi	CS	CS	CS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	A	A
Taloustoimi	S	O	I
BIS-yksikkö	G	G	G
Vaade	111	111	111
Sisäinen tunnus	-	-	-
Sektori	11102	11102	1221/1311
Maakoodi	SE	SE	FI
Varattu	-		
Konversiovaluutta	SEK	-	-
Tasearvo	1000000,00	1000000,00	1000000,00
Tasearvon valuutta (EUR)	EUR	EUR	EUR
Varattu	-	-	-
Jäljellä oleva maturiteetti	3	-	-

Jos lainan vakuudeksi olisi hankittu esimerkiksi Saksan valtion arvopapereita, tulee riskinsiirto sisään raportoida Saksaan. Tällöin riskinsiirto sisään kohdistetaan maahan DE (Saksa) ja sektorille 1311 (Valtionhallinto).

Esimerkki:
Konserni on tehnyt 1 000 000,00 euron suuruisen euromääräisen talletuksen yhdysvaltalaisen pankin Saksassa toimivaan sivukonttoriin. Tämä saaminen raportoidaan omalla rivillään ilman riskinsiirtoa. Riskinsiirto sisään kohdistetaan maahan US (Yhdysvallat), jossa sivukonttorin emo sijaitsee ja riskinsiirto ulos maahan DE (Saksa), johon alkuperäinen talletus on tehty.

Sarake	Konsernin rahoitussaamiset	Riskinsiirto ulos	Riskinsiirto sisään
Tietueen tyyppi	CS	CS	CS
Raportoijan tunnuksen tyyppi	Y	Y	Y
Raportoijan tunnus	NNNNNNNN	NNNNNNNN	NNNNNNNN
Taseen jaottelu	A	A	A
Taloustoimi	S	O	I
BIS-yksikkö	G	G	G
Vaade	111	111	111
Sisäinen tunnus	-	-	-
Sektori	1221	1221	1221
Maakoodi	DE	DE	US
Varattu	-		
Konversiovaluutta	EUR	-	-
Tasearvo	1000000,00	1000000,00	1000000,00
Tasearvon valuutta (EUR)	EUR	EUR	EUR
Varattu	-	-	-
Jäljellä oleva maturiteetti	3	-	-

16 LUOKITUKSET

Raportoinnissa käytetyt luokitukset (koodilistat) julkaistaan Suomen Pankin verkkopalvelussa XML-dokumentteina osoitteessa https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/raportointiohjeet/luottolaitokset/.